EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Analytická část MAP ORP Rakovník II

Název projektu:

Místní akční plán ORP Rakovník II

reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009701



Schválení Řídícího výboru MAP II dne .....

Mgr. Jana Švolbová
Předsedkyně Řídícího výboru MAP ORP Rakovník II

Místní akční plán ORP Rakovník II

OBSAH:

1 ÚVOD 4

1.1 Vymezení území MAP II 4

1.2 Popis struktury MAP II 5

2 MANAŽERSKÝ SOUHRN 5

3 ANALYTICKÁ ČÁST 8

3.1 Obecná část analýzy 8

3.1.1 Základní informace o řešeném území 8

3.1.1.1 Obyvatelstvo 9
3.1.1.2 Občanská a technická vybavenost 10
3.1.1.3 Sociální služby 11
3.1.1.4 Dopravní obslužnost 12
3.1.1.5 Ekonomika 13
3.1.1.6 Zemědělství 14
3.1.1.7 Cestovní ruch a rekreace 14
3.1.1.8 Životní prostředí 15

3.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání 16

3.1.2.1 Strategie menších území, než je správní obvod ORP 16
3.1.2.2 Strategie na vyšších územních úrovních 16
3.1.2.3 Strategie na národní úrovni 17

3.1.3 Dotazníková šetření 17

3.1.3.1 Dotazníkové šetření realizované MŠMT 17
3.1.3.2 Vlastní dotazníková šetření 36
3.1.3.2.1 Podpora rovných příležitostí a rozvoj čtenářské, matematické digitální gramotnosti v zapojených základních a mateřských školách 36
3.1.3.2.2 Dotazníkové šetření - infrastruktura školy 57
3.1.3.2.3 Popis potřeb školy 70

3.1.4 Charakteristika školství v řešeném území 75

3.1.4.1 Mateřské školy 78
3.1.4.2 Základní školy 80
3.1.4.3 Školní jídelny 83
3.1.4.4 Základní umělecké školy 85

3.1.5 Sociální situace 87

3.1.5.1 Sociálně patologické jevy 87
3.1.5.2 Výskyt sociálně vyloučených lokalit 88
3.1.5.3 Zájmové a neformální vzdělávání a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče v regionu 88

3.1.6 Návaznost na dokončené vzdělání 90

3.1.6.1 Vazba na středoškolské vzdělání 91

3.2 Specifická část analýzy 92

3.2.1 Analýza cílových, dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce, komunikace apod. 92
3.2.2 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území 93

3.3 Východiska pro strategickou část 94
3.3.1 Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy 94
3.3.2 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů 96
3.3.3 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území 97
3.3.4 Vymezení doporučených, průřezových a volitelných opatření MAP 97
3.3.5 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území 98

4 ZDROJE 100

5 SEZNAM ZKRATEK 102

1 Úvod

Místní akční plán ORP Rakovník II (dále jen MAP ORP Rakovník II) navazuje na předchozí projekt MAP I a definuje kroky vedoucí k dosažení vytyčených priorit a cílů. Podporuje spolupráci mezi školami, zřizovateli, organizacemi zájmového a neformálního vzdělávání, rodiči a všemi aktéry ve vzdělávání, kteří na území SO ORP Rakovník působí. Prioritně je zaměřen na rozvoj kvalitního inkluzivního vzdělávání dětí a žáků, současně přispívá ke snižování nerovností mezi jednotlivými vzdělávacími subjekty a podporuje další rozvoj a vzdělávání pedagogických a nepedagogických pracovníků.

1.1 Vymezení území MAP II

MAP ORP Rakovník II je realizován na celém území okresu Rakovník a zahrnuje těchto 83 obcí: Bdín, Branov, Březany, Čistá, Děkov, Drahouš, Hořesedly, Hořovičky, Hracholusky, Hřebečníky, Hředle, Hvozd, Chrášťany, Janov, Kalivody, Karlova Ves, Kněževes, Kolešov, Kolešovice, Kounov, Kozojedy, Krakov, Krakovec, Kroučová, Krty, Krupá, Krušovice, Křivoklát, Lašovice, Lišany, Lubná, Lužná, Malinová, Městečko, Milostín, Milý, Mšec, Mšecké Žehrovice, Mutějovice, Nesuchyně, Nezabudice, Nový Dům, Olešná, Oráčov, Panoší Újezd, Pavlíkov, Petrovice, Pochvalov, Přerubenice, Příčina, Přílepy, Pšovlky, Pustověty, Račice, Roztoky, Ruda, Rynholec, Řeřichy, Řevničov, Senec, Senomaty, Skryje, Slabce, Smilovice, Srbeč, Svojetín, Sýkořice, Šanov, Šípy, Švihov, Třeboc, Třtice, Václavy, Velká Buková, Velká Chmelištná, Všesulov, Všetaty, Zavidov, Zbečno, Žďár.

Od reformy veřejné správy z 1. ledna 2003 je v okrese 1 správní obvod obce s rozšířenou působností (Rakovník) členící se na 4 správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (Rakovník, Křivoklát, Jesenice, Nové Strašecí).

Svojí rozlohou 896 km² zaujímá okres Rakovník páté místo ve Středočeském kraji. Dle údajů ČSÚ zde k 31.12.2018 žilo celkem 55 565 obyvatel, v rámci kraje se jedná o okres s nejmenším počtem obyvatel a nejnižší hustotou zalidnění (62 obyvatel na km^2). Nachází se zde 3 města (Jesenice, Nové Strašecí a Rakovník) a 6 městysů (Kněževes, Křivoklát, Mšec, Pavlíkov, Senomaty a Slabce).

Tab. č. 1 Počet obcí na území Rakovnicka

UKAZATEL	SO ORP Rakovník										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet obcí	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83
Počet částí obcí	142	142	142	142	142	142	142	142	142	142	142
Počet základních sídelních jednotek	186	186	186	189	189	189	189	189	189	189	189
Počet katastrálních území	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121
Počet obcí se statutem města	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Zdroj: ČSÚ

1.2 Popis struktury MAP II

MAP ORP Rakovník II je rozdělen na analytickou část, strategickou část, akční plán a implementační část. Analytická část obsahuje popis řešeného území se zaměřením na oblast vzdělávání pro děti a žáky do 15 let. Z analytické části je vyvozena SWOT analýza, jejíž body jsou stěžejní pro Strategický rámec MAP ORP Rakovník II. Ve SR je stanovena vize a jsou vytyčeny priority a cíle, které dále rozpracovává Akční plán do jednotlivých aktivit, jež by měly vést k jejich naplňování.

2 Manažerský souhrn

MAP ORP Rakovník II i nadále realizuje Rakovnicko o.p.s. K aktualizaci složení realizačního týmu projektu došlo v souladu s Postupy MAP II a všichni členové byli seznámeni s akčním plánováním, které bude na území probíhat po dobu 48 měsíců. Při sestavování realizačního týmu byl kladen důraz na návaznost na MAP I, a proto byli prioritně osloveni odborníci podílející se na realizaci předchozího projektu MAP I.

Tab. č. 2 Přehled platforem a členů realizačního týmu MAP ORP Rakovník II

Jméno a příjmení	Subjekt	Funkce
Řídící výbor		
Brigita Pospíšilová	Rakovnicko o.p.s.	Zástupce RT MAP
Simona Dvořáková	Rakovnicko o.p.s.	Zástupce realizátora MAP
Blanka Čebišová	Obec Čistá	Zástupce zřizovatelů škol
Ing. Jiří Těhan MBA	Obec Zbečno	Zástupce zřizovatelů škol
Mgr. Petr Konír	ZŠ a MŠ Jesenice	Zástupce vedení škol
Mgr. Jana Švolbová	ZŠ a MŠ Čistá	Zástupce učitelů
Radka Malá	ZŠ a MŠ Olešná	Zástupce ŠD, ŠK
Libuše Podaná	ZUŠ Rakovník	Zástupce ZUŠ
Michaela Chytrá	Jazyková škola ArinaRa	Zástupce organizací NEF a SVČ
Mgr. Tereza Štvánová	KAP Střední Čechy	Zástupce KAP
Mgr. Petr Musil		Zástupce rodičů
Monika Honzíková	Žďár u Jesenice	Zástupce obcí nezřizujících školu
Ing. Arch. Jana Jirátková	Městský úřad Rakovník	Zástupce ORP
Ing. Šárka Pirklová	Centrum podpory SRP	Zástupce centra podpory SRP

Realizační tým		
Brigita Pospíšilová	Rakovnicko o.p.s.	Hlavní manažer projektu
Kristýna Mézlová	Rakovnicko o.p.s.	Koordinátor projektu
Mgr. Karel Folber	1. ZŠ Rakovník	Odborník na základní vzdělávání
Mgr. et Mgr. Jana Kovářová	MŠ V Lukách	Odborník na předškolní vzdělávání
Ing. Marie Kruntová	ZŠ a MŠ Čistá	Odborník na rovné příležitosti
Mgr. Zdeňka Jirková		Odborník na neformální vzdělávání
Andrea Medunová	Rakovnicko o.p.s.	Koordinátor Implementace
Radka Křikavová	Rakovnicko o.p.s.	Finanční manažer projektu
Monika Vosáhlová	Rakovnicko o.p.s.	Analytik
Bc. Patricie Kovářová		Facilitátor
Bc. Lenka Perglová	1. ZŠ Rakovník	Facilitátor, lektor volnočas. aktivit MŠ
Koordinátoři zapojených škol		
Ing. Marie Kruntová	ZŠ a MŠ Čistá	
Alena Vojáčková	MŠ Hořesedly	
Mgr. Iva Slámová	ZŠ a MŠ Hředle	
Bc. Zdeňka Burdová	ZŠ a MŠ Chrášťany	
Mgr. Lenka Valešová	ZŠ a MŠ Jesenice	
Mgr. Hana Vanická	ZŠ a Prš Jesenice	
Mgr. Věra Švelchová	ZŠ a MŠ Kněževes	
Helena Regálová	ZŠ a MŠ Kolešovice	
Bc. Radmila Bohatá	MŠ Dubínek Kroučová	
Mgr. Lenka Vernerová	ZŠ a MŠ Krušovice	
Mgr. Lucie Jirásková	ZŠ a MŠ Křivoklát	
Mgr. Michaela Karlová	ZŠ a MŠ Lišany	
Mgr. Radek Vyskočil	ZŠ a MŠ Lubná	
Mgr. Jana Procházková	ZŠ a MŠ Lužná	
Jana Fikejzová	MŠ Městečko	
Mgr. Markéta Šnoblová	ZŠ Mutějovice	
Bc. Eva Roubíková	MŠ Nesuchyně	
Mgr. Alena Kellerová	ZŠ a MŠ Nové Strašecí	
PaedDr. Eva Fastová	ZŠ a MŠ Olešná	
Lenka Pecková	MŠ Oráčov	
Jitka Vostrá	MŠ Panoší Újezd	
Mgr. Pavla Kýnová	ZŠ a MŠ Pavlíkov	
Mgr. Zdeněk Brabec	2. ZŠ Rakovník	
Mgr. Alice Jendelová	1. ZŠ Rakovník	
Dita Škaloudová	MŠ V Parku, Rakovník	
Anna Klatovská	MŠ Klicperova, Rakovník	
Blanka Ortcikrová	MŠ Šamotka, Rakovník	
Andrea Klementovičová	1. MŠ Rakovník	
Bc. Klára Pavlíková	MŠ Průběžná, Rakovník	
Mgr. Pavla Mašková	MŠ V Lukách, Rakovník	
Mgr. Olga Juráňová	ZŠ a MŠ V Zahrádkách, Roztoky	
Taťána Křižanovská	MŠ Ruda	
Mgr. Václav Řešátko	ZŠ a MŠ Řevničov	
Mgr. Bc. Miroslav Halló	ZŠ a MŠ Senomaty	
Mgr. Bohumila Koutecká	ZŠ a MŠ Šanov	
Eva Markupová Sadová	MŠ Všetaty	
Bc. Markéta Čuříková	MŠ Zavidov	
Mgr. Dagmar Nováková	ZŠ Zbečno	
Libuše Podaná	ZUŠ Rakovník	

Pracovní skupina Rovné příležitosti		
Ing. Marie Kruntová	ZŠ a MŠ Čistá	Vedoucí PS, lídr za RP
Mgr. Hana Hvězdová	ZŠ a MŠ Lubná	Člen PS
Mgr. Hana Vanická	ZŠ a Prš Jesenice	Člen PS
Mgr. Markéta Uhrová	ZŠ a Prš Jesenice	Člen PS
Mgr. Pavla Kýnová	ZŠ a MŠ Pavlíkov	Člen PS, lídr za RP
Mgr. Pavla Mašková	MŠ V Lukách, Rakovník	Člen PS
Mgr. Miroslava Peterová	ZŠ a MŠ Jesenice	Člen PS
Andrea Samková	ZŠ a MŠ Olešná	Člen PS
Bc. Zdeňka Burdová	ZŠ a MŠ Chrášťany	Člen PS
Pracovní skupina pro rozvoj čtenářské gramotnosti		
Mgr. Karel Folber	1. ZŠ Rakovník	Vedoucí PS
Mgr. Alice Jendelová	1. ZŠ Rakovník	Člen PS, lídr za ČG - 2.stupeň ZŠ
Mgr. Radka Koubová	2. ZŠ Rakovník	Člen PS, lídr za ČG – 1. stupeň ZŠ
Mgr. Alena Kellerová	ZŠ a MŠ Nové Strašecí	Člen PS
Mgr. Olga Hanauerová	ZŠ a Prš Jesenice	Člen PS
Mgr. Pavla Mašková	MŠ V Lukách, Rakovník	Člen PS
Mgr. Markéta Šnoblová	ZŠ Mutějovice	Člen PS
Mgr. Olga Juráňová	ZŠ a MŠ Roztoky	Člen PS
Pracovní skupina pro rozvoj matematické gramotnosti		
Mgr. Karel Folber	1. ZŠ Rakovník	Vedoucí PS, lídr za MG
Mgr. Milena Mouchová	1. ZŠ Rakovník	Člen PS, lídr za MG
Mgr. Martin Donát	VISK, Rakovník	Člen PS, lídr za DG
PaedDr. Eva Fastová	ZŠ a MŠ Olešná	Člen PS
Mgr. Jana Procházková	ZŠ a MŠ Lužná	Člen PS
Mgr. Jana Sýkorová	ZŠ a MŠ Pavlíkov	Člen PS
Mgr. Lenka Vernerová	ZŠ a MŠ Krušovice	Člen PS
Mgr. Lucie Kocová	ZŠ a MŠ Lubná	Člen PS
Pracovní skupina pro předškolní vzdělávání		
Mgr. et Mgr. Jana Kovářová	MŠ V Lukách, Rakovník	Vedoucí PS, lídr za MŠ
Mgr. Pavla Mašková	MŠ V Lukách	Člen PS, lídr za MŠ
Andrea Klementovičová	1. MŠ Rakovník	Člen PS
Anna Klatovská	MŠ Klicperova, Rakovník	Člen PS
Bc. Klára Pavlíková	MŠ Průběžná, Rakovník	Člen PS
Bc. Eva Roubíková	MŠ Nesuchyně	Člen PS
Bc. Zdeňka Burdová	ZŠ a MŠ Chrášťany	Člen PS
Irena Kotoučová	ZŠ a MŠ Jesenice	Člen PS
Andrea Samková	ZŠ a MŠ Olešná	Člen PS
Jana Fikejzová	MŠ Městečko	Člen PS
Bc. Jitka Jelínková	ZŠ a MŠ Lubná	Člen PS
Lucie Suchá, DiS.	SŠ, ZŠ a MŠ Rakovník	Člen PS
Lenka Pecková, DiS.	MŠ Oráčov	Člen PS
Mgr. Lucie Jirásková	ZŠ a MŠ Křivoklát	Člen PS
Pracovní skupina pro zájmové a neformální vzdělávání		
Mgr. Zdeňka Jirková		Vedoucí PS, lídr za ZNEF
Andrea Nytrová Parobková	Centrum pro děti, mládež a dospělé DRAK	Člen PS, lídr za ZNEF
Blanka Pšenčná	ZO ČSOP Rak Rakovník	Člen PS
Mgr. Bohumila Koutecká	ZŠ a MŠ Šanov	Člen PS
Libuše Šmausová	ZŠ a Prš Jesenice	Člen PS
Bc. Monika Bechnerová	DDM Rakovník	Člen PS
Mgr. Petra Kubíková	Skautský oddíl Fénix	Člen PS
Radka Malá	ZŠ a MŠ Olešná	Člen PS

Pracovní skupina pro financování		
Simona Dvořáková	Rakovnicko o.p.s.	Vedoucí PS
Mgr. et Mgr. Jana Kovářová	MŠ V Lukách, Rakovník	Člen PS
Ing. Jan Polák	Město Jesenice	Člen PS
Mgr. Karel Folber	1. ZŠ Rakovník	Člen PS
Blanka Čebišová	Obec Čistá	Člen PS
Libuše Bestajovská	Městský úřad Rakovník	Člen PS

3 Analytická část

Analytická část MAP ORP Rakovník II popisuje základní informace o území, vývoj v oblasti školství a neformálního a zájmového vzdělávání a vymezuje hlavní problémy a priority k řešení. Zpracována byla na základě sběru dat a informací z území formou dotazníkových šetření. Vlastní analytická část je zakončena aktualizovanou SWOT analýzou, která je výstupem činnosti pracovních skupin.

3.1 Obecná část analýzy

3.1.1 Základní informace o řešeném území



Obrázek č. 1 Mapa území ORP Rakovník
Zdroj: ČSÚ

Území správního obvodu obce s rozšířenou působností Rakovník se nachází v západní části Středočeského kraje. Jeho sousedy jsou správní obvody ORP Slaný, Kladno, Beroun, Rokycany, Kralovice, Podbořany, Žatec a Louny. Hlavním sídlem území je město Rakovník, které se nachází v jeho středu. S ohledem na jeho umístění a velikost se stalo centrem celé šíře služeb, kterou občané území vyhledávají. Dojíždí do něj za zaměstnáním, do škol, k lékařům, do zdravotnických zařízení atd. Statutem města se pyšní další dvě obce – Nové Strašecí a Jesenice. Statut městyse mají obce Kněževes, Křivoklát, Mšec, Pavlíkov, Senomaty a Slabce. Celkový počet obcí je 83. Počet těchto obcí je konstantní a koresponduje s bývalým okresem Rakovník. Jediná změna nastala v roce 2007, kdy se obec Lány odloučila k okresu Kladno. Rozloha celého správního obvodu činí 896 km². Jedná se tak o druhé největší ORP Středočeského kraje.

3.1.1.1 Obyvatelstvo

Dle údajů Českého statistického úřadu čítal SO ORP Rakovník k 31.12.2018 celkem 55 565 obyvatel. Většinovou část obyvatel tvoří populace ve věku 15–64 let, Index stáří se od roku 2009 zvyšuje, seniorů je více než dětí a žáků do 14 let, ačkoliv obě tyto skupiny vykazují od roku 2009 trvalý růst, růst skupiny seniorů je rychlejší, než skupiny dětí a žáků do 14 let.

Poměr mužů a žen je vyrovnaný. Z tabulky vyplývá, že počet obyvatel se na území Rakovnicka od roku 2010 do roku 2016 pomalu snižoval, až od roku 2017 je patrný postupný celkový růst počtu obyvatel. Správní území ORP Rakovník je populačně nejmenším okresem Středočeského kraje a patří mezi obce s nejnižší hustotou zalidnění. Hustota zalidnění vykazovala od roku 2010 klesající tendenci, opačný trend je patrný až od roku 2018. Celkově nízká hustota zalidnění je zapříčiněna velkým počtem malých obcí s počtem obyvatel do 500, soustředěním průmyslu do příměstských oblastí, celkovou historickou a geografickou strukturou osídlení regionu (Sudety, zemědělské půdy, lesní porost, CHKO Křivoklátsko atd.) a migrací osob za prací do větších měst mimo region.

Tab. č. 3 Demografický vývoj obyvatel na území Rakovnicka

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stav obyvatel k 31.12.		**54 959**	**55 641**	**55 498**	**55 411**	**55 329**	**55 389**	**55 258**	**55 309**	**55 407**	**55 565**
v tom ve věku:	0 - 14	7 685	7 801	7 952	7 987	8 078	8 248	8 353	8 472	8 600	8 693
	15 - 64	38 958	39 367	38 750	38 215	37 707	37 252	36 698	36 270	35 855	35 583
	65 +	8 316	8 473	8 796	9 209	9 544	9 889	10 207	10 567	10 952	11 289
Průměrný věk		40,8	40,9	41,2	41,4	41,7	41,9	42,1	42,3	42,6	42,8
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		108,2	108,6	110,6	115,3	118,1	119,9	122,2	124,7	127,3	129,9
Muži		27 326	27 702	27 638	27 613	27 569	27 606	27 510	27 494	27 540	27 582
Ženy		27 633	27 939	27 860	27 798	27 760	27 783	27 748	27 815	27 867	27 983

Zdroj: ČSÚ

3.1.1.2 Občanská a technická vybavenost

Občanská a technická vybavenost se v městech a obcích liší. V nejmenších obcích regionu je občanské vybavení redukováno pouze na restauraci či obchod se smíšeným zbožím, v celé řadě nejmenších sídelních oblastech chybí občanské vybavení zcela. Nejlepší občanskou vybavenost poskytují města (Rakovník, Nové Strašecí, Jesenice), poté obce, kterým byl udělen statut městyse. I u menších obcí je však v posledních letech možné zaznamenat pozitivní vývoj v oblasti občanské vybavenosti, který souvisí například se stěhováním rodin z měst na venkov. V malých obcích se tak rozšiřují dětská hřiště, workoutová hřiště, venkovní posilovny nejen pro seniory, lesní stezky, cyklostezky, veřejné knihovny a ostatní kulturní střediska (kulturní domy, osvětové domy, klubovny, sály apod.).

Divadlo a kino je k dispozici pouze v Rakovníku. Naopak muzea a muzejní expozice zaznamenaly v posledním desetiletí velký rozmach. Každá oblast nebo mikroregion se pyšní zajímavostmi pro ně typickými. Proto se vyskytla příležitost pro rozvoj obecních i soukromých muzeí. Příkladem je muzeum pivovarnictví v Krušovicích, železniční muzeum v Lužné u Rakovníka nebo např. kamenné řady v katastrálním území obce Kounov.

Galerie a výstavní síně jsou především v Rakovníku, ale rozšiřují se i do dalších obcí, menší výstavní síně tak nalezneme například na Křivoklátě, v Pavlíkově atd. Krytý bazén v Rakovníku byl rekonstruován v letech 2017-2020 a nyní nabízí obyvatelům Rakovnicka nejen vnitřní a venkovní plavecký bazén, ale současně i kompletní zázemí moderního aquaparku, který ocení nejen rodiny s dětmi. Pro venkovní koupání je možné využít nekrytých přírodních i umělých koupališť či bazénů.

Hlavním střediskem zdravotnictví v území je nemocnice PRIVAMED Healthia s.r.o., Masarykova nemocnice v Rakovníku, která poskytuje ambulantní i lůžkovou péči. Dalším významným objektem je například Poliklinika Nové Strašecí, která poskytuje pouze ambulantní péči. Praktičtí lékaři sídlí především v Rakovníku, ale někteří mají samostatné ordinace i v dalších obcích, ve kterých ordinují např. dvě odpoledne v týdnu.

3.1.1.3 Sociální služby

Tab. č. 4 Přehled sociálních služeb

Druh zařízení sociálních služeb	Počet zařízení
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	3
Chráněné bydlení	1
Odborné sociální poradenství	3
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
Odlehčovací služby	1
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociálně terapeutické dílny	1
Sociální rehabilitace	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Celkem	21

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Tabulka mapuje výčet typů zařízení sociálních služeb, které na území Rakovnicka působí. Většina sociálních služeb se nachází ve městě Rakovník. Nejvíce sociálních služeb je zaměřených na seniory a osoby se zdravotním postižením. Ať už se jedná o domovy pro seniory, pečovatelskou službu, chráněné bydlení, denní a týdenní stacionáře a podobně. Bohužel zde není řešena problematika sociálně vyloučených skupin. Například zde schází nízkoprahové zařízení pro děti a mládež apod.

3.1.1.4 Dopravní obslužnost

Silniční síť na území Rakovnicka je velmi rozvinutá. Nachází se zde silnice I., II. i III. třídy, které se prolínají a v Rakovníku tvoří dopravní uzel propojující ostatní obce. Na okrese Rakovník je k 1.1.2019 646 km silnic a dálnic, z toho 3 km dálnice II. třídy, 56 km silnice I. třídy, 198 km silnice II. třídy a 390 km silnice III. třídy. Hlavní dopravní spojkou mezi regionem Rakovnicka a Prahou je silnice I/6 ve směru Praha – Karlovy Vary – Cheb – Německo, která prochází ve směru od východu na západ severní částí území Rakovnicka. Tato trasa je v současné době vedena průtahy řady obcí, kde negativně působí jak na kvalitu životního prostředí, tak i na bezpečnost silničního a pěšího provozu. Vzhledem k tomu, že ani technický stav, směrové a výškové řešení trasy neodpovídá zvyšujícím se nárokům na přepravní vztahy vyvolané rostoucím dopravním zatížením, zejména těžkou kamionovou dopravou, bylo rozhodnuto o postupné přestavbě stávající silnice I/6 na kapacitní čtyřpruhovou směrově dělenou dálnici D6. Dokončení této rozsáhlé rekonstrukce výrazně přispěje ke zkvalitnění dopravní obslužnosti v území a kvalitnější spojení z hlediska širších dopravních vztahů. Bohužel ale celková kvalita silnic nižších tříd zůstává i nadále nepříznivá.

Blízkost hlavního města Prahy výrazně ovlivňuje život v regionu, neboť obyvatelům jsou díky tomu dostupné pracovní příležitosti, možnosti vzdělávání a další služby, a to nejen v Praze, ale například i na Kladně.

Cestovat po regionu i mimo něj lze také hromadnou autobusovou či železniční dopravou. Město Rakovník se v rámci železniční sítě ČR nachází mimo hlavní železniční tratě. V rámci ORP je však město Rakovník významným železničním uzlem pro nákladní i osobní dopravu a křižují se zde tratě celostátního významu. Rychlíky a spěšné vlaky jezdí pouze ve směru na Prahu a Chomutov. Další trasy obsluhují výhradně regionální spoje.

V prosinci 2019 byla na Rakovnicku spuštěna I. etapa integrace veřejné dopravy do systému Pražské integrované dopravy (PID), na kterou v roce 2020 navázala etapa II. Napojení na PID přináší obyvatelům Rakovnicka řadu výhod, jako možnost cestovat na jednu jízdenku v celém systému PID, do kterého patří vlaky a příměstské autobusy v podstatné části Středočeského kraje a pražská MHD, což v drtivé většině případů přináší i nižší náklady na cestování. Dále dochází k lepší návaznosti mezi linkami, a to i různých dopravců. Rakovnicko má obecně vesnický charakter s obcemi o malém počtu obyvatel a počet dojíždějících dětí a žáků do škol mimo své bydliště je značný. Díky integraci veřejné dopravy do systému PID dochází ke zkvalitnění dopravní dostupnosti i v okrajových částech území. Většina obcí řeší problematiku dopravní obslužnosti v rámci Svazku obcí pro dopravní obslužnost.

Tab. č. 5 Vyjíždějící z ORP Rakovník

Vyjíždějící celkem			15 523
v tom	**vyjíždějící do zaměstnání**		11 325
	v tom	**v rámci obce**	3 005
		do jiné obce okresu	4 279
		do jiného okresu kraje	1 617
		do jiného kraje	2 347
		do zahraničí	77
	vyjíždějící do škol		4 198
	v tom	**v rámci obce**	1 109
		mimo obec	3 089

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011

3.1.1.5 Ekonomika

Pro rakovnický region je typický keramický, chemický a automobilový průmysl. Sídlí zde několik velkých firem, které jsou pro ekonomiku a zaměstnanost v regionu velmi významné. Jedná se například o Procter & Gamble – Rakona, s.r.o., Lasselsberger, s.r.o., Eberspächer spol. s r.o., VALEO AUTOKLIMATIZACE k. s., a další. Město Rakovník je centrem zaměstnanosti. Sjíždí se do něj občané z celého území ORP, ale i mimo něj. Na druhou stranu relativní dostupnost Prahy a celého metropolitního regionu vyvolává velmi vysokou vyjížďku z Rakovníka i z dalších obcí. Z údajů uvedených ve Statistické ročence Středočeského kraje 2019 vyplývá, že počet fyzických i právnických osob působících na okrese Rakovník je nejnižší ze všech středočeských okresů.

Tab. č. 6 Fyzické a právnické osoby podle vybraných právních forem na území ORP Rakovník k 31.12.2018

Fyzické a právnické osoby celkem			12 054
z toho	**Fyzické osoby**		9 668
	v tom právní formy	Soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona	8 602
		Soukromí podnikatelé podnikající dle jiných zákonů	522
		Zemědělští podnikatelé – fyzické osoby	405
		Zahraniční fyzické osoby	139
	Právnické osoby		2 386
	z toho právní formy	společnosti s ručením omezeným	965
		akciové společnosti	23
		společenství vlastníků jednotek	311
		spolky a pobočné spolky	714

Zdroj: Statistická ročenka Středočeského kraje 2019

3.1.1.6 Zemědělství

Zemědělská půda představuje 46 946 ha, což je z celkové rozlohy území ca 56 %, přičemž největší část tvoří orná půda, následně louky a pastviny, chmelnice a ostatní plochy. Na největší části zemědělské půdy, což je orná půda, jsou pěstovány především brambory, obiloviny a řepka olejka. Živočišná výroba je postavena na produkci drůbeže a prasat, dále je chován skot a ovce. Mezi významné zemědělské společnosti patří např. LUPOFYT s.r.o.; Zemědělské družstvo Senomaty; Družstvo Agrochmel Kněževes; Zemědělská společnost Chrášťany s.r.o.; AGRO Mšec, společnost s ručením omezeným; CHMELEX, spol. s r.o.; PROIBOS a.s.; MLÝN ČISTÁ, spol. s r.o.; CHOV CHAROLAIS spol. s r.o.; Zlaté chmelové údolí, s.r.o.; RAKOCHMEL, s.r.o.; Petrohradská, společnost s ručením omezeným a další. Velkou rozlohu území tvoří chmelnice, které jsou pro tento region typické a mají mnohasetletou tradici.

3.1.1.7 Cestovní ruch a rekreace

Na celém území se nachází mnoho významných historických památek, turistických cílů a míst určených k rekreaci. Největší počet památek se nachází ve městě Rakovník. Jedná se například o Pražskou a Vysokou bránu, Chrám sv. Bartoloměje se zvonicí, městskou radnici, bývalé židovské ghetto, barokní Mariánský sloup a židovský hřbitov. Ale i v dalších obcích lze nalézt zajímavé památky a historická místa – zřícenina hradu Krakovec, Skryjská jezírka, Lovecký zámeček Svatý Hubert, Kounovské kamenné řady, Hamousův statek ve Zbečně a další.

Region lze využít především k letní rekreaci. Krásná příroda spolu s vodními toky je velmi oblíbeným a navštěvovaným turistickým cílem. CHKO Křivoklátsko je spojení turistického cíle v podobě hradu Křivoklát s rekreací u řeky Berounky. Nachází se zde mnoho středisek, která jsou k rekreaci určená (hotely, penziony, kempy a tábořiště). Součástí nich jsou i sportovní a volnočasová zařízení. Také rybníky v Přírodním parku Jesenicko a Přírodním parku Džbán jsou velmi navštěvovanými místy. Těm, kteří mají v zálibě turistiku či jízdu na kole, region nabízí širokou škálu turistických cest a cyklostezek s výborným značením. Síť cyklostezek a cyklotras se v regionu stále rozšiřuje. Je potřeba zajištění systematické údržby současného stavu. Samotné město Rakovník je významným cyklistickým uzlem propojující několik tras. V zastavěném území sídla je pro cyklisty v současnosti vyhrazena cyklostezka vedoucí podél Rakovnického potoka. Nejvýznamnější cyklotrasou nadregionálního významu je 80 km dlouhá trasa Berounka – Střela. Tato cyklistická dopravní tepna

vede z Roztok u Prahy přes Křivoklát, Rakovník, Jesenici, a dále pokračuje mimo území ORP Rakovník (Žihle, Rabštejn nad Střelou, Manětín).

Podpora cestovního ruchu je jedním z hlavních cílů činnosti Místní akční skupiny. Sleduje novinky a dění v regionu a šíří je veřejnosti. Plní funkci propojovacího článku. Jedním ze zajímavých projektů je např. questing, který vznikl ve spolupráci s MAS Mezi Hrady. Tento projekt upozorňuje na méně i více známé obce, významné z pohledu místní historie a přírodního bohatství. Trasy vedou např. obcí Kolešovice, Skryje, Velká Buková – Křivoklát, Mutějovice, Kounov, Mšec – Srbeč. Průběžně vznikají další nové trasy, například Zbečno, Čistá a i pro samotné město Rakovník. V rámci tohoto projektu byly zpracovány i trasy za hranicemi regionu – Nižbor a Hudlice.

3.1.1.8 Životní prostředí

Životní prostředí na území Rakovnicka je ovlivněno jeho polohou a klimatem. Celkově je na území ORP Rakovník velké množství lesních ploch, které jsou rozděleny terénními předěly. Lesy pokrývají zhruba 39,6 % plochy okresu, na Křivoklátsku jejich podíl stoupá na zhruba 63%. Dalšími významnými lesními komplexy jsou lesy Džbánu a Jesenicka.

Jedná se o suchou oblast, která leží ve srážkovém stínu Krušných a Doupovských hor. V nejsušších částech oblasti je roční průměr nižší než 500 mm. Obce a krajina se tak především v letních měsících potýkají s nedostatkem vody. Jedinou řekou okresu je Berounka, která odvodňuje většinu území. Dalšími významnými toky jsou Rakovnický potok, Klíčava a Loděnice. Nachází se zde také celá řada rybníků, především v okolí Jesenicka a Mšece. Obecně lze ale konstatovat, že vydatnost vodních toků na okrese je s ohledem na geomorfologické poměry a nedostatek srážek až na výjimky poměrně malá a stávající síť vodních nádrží vyžaduje obnovu a doplnění.

Dle údajů ČHMÚ je kvalita ovzduší v Rakovníku víceméně vyhovující. Pouze v minimálním rozsahu území jsou překročeny limitní hodnoty imisních látek. Z hlediska vývoje škodlivých látek lze hodnotit danou oblast jako příznivou. Analýza kvality ovzduší je však zkreslena z důvodu absence hydrometeorologické stanice v ORP Rakovník. Výsledné hodnoty tak představují průměr z nejbližších měřících stanic.

Na území ORP Rakovník se nachází celá řada velice cenných přírodovědných lokalit s mimořádnou ekologickou stabilitou. Nejvýznamnější přírodní památkou je Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko, která byla založena roku 1978. Její rozloha na území ORP Rakovník činí 32 190 ha. V tomto lesním komplexu můžeme najít velké množství vzácných rostlin a živočichů.

K odpovědnému chování vůči životnímu prostředí se aktuálně hlásí čím dál více jednotlivců, skupin i subjektů.

3.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

Následující podkapitoly obsahují výčet vzniklých strategických dokumentů, které mají souvislost se vzděláváním na území Rakovnicka.

3.1.2.1 Strategie menších území, než je správní obvod ORP

Strategické dokumenty vzniklé v doposud fungujících mikroregionech:

- Integrovaná rozvojová strategie venkovského mikroregionu Balkán
- Integrovaná rozvojová strategie venkovského mikroregionu Kněževes
- Strategie rozvoje Svazku obcí mikroregionu Čistá - Senomaty
- Strategie mikroregionu Poddžbánsko

U řady měst a obcí na území ORP Rakovník se lze setkat s dílčími strategickými plány rozvoje obcí. Specializované rozvojové dokumenty nebo projektové záměry vyhotovují také monotematická sdružení obcí nebo zájmová sdružení právnických osob fungující pro výkon některé z veřejných služeb, např. Svazek obcí Rakovnicka pro zajištění dopravní obslužnosti.

3.1.2.2 Strategie na vyšších územních úrovních

Pro území ORP Rakovník je vytvořeno několik rozvojových strategických dokumentů:

- Strategie komunitně vedeného rozvoje 2014 - 2020, zpracovaná společností Rakovnicko o.p.s.
- Strategie území správního obvodu ORP Rakovník v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a vodovodů a kanalizací, zpracovaná Svazkem měst a obcí Rakovnicka pro období 2015 - 2024
- Akční plán rozvoje území správního obvodu obce s rozšířenou působností Rakovník
- Krajský akční plán vzdělávání Středočeského kraje
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Středočeského kraje v letech 2018 – 2020

3.1.2.3 Strategie na národní úrovni

Na národní úrovni se tématu vzdělávání dotýkají především následující strategické dokumenty:

- Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2012 – 2020
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
- Strategie vzdělávání 2020
- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+
- Strategický rámec pro rozvoj České republiky do roku 2030 „Česká republika 2030“
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019 – 2023
- Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019 – 2020

3.1.3 Dotazníková šetření

3.1.3.1 Dotazníkové šetření realizované MŠMT

Výsledky dotazníkového šetření potřeb základních a mateřských škol v rámci projektu Šablony I a II OP VVV v jednotlivých ORP umožňují srovnání úvodního šetření Šablony I s aktuálním šetřením MŠMT na území ORP Rakovník (data k 10.10.2019). Zúčastnilo se ho 32 ředitelství MŠ z celkového počtu 42 (v procentuálním podílu 76,2%) a 26 ředitelství ZŠ z celkového počtu 28 (tedy 92,9% základních škol).

Oblasti podporované z OP VVV 2014-2020 v ZŠ a MŠ

Tab. č. 7 Hlavní oblasti podporované z OP VVV 2014 – 2020 – ZŠ

Hlavní oblasti podporované z OP VVV	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření v rámci kraje	aktuální šetření v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,55	2,85	0,30	11,6%	2,79	2,80
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,60	2,85	0,25	9,8%	2,77	2,76
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,33	2,69	0,36	15,3%	2,63	2,61
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	2,41	2,56	0,15	6,3%	2,57	2,55
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2,27	2,48	0,21	9,1%	2,36	2,39

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Tab. č. 8 Další oblasti podporované z OP VVV 2014 – 2020 – ZŠ

Další oblasti podporované z OP VVV	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření v rámci kraje	aktuální šetření v rámci ČR
A. Jazykové vzdělávání	2,15	2,40	0,25	11,4%	2,46	2,45
B. Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,50	2,69	0,19	7,6%	2,62	2,61
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	2,82	2,94	0,12	4,2%	3,01	2,98
D. Kariérové poradenství pro žáky	N/A	2,18	N/A	N/A	2,29	2,30

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Tab. č. 9 Hlavní oblasti podporované z OP VVV 2014 – 2020 – MŠ

Hlavní oblasti podporované z OP VVV	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření v rámci kraje	aktuální šetření v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,48	2,79	0,31	12,5%	2,74	2,77
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	2,52	2,91	0,39	15,5%	2,86	2,90
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2,38	2,66	0,28	11,8%	2,67	2,71
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí	2,87	3,02	0,15	5,2%	3,05	3,09
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2,34	2,53	0,19	8,1%	2,47	2,50

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Tab. č. 10 Další oblasti podporované z OP VVV 2014 – 2020 – MŠ

Další oblasti podporované z OP VVV	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření v rámci kraje	aktuální šetření v rámci ČR
A. Jazykové vzdělávání						
B. Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,87	3,06	0,19	6,6%	3,06	3,09
C. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3,01	3,15	0,14	4,7%	3,19	3,20

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1)] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ a MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

N/A Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření

Hlavní i vedlejší oblasti podporované z OP VVV 2014 - 2020 vykazují ve svém bodovém hodnocení základních i mateřských škol na území ORP Rakovník zvýšení oproti úvodnímu šetření. Nejvýraznější je patrné u MŠ v oblasti Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti, a to o 15,5%. Další výrazný posun je patrný u ZŠ, hodnocení oblasti Podpory rozvoje matematické gramotnosti se zvýšilo o 15,3%. Naopak nejméně se zvýšilo hodnocení v oblasti Sociální a občanské dovednosti a klíčové kompetence, a to shodně jak u ZŠ, tak u MŠ.

Z výše uvedených tabulek je možné vyčíst i porovnání s průměrným hodnocením v rámci kraje a ČR. U hlavních podporovaných oblastí v ZŠ jsme vyjma oblasti Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků, ve všech oblastech nad krajským i celorepublikovým průměrem.

U hlavních podporovaných oblastí v MŠ jsme nad krajským průměrem ve všech oblastech, avšak ve srovnání s celorepublikovým průměrem je průměr za ORP Rakovník nižší v oblastech Podpory rozvoje matematické pregramotnosti a Podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí. Další podporované oblasti ZŠ a MŠ jsou více méně lehce pod průměrem kraje a ČR.

I. Podpora inkluzivního vzdělávání

I.A Podpora inkluzivního/společného vzdělávání v ZŠ a MŠ

Tab. č. 11 Podpora inkluzivního/společného vzdělávání – ZŠ a MŠ

Inkluzivní/společné vzdělávání ZŠ a MŠ [2]	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]											
	Šablony I úvodní šetření v ZŠ	aktuální šetření v ZŠ	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření v ZŠ v rámci kraje	aktuální šetření v ZŠ v rámci ČR	Šablony I úvodní šetření v MŠ	aktuální šetření v MŠ	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření v MŠ v rámci kraje	aktuální šetření v MŠ v rámci ČR
1.	2,42	2,96	0,54	22,5%	2,98	2,96	2,32	2,97	0,65	28,0%	2,85	2,87
2.	1,25	1,67	0,42	33,6%	1,85	1,87	1,59	1,61	0,02	1,3%	2,01	1,89
3.	3,04	3,33	0,29	9,5%	3,19	3,17	3,15	3,39	0,24	7,6%	3,26	3,27
4.	2,33	2,79	0,46	19,6%	2,69	2,73	2,59	2,81	0,22	8,5%	2,72	2,79
5.	2,88	3,21	0,34	11,7%	2,98	2,99	2,56	2,90	0,34	13,3%	2,78	2,87
6.	2,71	3,00	0,29	10,8%	2,80	2,80	2,41	2,81	0,40	16,6%	2,72	2,76
7.	2,75	3,17	0,42	15,3%	3,02	3,00	1,74	2,48	0,74	42,5%	2,36	2,46
8.	2,54	2,83	0,29	11,3%	2,77	2,80	1,97	2,65	0,68	34,5%	2,37	2,44
9.	3,13	3,25	0,13	4,0%	3,03	3,08	3,21	3,42	0,21	6,5%	3,28	3,31
10.	3,00	3,17	0,17	5,7%	3,18	3,18	3,03	3,23	0,20	6,6%	3,11	3,13
11.	2,71	3,00	0,29	10,8%	2,87	2,90	2,68	2,97	0,29	10,8%	2,95	2,99
12.	2,25	2,83	0,58	25,8%	2,89	2,88	2,26	2,77	0,51	22,6%	2,62	2,71
13.	2,25	2,75	0,50	22,2%	2,59	2,63	1,68	2,06	0,38	22,6%	2,10	2,23
14.	2,88	2,96	0,09	3,0%	2,81	2,82	2,97	3,13	0,16	5,4%	2,97	3,04
15.	1,13	1,33	0,21	18,2%	1,45	1,46	1,35	1,32	-0,03	-2,2%	1,44	1,43
16.	2,50	2,67	0,17	6,8%	2,84	2,83	2,79	2,90	0,11	3,9%	3,00	2,99
17.	3,00	3,17	0,17	5,7%	3,07	3,05	3,00	3,19	0,19	6,3%	3,16	3,15
18.	2,71	2,79	0,08	3,0%	2,88	2,87	2,71	3,10	0,39	14,4%	3,07	3,06
19.	3,04	3,29	0,25	8,2%	3,18	3,15	3,15	3,26	0,11	3,5%	3,24	3,21

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:

[1] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ a MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)

2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)
[2)] Přehled jednotlivých oblastí dotazníku viz Tab. č. 11

Tab. č. 12 Inkluzivní/společné vzdělávání – Přehled jednotlivých oblastí dotazníku – ZŠ a MŠ

Inkluzivní/společné vzdělávání - Přehled jednotlivých otázek dotazníku	
1.	Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)
2.	Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)
3.	Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy
4.	Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)
5.	Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)
6.	Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
7.	Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)
8.	Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky
9.	Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu na základní školy
10.	Pedagogové spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb dětí (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.)
11.	Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo avyužito maximálních možností vzdělávaného dítěte
12.	Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)
13.	Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte
14.	Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti
15.	Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince
16.	Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání
17.	Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod.
18.	Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji
19.	Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Ze srovnání aktuálního průměrného hodnocení oblasti inkluze/společné vzdělávání s hodnocením úvodním vyplývá, že došlo ve všech dotazovaných oblastech, vyjma otázky č. 15 u MŠ (Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince, pokles o 2,2%), ke zvýšení průměrného bodového hodnocení. Ačkoliv u všech dotazovaných otázek je patrné zvýšení hodnocení, míra zvýšení je různá od 1,3% až po 42,5%. Toto rozpětí nám říká, že v některých oblastech došlo mezi sledovanými obdobími k výraznému posunu a v některých naopak k téměř žádnému.

ZŠ na území ORP Rakovník vnímají <u>největší posun</u> v těchto oblastech (zvýšení o více než 20%):

- 1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)
- 2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – **TOP 33,6%**
- 12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)
- 13. Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte

ZŠ na území ORP Rakovník vnímají <u>nejmenší posun</u> v těchto oblastech (zvýšení o méně než 5%):

- 9. Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu základní školy
- 14. Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti
- 18. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji

MŠ na území ORP Rakovník vnímají největší posun v těchto oblastech (zvýšení o více než 20%):

- 1. Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)
- 7. Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.) - **TOP 42,5%**
- 8. Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky
- 12. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)
- 13. Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte

MŠ na území ORP Rakovník vnímají nejmenší posun v těchto oblastech (zvýšení o méně než 5%):

- 2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)
- 15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince
- 16. Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání
- 19. Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)

Dalším hodnotícím hlediskem je samotná bodová výše na škále od 1 do 4, kterými školy jednotlivé oblasti hodnotily. 1 Vůbec nebo téměř se neuplatňuje, 2 Rozvíjející se oblast, 3 Realizovaná oblast a 4 Ideální stav. Z tohoto hlediska se ideálnímu stavu nejvíce přibližují tyto oblasti:

ZŠ:

- 3. Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy – **3,33**
- 19. Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.) – **3,29**
- 9. Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu základní školy – **3,25**

MŠ:

- 9. Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu základní školy – **3,42**
- 3. Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy – **3,39**
- 19. Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.) – **3,26**

Naopak nejméně byly hodnoceny tyto oblasti:

ZŠ:

- 15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince **– 1,33**
- 2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – **1,67**

MŠ:

- 15. Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince **– 1,32**
- 2. Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – **1,61**

Z tohoto hodnocení vyplývá, že jak ZŠ, tak MŠ hodnotí nejlépe a nejméně stejné oblasti inkluze/společné vzdělávání. Nejméně hodnocená oblast (Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince) souvisí s faktem, že například v rámci Středočeského kraje jsme okres s nejmenším počtem cizinců na území (1 779 k 31.12.2018) a v rámci ČR je okres Rakovník 8. s nejmenším počtem cizinců. I z tohoto důvodu není tato potřeba na našem území tolik aktuální, jako v jiných oblastech, kde je koncentrace cizinců mnohonásobně vyšší. Avšak i přes toto nízké hodnocení se jedná o srovnatelný výsledek s krajským i celorepublikovým průměrem. Otázka bezbariérovosti souvisí nejen s vysokými

náklady na zajištění bezbariérovosti budov, které jsou v řadě případech historického charakteru, ale i s faktem, že stavy některých budov vyžadují celkovou rekonstrukci, a nejen samotné zajištění bezbariérovosti.

Výsledky aktuálního šetření MŠMT na území ORP Rakovník vykazují v oblasti inkluze/společné vzdělávání srovnatelné hodnoty s průměrnými výsledky krajskými a celorepublikovými.

I.B Další otázky související s podporou inkluzivního/společného vzdělávání v ZŠ a MŠ

Tab. č. 13 Další otázky související s podporou inkluzivního/společného vzdělávání ZŠ

Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami a hodnocení kvality spolupráce	Využití spolupráce [1]						Kvalita spolupráce [2] [3]		
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v podílu škol v procentních bodech (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v podílu škol (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	87,5%	87,5%	0,0	0,0%	76,5%	87,4%	1,43	1,56	1,48
2. Středisko výchovné péče	33,3%	45,8%	12,5	37,4%	40,9%	44,7%	1,64	1,70	1,68
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0%	100,0%	0,0	0,0%	98,0%	99,2%	1,58	1,62	1,52
4. Neúplné školní poradenské pracoviště	37,5%	54,2%	16,7	44,5%	48,3%	46,5%	1,38	1,37	1,39
5. Úplné školní poradenské pracoviště	4,2%	4,2%	0,0	0,8%	16,5%	18,3%	3,00	1,38	1,34
6. Nestátní neziskové organizace	16,7%	25,0%	8,3	50,0%	45,0%	48,6%	1,83	1,69	1,71
7. Orgán sociálně právní ochrany dětí	83,3%	95,8%	12,5	15,0%	81,5%	81,5%	1,78	1,79	1,77
8. Žádné z uvedených	0,0%	0,0%	0,0	X	0,4%	0,3%			

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Tab. č. 14 Další otázky související s podporou inkluzivního/společného vzdělávání MŠ

Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami a hodnocení kvality spolupráce	Využití spolupráce [1]						Kvalita spolupráce [2] [3]		
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v podílu škol v procentních bodech (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v podílu škol (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	44,1%	54,8%	10,7	24,2%	52,3%	70,5%	1,41	1,51	1,44
2. Středisko výchovné péče	0,0%	0,0%	0,0	X	4,8%	5,6%	0,00	1,63	1,64
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0%	100,0%	0,0	0,0%	94,7%	96,8%	1,48	1,61	1,55
4. Nestátní neziskové organizace	14,7%	12,9%	-1,8	-12,3%	20,9%	24,6%	1,25	1,45	1,53
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	47,1%	74,2%	27,1	57,7%	46,2%	51,2%	1,83	1,71	1,67
6. Žádné z uvedených	0,0%	0,0%	0,0	X	3,4%	1,7%			

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1] Podíl škol využívajících uvedené služby v rámci ORP/kraje/republiky
[2] Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření
[3] Průměrné hodnocení kvality spolupráce v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení jednotlivých ZŠ a MŠ na následující škále:
1. Velmi dobrá 2. Spíše dobrá 3. Spíše špatná 4. Velmi špatná

Z tabulek č. 12 a 13 je možné vyčíst, že všechny dotazované základní i mateřské školy na území ORP Rakovník spolupracují s Pedagogicko-psychologickou poradnou. Současně je z přehledů patrné, že se ve srovnání s úvodním šetřením u všech školních a školských odborných služeb nebo služeb jiných subjektů podíl škol využívajících těchto služeb průměrně zvýšil.

Více než 80% základních škol spolupracuje zároveň se Speciálně pedagogickým centrem a Orgánem sociálně právní ochrany dětí. Zhruba polovina základních škol využívá i služeb Střediska

výchovné péče a Neúplného školního poradenského pracoviště. Již méně jsou využívány Nestátní neziskové organizace a jen 4,2% základních škol využívá Úplných školních poradenských pracovišť.

Mateřské školy využívají vedle Pedagogicko-psychologických poraden dále Orgán sociálně právní ochrany dětí (74,2%), více než polovina jich využívá Speciálně pedagogické centrum, 12,9% dotázaných využívá Nestátní neziskové organizace a žádná z dotázaných nevyužívá Středisko výchovné péče.

Využívání těchto služeb souvisí také s nabídkou a dostupností na našem území, proto je u některých subjektů patrný rozdíl oproti krajskému a celorepublikovému průměru.

Průměrná kvalita spolupráce základních i mateřských škol ORP Rakovník se všemi subjekty byla hodnocena mezi 1. Velmi dobrá a 2. Spíše dobrá. Jedná se o srovnatelné hodnocení s hodnocením krajským a celorepublikovým. Jedinou výjimkou je spolupráce s Úplným školním poradenským pracovištěm, které získalo průměrnou známku 3. Spíše špatná, jedná se současně o subjekt, se kterým spolupracuje nejmenší počet dotazovaných základních škol (jen 4,2%).

Tab. č. 15 Další otázky související s podporou inkluzivního/společného vzdělávání MŠ

Personální zajištění	Počet osob									
	v rámci ORP				v rámci kraje			v rámci ČR		
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v počtu osob (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v počtu osob (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	% změny v počtu osob (aktuální šetření oproti úvodnímu)	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	% změny v počtu osob (aktuální šetření oproti úvodnímu)
ZŠ										
1. Počet pedagogických pracovníků v ZŠ plně kompetentních pro vzdělávání heterogenních skupin žáků (vč. žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)	100	270	170	170,0%	2685	4781	78,1%	22662	37782	66,7%
2. Počet pedagogických pracovníků v ZŠ ochotných začít využívat nové metody/postupy při vzdělávání heterogenních skupin žáků (vč. žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)	134	259	125	93,3%	4083	5863	43,6%	33285	45887	37,9%
3. Počet fyzických osob působících v ZŠ na pozici Učitel (dle zákona č. 563/2004 Sb.) - data za aktuální školní rok	N/A	285	N/A	N/A	N/A	7673	N/A	N/A	59182	N/A
4. Počet fyzických osob působích v ZŠ na pozici Učitel (dle zákona č. 563/2004 Sb.), kteří jsou maximálně dva roky po dokončení studia - data za aktuální školní rok	N/A	63	N/A	N/A	N/A	1362	N/A	N/A	9547	N/A
5. Počet žáků se SVP, kteří opakovali 1. třídu - data za aktuální školní rok	N/A	1	N/A	N/A	N/A	69	N/A	N/A	518	N/A
MŠ										
1. Počet pedagogických pracovníků v MŠ plně kompetentních pro vzdělávání heterogenních skupin dětí (vč. dětí se speciálními vzdělávacími potřebami)	37	115	78	210,8%	1327	2902	118,7%	11110	21426	92,9%
2. Počet pedagogických pracovníků v MŠ ochotných začít využívat nové metody/postupy při vzdělávání heterogenních skupin dětí (vč. dětí se speciálními vzdělávacími potřebami)	52	120	68	130,8%	1900	3189	67,8%	15387	23749	54,3%
3. Počet fyzických osob působících v MŠ na pozici Učitel mateřské školy (dle §6 zákona č. 563/2004 Sb.) - data za aktuální školní rok	N/A	133	N/A	N/A	N/A	3593	N/A	N/A	26375	N/A
4. Počet fyzických osob působích v MŠ na pozici Učitel mateřské školy (dle §6 zákona č. 563/2004 Sb.), kteří jsou maximálně dva roky po dokončení studia - data za aktuální školní rok	N/A	48	N/A	N/A	N/A	897	N/A	N/A	5711	N/A

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
N/A Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření

Z tabulky personálního zajištění vyplývá, že u základních i mateřských škol na území ORP Rakovník došlo oproti úvodnímu šetření k navýšení počtu osob a nárůst je výraznější, než u krajského a celorepublikového průměru. U osob, u kterých je možné sledovat vývoj oproti úvodnímu šetření, je patrné navýšení minimálně o jednou tolik a u mateřské školy je v jednom případě nárůst dokonce o více než 200%.

II. Rozvoj čtenářské gramotnosti a pregramotnosti

Tab. č. 16 Čtenářská gramotnost – ZŠ

Čtenářská gramotnost	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	3,12	3,31	0,19	6,2%	3,10	3,06
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,88	3,04	0,16	5,4%	3,02	3,01
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,38	2,77	0,39	16,2%	2,70	2,68
4. Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků)	3,04	3,08	0,04	1,4%	3,08	3,08
5. Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.)	2,77	2,92	0,15	5,4%	2,81	2,76
6. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.	2,31	2,58	0,27	11,8%	2,52	2,48
7. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků	3,04	3,27	0,23	7,6%	3,02	3,06
8. Ve škole se realizují čtenářské kroužky / pravidelné dílny čtení / jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti	2,12	2,65	0,53	25,3%	2,61	2,55
9. Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih …)	2,50	2,77	0,27	10,8%	2,57	2,54
10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní / obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)	2,15	2,46	0,31	14,2%	2,60	2,53
11. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.)	2,38	2,73	0,35	14,5%	2,65	2,64
12. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (včetně audiovizuální techniky)	2,35	2,62	0,27	11,7%	2,53	2,60
13. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	2,77	3,00	0,23	8,3%	2,82	2,80
14. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	2,54	2,69	0,15	6,0%	2,77	2,82

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Ve všech oblastech čtenářské gramotnosti, které dotazníkové šetření sleduje, došlo oproti úvodnímu šetření ke zvýšení průměrného hodnocení, a to od 1,4% do 25,3%. Nejlépe hodnotily základní školy oblast 1. Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle). Naopak nejméně je, přes výrazný nárůst, hodnocena oblast 10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní / obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.).

Většina sledovaných oblastí je ve svém hodnocení nad krajským i celorepublikovým průměrem. Jedinými výjimkami, kde je průměrné krajské a celorepublikové hodnocení vyšší, jsou:

- 10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní / obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)
- 14. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ

Tab. č. 17 Čtenářská pregramotnost – MŠ

Čtenářská pregramotnost	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,80	3,22	0,42	15,0%	3,10	3,12
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,63	2,97	0,34	12,9%	2,97	3,04
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,46	2,75	0,29	11,8%	2,67	2,73
4. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní)	2,71	3,13	0,42	15,5%	2,97	3,06
5. Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.)	2,83	3,13	0,30	10,6%	3,06	3,10
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.)	2,23	2,63	0,40	17,9%	2,61	2,67
7. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování apod.)	2,69	3,00	0,31	11,5%	3,03	3,09
8. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti	2,46	2,88	0,42	17,1%	2,77	2,83
9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	1,86	2,50	0,64	34,4%	2,46	2,45
10. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti	2,57	2,91	0,34	13,2%	2,96	2,97

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1)] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ a MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty

U čtenářské pregramotnosti je patrný stejný trend, jako u čtenářské gramotnosti. Všechny sledované oblasti vykazují nárůst a průměrné výsledky korespondují s výsledky krajskými i celorepublikovými. K nejvýraznějšímu nárůstu oproti úvodnímu šetření došlo v oblasti 9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti. Tento ukazatel potvrzuje, že mateřské školy na území ORP Rakovník se stále více vybavují digitálními technologiemi, které hojně využívají k rozvoji pregramotnosti dětí.

II. Rozvoj matematické gramotnosti a pregramotnosti

Tab. č. 18 Matematická gramotnost – ZŠ

Matematická gramotnost	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,92	3,08	0,16	5,4%	2,98	2,98
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,69	2,96	0,27	9,9%	2,91	2,91
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,42	2,65	0,23	9,4%	2,66	2,63
4. Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů, atp.)	2,73	3,00	0,27	9,9%	2,92	2,91
5. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku	2,38	2,62	0,24	9,9%	2,66	2,57
6. Ve škole existují pravidelné kroužky / doučování/ mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.)	1,69	2,54	0,85	50,1%	2,46	2,46
7. Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.)	1,65	2,23	0,58	34,8%	2,19	2,11
8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	1,69	2,15	0,46	27,0%	2,12	2,10
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti	2,27	2,69	0,42	18,5%	2,62	2,66
10. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	2,81	2,92	0,11	4,0%	2,82	2,83
11. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	2,38	2,73	0,35	14,5%	2,61	2,60

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Tab. č. 19 Matematická pregramotnost – MŠ

Matematická pregramotnost	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,91	3,09	0,18	6,2%	3,00	3,04
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,54	2,81	0,27	10,6%	2,90	2,94
3. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,49	2,72	0,23	9,2%	2,63	2,67
4. Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.)	2,40	2,66	0,26	10,8%	2,69	2,72
5. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku	2,37	2,53	0,16	6,8%	2,67	2,71
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči	2,23	2,50	0,27	12,1%	2,52	2,59
7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti	2,29	2,59	0,30	13,1%	2,60	2,66
8. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	2,00	2,53	0,53	26,5%	2,46	2,43
9. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti	2,20	2,47	0,27	12,3%	2,57	2,61

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1)] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ a MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty

Matematická gramotnost i pregramotnost je celkově níže hodnocena než čtenářská. Tři oblasti matematické gramotnosti (6, 7 a 8) získaly v úvodním šetření dokonce nižší průměrnou hodnotu než 2, to znamená, že zmíněné oblasti se na škole buď vůbec anebo téměř neuplatňovaly.

Aktuální šetření ukazuje na výrazné zlepšení hodnocení těchto oblastí:

- 6. Ve škole existují pravidelné kroužky /doučování/ mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.). Tato oblast se zvýšila dokonce o více než 50% a dosáhla tak průměrného krajského a celorepublikového hodnocení.
- 7. Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.). Zvýšení o 34,8%
- 8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.). Zvýšení o 27%. I přes tento nárůst je oblast 8 nejníže hodnocenou oblastí ze všech.

II. Rozvoj jazykové gramotnosti

Všechny sledované oblasti vykazují oproti úvodnímu šetření nárůst v hodnocení, a to například až o 25% v oblasti 11. Ve škole jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.). Nejmenší nárůst, o 1,4%, byl zaznamenán v oblasti 9. Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti, nicméně výsledná hodnota 2,69 i tak naprosto koresponduje jak s krajským, tak celorepublikovým průměrným hodnocením.

Souhrnně je možné konstatovat, že výsledky hodnocení aktuálního šetření v oblasti jazykové gramotnosti na území ORP Rakovník se ve většině sledovaných oblastí shodují s výsledky krajskými a celorepublikovými. Jedinou oblastí, která je významněji pod krajským a celorepublikovým výsledkem, je oblast 17. Škola spolupracuje s rodilým mluvčím. Důvodů může být řada, v každém případě pro školy na území ORP Rakovník není jednoduché poskytnout rodilému mluvčímu takovou nabídku, která by předčila nabízené možnosti hlavního města Prahy a jeho metropolitního zázemí, které je v těsné blízkosti. Díky tomuto konkurenčnímu prostředí je velmi těžké pro místní školy rodilého mluvčího získat, či si jej udržet.

Tab. č. 20 Rozvoj jazykové gramotnost – ZŠ

Jazyková gramotnost	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,88	3,00	0,12	4,0%	3,01	3,02
2. Učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,69	2,92	0,23	8,5%	2,84	2,89
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,38	2,54	0,16	6,5%	2,57	2,59
4. Rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky řady předmětů (např. uplatňování rozšiřujících autentických cizojazyčných materiálů – textů, nahrávek apod.)	1,92	2,38	0,46	23,8%	2,37	2,32
5. Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho (např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod.)	2,62	2,85	0,23	9,0%	2,81	2,79
6. Škola podporuje jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků	2,04	2,31	0,27	13,3%	2,49	2,46
7. Škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.)	1,58	1,81	0,23	14,8%	1,96	1,95
8. Ve škole se využívá knihovna (školní / místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupná podle potřeb žáků	1,54	1,88	0,34	22,2%	1,94	1,89
9. Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti	2,65	2,69	0,04	1,4%	2,68	2,70
10. Ve škole existují pravidelné jazykové kroužky /doučování/ mimoškolní aktivity	2,27	2,58	0,31	13,7%	2,57	2,49
11. Ve škole jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.)	1,23	1,54	0,31	25,1%	1,85	1,85
12. Škola informuje a spolupracuje v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)	1,96	2,08	0,12	6,0%	2,22	2,17
13. Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.)	1,96	2,35	0,39	19,8%	2,48	2,48
14. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků	2,42	2,65	0,23	9,4%	2,63	2,71
15. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti	2,73	2,88	0,15	5,5%	2,81	2,86
16. Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykové gramotnosti	2,58	2,88	0,30	11,8%	2,75	2,78
17. Škola spolupracuje s rodilým mluvčím	1,15	1,38	0,23	19,6%	1,79	1,71

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých ZŠ na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty

III. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Výsledky aktuálního šetření v oblasti Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě vykazují obdobné průměrné hodnoty dosažené v šetření úvodním. Významný nárůst u základních škol je patrný v oblastech 7. Škola organizuje konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele – 24,3% a 9. Ve škole existuje prostor pro pravidelné sdílení zkušeností (dílny nápadů apod.) – 15,1%. Posun právě v těchto oblastech může značit kladení většího důrazu základních škol obecně na sdílení zkušeností a spolupráci s odborníky a odbornou veřejností.

Výsledky mateřských škol zhruba kopírují výsledky krajské a celorepublikové. U šesti z osmi hodnocených oblastí je výsledek vyšší než 3, to znamená, že se jedná o oblasti, které jsou hodnocené jako již realizované. Oblast podnikavosti, iniciativy a kreativity je tedy u mateřských škol možné považovat za velmi dobře podporovanou.

Tab. č. 21 Podnikavost, iniciativa a kreativita – ZŠ

Podnikavost, iniciativa a kreativita	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP ZV	2,96	3,00	0,04	1,3%	2,98	2,93
2. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,69	2,88	0,19	7,0%	2,84	2,83
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,42	2,62	0,20	8,1%	2,61	2,58
4. Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí	2,58	2,77	0,19	7,5%	2,86	2,83
5. Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů (např. projektové dny; při výuce jsou zařazeny úlohy s vícevariantním i neexistujícím řešením atp.)	2,77	2,85	0,08	2,9%	2,82	2,76
6. Žáci se aktivně podílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších (např. Podnikavá škola), a/nebo se aktivně podílejí na přípravě a realizaci projektů školy	1,54	1,54	0,00	0,1%	1,75	1,73
7. Škola organizuje konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele	1,58	1,96	0,38	24,3%	1,89	1,91
8. Škola rozvíjí finanční gramotnost žáků (učí je znát hodnotu peněz, pracovat s úsporami, spravovat záležitosti, znát rizika)	2,88	2,92	0,04	1,2%	2,94	2,89
9. Ve škole existuje prostor pro pravidelné sdílení zkušeností (dílny nápadů apod.)	1,81	2,08	0,27	15,1%	2,05	2,04
10. Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů žáků	2,85	2,96	0,11	4,0%	2,98	2,94

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Tab. č. 22 Podnikavost, iniciativa a kreativita – MŠ

Podnikavost, iniciativa a kreativita	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP PV	3,00	3,00	0,00	0,0%	3,15	3,18
2. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,94	3,16	0,22	7,5%	3,04	3,09
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,69	2,78	0,09	3,3%	2,79	2,82
4. Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí	2,94	3,00	0,06	2,0%	3,10	3,12
5. Škola nabízí pestré možnosti seberealizace dětí, umožňuje dětem realizovat vlastní nápady (např. dramatizace textu atp.)	2,97	3,00	0,03	1,0%	3,08	3,14
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě s rodiči (např. ukázky práce s dětmi pro rodiče, dny otevřených dveří apod.)	2,89	3,09	0,20	6,9%	3,13	3,18
7. Škola disponuje dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity	2,54	2,97	0,43	16,9%	2,93	2,96
8. Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů dětí	3,00	3,13	0,13	4,3%	3,20	3,25

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1)] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých ZŠ a MŠ v době šetření na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty

IV. Podpora polytechnického vzdělávání

Srovnání aktuálního a úvodního šetření ukazuje v oblasti polytechnického vzdělávání na zvýšení bodového hodnocení téměř ve všech dotazovaných oblastech, a to jak u základních, tak i mateřských škol. Jedinou oblastí, která vykazuje mírný pokles u základních škol, je 1. Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV, nicméně dosažená hodnota 3,04 je i tak druhou nejvýše hodnocenou oblastí ze všech, výsledek je srovnatelný s krajským i celorepublikovým průměrem. Ještě lépe byla hodnocena oblast 2. Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV, dosažená hodnota 3,23 i výrazně překračuje krajský a celorepublikový průměr. Z tohoto výsledku je možné mimo jiné i vyčíst, že se základní školy aktivně věnují podpoře pozitivního vztahu dětí k životnímu prostředí, což je v dnešní době velmi aktuální téma. Oblasti s nejnižším hodnocením jsou:

- 10. Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLIL – **1,27**
- 9. Škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření – **1,77**

Jedná se o srovnatelné výsledky s krajským i celorepublikovým průměrem, i zde jsou to dvě nejméně hodnocené oblasti. Výuka polytechnických předmětů v cizích jazycích a spolupráce základních škol se SŠ a VŠ a výzkumnými technickými pracovišti jsou tedy oblasti, kterým se základní školy v celé ČR věnují buď téměř vůbec anebo jen minimálně.

Pokles v hodnocení je u mateřských škol patrný v oblasti 9. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.), a to o 3,8%, nicméně ani tak výsledná hodnota 2,5 nijak nevybočuje z celkových výsledků v rámci všech dalších oblastí a ve srovnání s krajským a celorepublikovým průměrem se jedná jen o mírně podprůměrný výsledek.

Nejvyššího bodového hodnocení získala u mateřských škol oblast 1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV, s bodovou hodnotou 3,09 se jedná o lehce nadprůměrný výsledek ve srovnání s krajským a celorepublikovým průměrem.

Tab. č. 23 Polytechnické vzdělávání – ZŠ

Polytechnické vzdělávání	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	3,08	3,04	-0,04	-1,2%	2,91	2,95
2. Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	3,12	3,23	0,11	3,7%	3,10	3,11
3. Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,81	2,96	0,15	5,4%	2,67	2,69
4. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,46	2,65	0,19	7,7%	2,39	2,39
5. Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány	2,81	3,12	0,31	11,1%	2,80	2,82
6. Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí	2,65	2,81	0,16	5,9%	2,76	2,78
7. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	2,23	2,42	0,19	8,5%	2,42	2,48
8. Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků	2,42	2,50	0,08	3,2%	2,55	2,59
9. Škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	1,54	1,77	0,23	15,1%	1,70	1,91
10. Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLIL	1,12	1,27	0,15	13,9%	1,29	1,27
11. Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání	2,27	2,62	0,35	15,5%	2,46	2,47
12. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku	2,08	2,27	0,19	9,3%	2,17	2,17
13. Ve škole existují kroužky / pravidelné dílny / jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání	1,96	2,31	0,35	17,8%	2,18	2,17
14. Na škole se realizují mimovýukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuse s osobnostmi apod.)	2,23	2,62	0,39	17,4%	2,44	2,48
15. Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ)	2,27	2,35	0,08	3,6%	2,04	2,04
16. Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli	1,62	2,08	0,46	28,8%	1,93	1,94
17. Škola informuje o oblasti polytechnického vzdělávání rodiče (publicita akcí, kroužků, aktivit – projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	2,35	2,50	0,15	6,6%	2,43	2,41
18. Ve škole existuje podnětné prostředí / prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučovat, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů…)	2,08	2,27	0,19	9,3%	2,26	2,28
19. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.)	1,96	2,23	0,27	13,7%	2,13	2,25
20. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	2,42	2,58	0,16	6,5%	2,58	2,58

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1)] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých ZŠ a MŠ v době šetření na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty

Tab. č. 24 Polytechnické vzdělávání – MŠ

Polytechnické vzdělávání	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV	2,83	3,09	0,26	9,2%	3,01	3,01
2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům	1,66	2,00	0,34	20,5%	2,05	2,04
3. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,71	2,84	0,13	4,8%	2,67	2,67
4. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,46	2,53	0,07	2,8%	2,53	2,53
5. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	2,34	2,50	0,16	6,8%	2,50	2,54
6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky	1,80	2,16	0,36	20,0%	1,95	1,96
7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání	2,66	2,72	0,06	2,3%	2,72	2,77
8. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku	2,29	2,53	0,24	10,5%	2,45	2,49
9. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.)	2,60	2,50	-0,10	-3,8%	2,56	2,61
10. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností	2,34	2,56	0,22	9,4%	2,52	2,56
11. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	2,09	2,34	0,25	12,0%	2,27	2,27

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

V. Podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí

Výsledky úvodního a aktuálního šetření ukazují téměř shodné hodnoty, jen s nepatrnými nárůsty. Ve srovnání s krajskými a celorepublikovými hodnotami jsou výsledky ORP Rakovník ve většině oblastí lehce pod jejich průměrnou hodnotou.

Tab. č. 25 Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence – ZŠ

Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání	3,08	3,23	0,15	5,0%	3,21	3,18
2. Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)	2,77	2,85	0,08	2,9%	3,01	2,97
3. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují	3,04	3,08	0,04	1,4%	3,12	3,10
4. Žáci jsou vedeni ke konstruktivním debatám	2,54	2,77	0,23	9,1%	2,93	2,88
5. Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a žáků	2,92	3,00	0,08	2,6%	3,11	3,12
6. Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	2,73	2,73	0,00	0,0%	2,95	2,91
7. Škola motivuje žáky k celoživotnímu učení	2,77	2,96	0,19	6,9%	2,93	2,91
8. Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc	2,92	3,12	0,20	6,7%	3,10	3,08
9. Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie	2,88	3,08	0,20	6,8%	3,03	3,02
10. Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.)	2,77	2,88	0,11	4,0%	2,92	2,91
11. Výuka podporuje zapojení žáků do společenského a pracovního života	2,85	2,92	0,07	2,6%	2,94	2,95
12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.)	2,58	2,69	0,11	4,4%	2,84	2,78

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Tab. č. 26 Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence – MŠ

Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání	3,17	3,31	0,14	4,4%	3,33	3,33
2. Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)	2,89	3,06	0,17	5,9%	3,20	3,21
3. Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a dětí	3,26	3,31	0,05	1,5%	3,29	3,31
4. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují	3,14	3,22	0,08	2,5%	3,27	3,28
5. Škola u dětí rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	2,89	3,00	0,11	3,8%	3,07	3,08
6. Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc	3,06	3,19	0,13	4,2%	3,25	3,23
7. Škola rozvíjí vztah k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií	2,54	2,78	0,24	9,4%	2,66	2,69
8. Škola rozvíjí schopnost dětí učit se	3,03	3,13	0,10	3,3%	3,24	3,25
9. Výuka směřuje k přípravě na výuku v základní škole, k základním společenským návykům a pravidlům chování v různých prostředích	3,11	3,31	0,20	6,4%	3,36	3,39

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1)] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých ZŠ a MŠ v době šetření na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty

VI. Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Tab. č. 27 Digitální kompetence pedagogických pracovníků – ZŠ

Digitální kompetence pedagogických pracovníků	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1)]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky)	3,08	3,27	0,19	6,3%	3,04	3,06
2. Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	2,38	2,62	0,24	9,9%	2,64	2,63
3. Pedagogové využívají možnosti BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	1,42	1,65	0,23	15,9%	1,65	1,58
4. Pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod.	1,88	2,04	0,16	8,2%	2,04	2,03
5. Pedagogové využívají pro výuku volně dostupné, bezpečné, otevřené internetové zdroje	2,96	3,19	0,23	7,7%	3,05	3,05
6. Pedagogové se orientují v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu	3,00	3,04	0,04	1,3%	3,01	3,02
7. Pedagogové umí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků	2,77	3,00	0,23	8,3%	2,89	2,92

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Tab. č. 28 Digitální kompetence pedagogických pracovníků – MŠ

Digitální kompetence pedagogických pracovníků	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]					
	v rámci ORP				v rámci kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	rozdíl v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	% změny v hodnocení (aktuální šetření oproti úvodnímu)	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (práce s operačním systémem, aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů apod.)	2,80	2,97	0,17	6,1%	2,98	3,03
2. Pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (vyhledávání, stahování, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod.)	2,94	3,16	0,22	7,5%	3,15	3,16

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých ZŠ a MŠ v době šetření na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty

U základních i mateřských škol výsledky aktuálního šetření vykazují mírný nárůst v hodnocení oproti šetření úvodnímu. Aktuální dosažené hodnoty jsou srovnatelné s krajským i celorepublikovým průměrem. Výsledky základních škol na území ORP Rakovník ukazují, že tamní pedagogové hojně využívají své ICT učebny ve výuce, a nejen předmětů informatiky, naopak využívání vlastních technických zařízení žáků ve výuce tolik běžné není, a to nejen na území ORP Rakovník, ale celorepublikově.

VII. Podpora kariérového poradenství pro žáky

Tab. č. 29 Kariérové poradenství pro žáky – ZŠ

Kariérové poradenství pro žáky	Průměrné hodnocení aktuálního stavu [1]			
	v rámci ORP		v rácmi kraje	v rámci ČR
	Šablony I úvodní šetření	aktuální šetření	aktuální šetření	aktuální šetření
1. Na naší škole je zaveden systém kariérového poradenství, do něhož jsou zapojeni pedagogičtí pracovníci školy, i externí odborníci	N/A	2,12	2,19	2,22
2. Kariérové poradenství je zařazeno v ŠVP	N/A	2,04	2,18	2,20
3. Výuka je zaměřena i na směřování žáků k cílené volbě profese.	N/A	2,27	2,31	2,35
4. Kariérové poradenství poskytujeme žákům v celém průběhu školní docházky	N/A	2,04	2,19	2,17
5. Kariérové poradenství na naší škole poskytujeme zejména žákům vyšších ročníků	N/A	2,50	2,61	2,61
6. Kariérové poradenství na naší škole je koordinováno jedním pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny podmínky (časové, prostorové, apod.)	N/A	2,27	2,39	2,41
7. Kariérové poradenství probíhá v rámci průřezových témat a rozvoje osobnosti žáků	N/A	2,23	2,37	2,38
8. Součástí kariérového poradenství na naší škole je také spolupráce s rodiči	N/A	2,31	2,46	2,45
9. Nabízíme individuální kariérové poradenství všem žákům včetně žáků se SVP či ze sociálně znevýhodněného prostředí	N/A	2,38	2,50	2,50
10. Individuální kariérové poradenství nabízíme pouze žákům se speciálními vzdělávacími potřebami či žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí	N/A	1,69	1,73	1,67

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Pozn.:
[1)] Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP/kraje/republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých ZŠ a v době šetření na následující škále:
1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty

N/A Informace byly zjišťovány až v aktuálním šetření

Informace z oblasti kariérového poradenství na základních školách byly zjišťovány až v aktuálním šetření, ze kterého vyplývá, že výsledky za ORP Rakovník jsou ve všech sledovaných oblastech mírně pod krajským a republikovým průměrem.

3.1.3.2 Vlastní dotazníková šetření

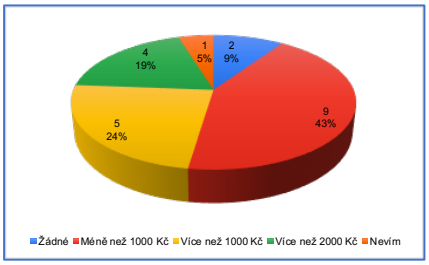
3.1.3.2.1 Podpora rovných příležitostí a rozvoj čtenářské, matematické digitální gramotnosti v zapojených základních a mateřských školách

Dotazníkové šetření probíhalo v zapojených školách v období od 4.12.2019 do 15.1.2020. Zúčastnilo se ho 34 subjektů z 39 zapojených do projektu MAP ORP Rakovník II, tzn. že účast 1. vlny dotazníkového šetření byla 87%. Dotazník byl jednotný pro ZŠ i MŠ a byl rozdělen do 4 částí: rovné příležitosti, čtenářská gramotnost, matematická gramotnost, digitální gramotnost. Dotazník byl do škol rozeslán elektronicky, ve formě Google forms, aby bylo zpracování dotazníku pro respondenty co nejpohodlnější a byla podpořena co největší návratnost dotazníků.

Na koncepci dotazníku pracovaly všechny pracovní skupiny, které následně výsledky analyzovaly a zohledňovaly je při zpracování Místního akčního plánu na období 2020/2021.

I.A Rovné příležitosti

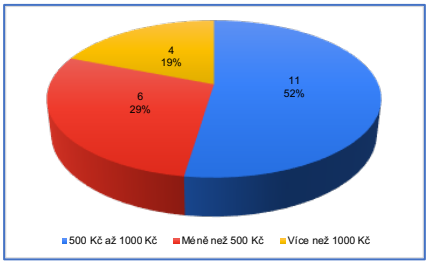
1) Jak je vysoká nutná průměrná vstupní investice ze strany zákonných zástupců žáka na vybavení pro školní docházku v průběhu 1. ročníku školy?



Graf č. 1 Průměrné vstupní investice zákonných zástupců na vybavení do 1. třídy; Zdroj: Vlastní šetření

Výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že výše průměrných vstupních investic ze strany zákonných zástupců přímo nesouvisí s velikostí školy, co do počtu žáků, ani s umístěním školy v rámci regionu. Nejvíce škol uvádí průměrné náklady nižší než 1000 Kč, 2 školy uvádí nulovou vstupní investici ze strany zákonných zástupců a na jedné škole průměrné vstupní náklady nesledují.

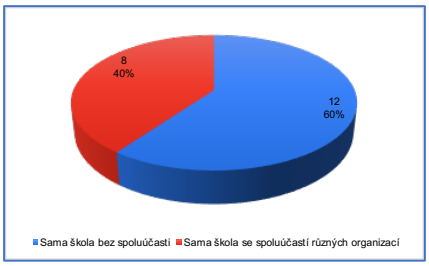
2) Jak vysoká je nutná průměrná investice ze strany zákonných zástupců žáka v průběhu dalšího ročníku:



Graf č. 2 Průměrné vstupní investice zákonných zástupců do dalších ročníků; Zdroj: Vlastní šetření

Nejvíce škol uvádí průměrnou vstupní investici ze strany zákonných zástupců v rozmezí od 500 Kč do 1000 Kč. Vyjma jedné školy, kde jsou průměrné vstupní náklady v dalších ročnících vyšší než u 1. ročníku, jsou u všech dalších škol náklady na vybavení do dalších ročníků nižší.

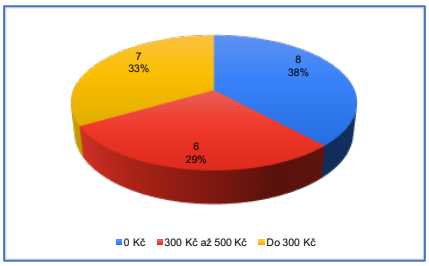
3) Kdo zřizuje volnočasové aktivity pro žáky školy?



Graf č. 3 Kdo zřizuje volnočasové aktivity pro žáky školy; Zdroj: Vlastní šetření

40 % škol realizuje volnočasové aktivity bez spoluúčasti dalších organizací. 60 % škol uvádí spoluúčast, většinou se jedná o spolky rodičů, obyvatele obcí, spolky dobrovolných hasičů, myslivců, fotbalové kluby. 2 respondenti uvádí spolupráci s DDM Rakovník.

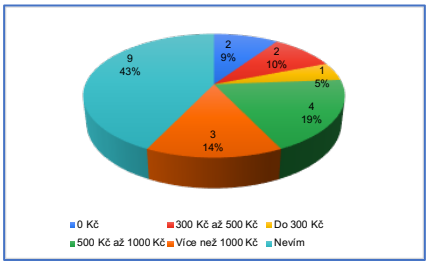
4) Jak vysoká je průměrná cena kroužku zřizovaného pro žáky školy za pololetí?



Graf č. 4 Průměrná cena kroužků za pololetí; Zdroj: Vlastní šetření

8 škol uvádí nabídku kroužků zřizovaných pro žáky škol zdarma. 7 škol v ceně do 300 Kč a 6 škol v rozmezí 300 Kč až 500 Kč.

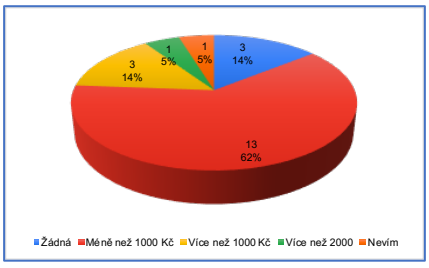
5) Jak vysoká je průměrná cena srovnatelného kroužku zřizovaného jiným subjektem v rámci obce za pololetí?



Graf č. 5 Průměrná cena srovnatelného kroužku zřizovaného jiným subjektem; Zdroj: Vlastní šetření

Ceny srovnatelných kroužků, které realizují jiné subjekty jsou různé v cenovém rozpětí od 0 Kč až po více než 1000 Kč. Z šetření vyplývá, že 9 škol ceny jiných subjektů nesleduje. Cenu vyšší než 1000 Kč u jiných subjektů uvádí ve dvou případech ty školy, které kroužky realizují pro své děti zdarma, naopak jedna škola, která má pro své žáky kroužky zdarma uvádí, že i jiné subjekty v obci realizují srovnatelné kroužky rovněž zdarma. V ostatních případech jsou ceny kroužků průměrně stejné u školy i jiných subjektů.

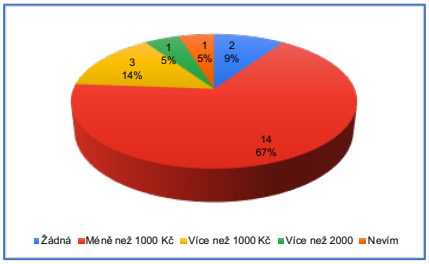
6) Jak vysoká je nutná průměrná investice ze strany zákonných zástupců žáka nad rámec základního vybavení školními pomůckami a potřebami v průběhu 1. ročníku školy? (Odhad)



Graf č. 6 Průměrné vstupní investice zákonných zástupců nad rámec základního vybavení do 1. ročníku; Zdroj: Vlastní šetření

Nejvíce škol uvádí odhadované náklady nižší než 1000 Kč, jedna škola uvádí odhadované náklady vyšší než 2000 Kč a jedna škola výši nákladů nesleduje.

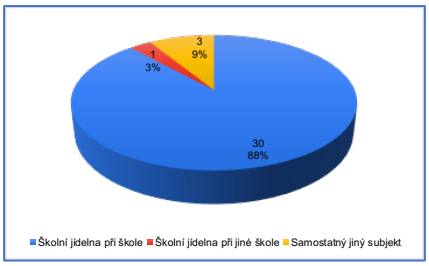
7) Jak vysoká je nutná průměrná investice ze strany zákonných zástupců žáka nad rámec základního vybavení školními pomůckami a potřebami v průběhu dalšího ročníku?



Graf č. 7 Průměrná investice zákonných zástupců nad rámec základního vybavení do dalšího ročníku; Zdroj: Vlastní šetření

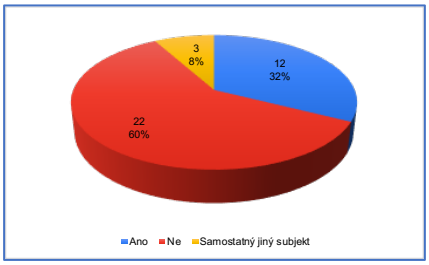
Výši odhadovaných nákladů v následujících ročnících uvádí školy vesměs obdobné jako u prvního ročníku.

8) Kdo poskytuje školní stravování?



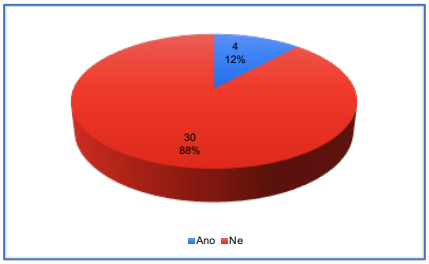
Graf č. 8 Poskyotvatel školního stravování; Zdroj: Vlastní šetření

9) Jste zapojeni do projektu "Obědy do škol"?



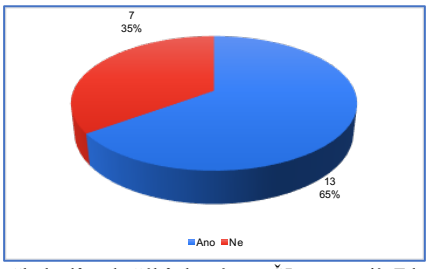
Graf č. 9 Zapojení do projektu „Obědy do škol“ ; Zdroj: Vlastní šetření

10) Zajišťuje sama škola financování stravování žáků? (např. z ekonomických důvodů rodiny)



Graf č. 10 Zajišťování financování stravného žákům školou; Zdroj: Vlastní šetření

11) Sleduje škola důvody žáků, kteří v ŠJ nestravují?



Graf č. 11 Sleduje škola důvody žáků, které se v ŠJ nestravují; Zdroj: Vlastní šetření

Otázka je relevantní pouze pro základní školy, u mateřských škol je stravování povinné dle vyhlášky.

12) Pokud nejste v projektu „Obědy do škol“ a nefinancujete obědy žákům sami, jaký je podíl žáků v %, kteří se v ŠJ nestravují?

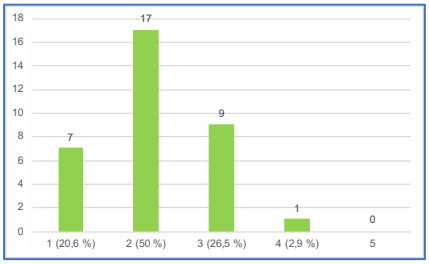
Odpovědi na tuto otázku nelze jednotně hodnotit, některé školy udaly podíl žáků, některé uvedly počet žáků. 7 škol se do této otázky nezapojilo. 4 školy uvádí, že neevidují žáky, kteří by se v ŠJ nestravovali. Rozmezí uváděných podílů žáků, kteří se v ŠJ nestravují je od 1% do 7%. Jedna škola uvádí, že podle oficiálně daných přihlášek ke stravování by měl být podíl nestravujících se žáků 6,2%, skutečný stav v praxi je ale 16,4%. Z toho vyplývá, že se v ŠJ pravidelně nestravují všichni žáci, kteří jsou ke stravování přihlášeni. Jedna škola uvádí, že stravování všem žákům hradí obec.

13) Jaký je počet dětí/žáků, kteří nemají přiznaná podpůrná opatření dle zákonných předpisů, nicméně ředitel školy, případně jiný pedagogický pracovník identifikuje, že žák podporu ve vzdělávání potřebuje, a to např. z důvodu socioekonomického znevýhodnění, kulturní odlišnosti atd.

18 škol uvádí, že takové případy neregistrují. 2 školy registrují 2 žáky, 2 školy 3 žáky, jedna škola 4 žáky, 4 školy registrují 5 žáků, 2 školy uvádí 10 případů. Jedna škola registruje zhruba 50 žáků a jedna

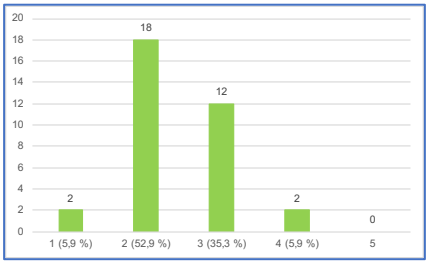
škola uvádí ca 20 žáků a dodává, že častými důvody jsou minimální domácí příprava a nezájem rodičů o školní práci svých dětí.

14) Ohodnoťte znalosti a dovednosti pedagogických pracovníků ve vaší škole s aplikací inkluzivního vzdělávání na stupnici 1 až 5 , kdy 1 je nejlepší.



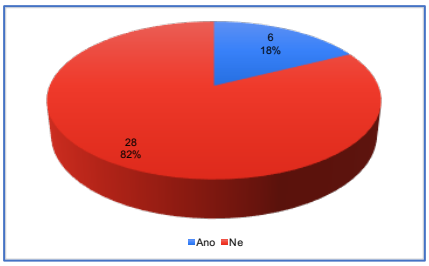
Graf č. 12 Znalosti a dovednosti pedagogických pracovníků; Zdroj: Vlastní šetření

15) Jak hodnotíte spolupráci s rodiči v případech, které si vyžadují zvýšenou spolupráci nad rámec standardní komunikace s rodiči (třídní schůzky atd.) na stupnici 1 až 5, kdy 1 je nejlepší.



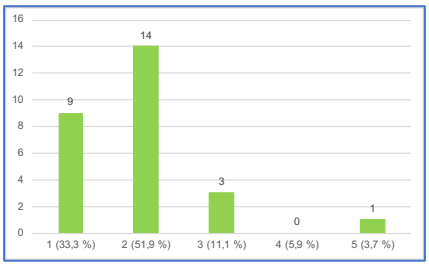
Graf č. 13 Spolupráce s rodiči nad rámec standardní komunikace; Zdroj: Vlastní šetření

16) Máte na vaší škole speciálního pedagoga?



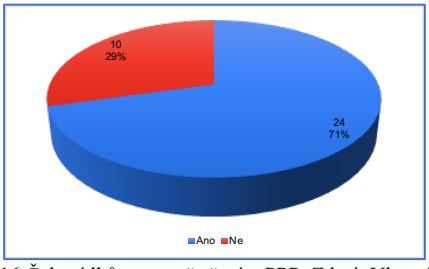
Graf č. 14 Speciální pedagog; Zdroj: Vlastní šetření

17) Jak hodnotíte kvalitu asistentů pedagoga na vaší škole po odborné a osobnostní stránce na stupnici 1 až 5, kdy 1 je nejlepší?



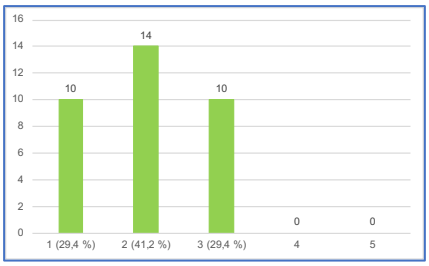
Graf č. 15 Kvalita asistentů pedagoga po odborné a osobnostní stránce; Zdroj: Vlastní šetření

18) Považujete čekací lhůty na vyšetření v PPP za dlouhé?



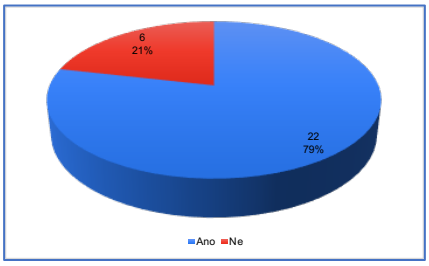
Graf č. 16 Čekací lhůty na vyšetření v PPP; Zdroj: Vlastní šetření

19) Ohodnoťte spolupráci vaší školy s PPP na stupnici 1 až 5, kdy 1 je nejlepší.



Graf č. 17 Spolupráce školy s PPP; Zdroj: Vlastní šetření

20) Vnímáte vzdělávání dvouletých dětí za problematické?



Graf č. 18 Vzdělávání dvouletých dětí; Zdroj: Vlastní šetření

20a) V případě zaškrtnutí políčka "ano" uveďte konkrétně:

V konkrétních důvodech se většina škol shoduje. Uvádí například, že...

dvouleté děti jsou:

- citově závislé na matce, stýská se jim

- nejsou po vývojové stránce zralé pro vstup do školky
- nemají zakotvené základní hygienické dovednosti a stravovací návyky
- nedostatečně vyzrálé pro začlenění do větších dětských kolektivů

mateřské školy:

- uvádí, že se nejedná o vzdělávání dětí, ale hlídání dětí
- nejsou dostatečně personálně zajištěny, byl by potřeba další pracovník – chůva. Současní pedagogové nemají se vzděláváním takto malých dětí dostatečné zkušenosti
- nemají dostatečné materiální podmínky a vhodné zázemí pro tento druh „vzdělávání“ (chybí přebalovací pulty, problematika likvidace plen, nedostatečné hygienické zázemí, vhodné prostory)
- zmiňují náročnost na režim dne. Některé školy praktikují vzdělávání ve smíšených třídách od 2,5 do 7 let a zde dochází k narušování vzdělávání ostatních dětí. I v těch školách, kde nejsou smíšené třídy, jsou určité části dne, kdy jsou všechny věkové skupiny pohromadě a dochází k narušování standardního chodu
- uvádí, že velké počty dětí ve třídách způsobují tlak na pedagogické pracovníky
- zmiňují finanční náročnost na zajišťování „vzdělávání“ dvouletých dětí

I.B Čtenářská gramotnost

1) Jaké jsou podle Vás silné stránky v ČG na vaší škole?

1. Metody (uvádí 21 škol)
2. Akce (uvádí 17 škol)
3. Projekty (uvádí 16 škol)
4. Nové technologie (uvádí 8 škol)
5. Soutěže (uvádí 5 škol)

Jako další silné stránky školy uvádí např. čtenářská gramotnost v MŠ, vlastní koncepce a materiály, malá motivovaná dětská skupina, kterou tyto činnosti baví, čtení dětem.

1a) Popište konkrétní aktivity zvolené v otázce č. 1

U této otázky je možné zaznamenat rozmanitost aktivit, které školy na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti vyvíjí:

MŠ

každodenní předčítání * zapojení rodiny dítěte do předčítání * aktivity zaměřené na podporu rozvoje řeči, a to všech čtyř stránek (výslovnost, slovní zásoba, gramatika, praktické využití řeči) * zrakové a sluchové vnímání * čtenářské koutky u nejstarších dětí MŠ * přiřazování obrázků k počátečním písmenům * obtahování, skládání a modelování písmen * čtení před odpočinkem* čtení babiček a dědečků * zajišťování prodejních výstav knih * práce s interaktivní tabulí

ZŠ

Projekty: Česko čte dětem * Víš, co čteš? * Čtení pomáhá * Záložka do knihy spojuje školy * Škola naruby * Čteme si navzájem * Noc s Anderssenem * Den s médii – projektový den, spolupráce s městskou knihovnou

Akce: spolupráce při tvorbě obecního časopisu * školní noviny s příspěvky žáků * Klub mladého diváka * návštěvy knihoven, divadelních představení a galerií * čtení žáků ZŠ dětem v MŠ * kulturně dramatická vystoupení * beseda o přečtené knize * besedy se spisovateli * návštěva místní knihovny – Malý čtenář

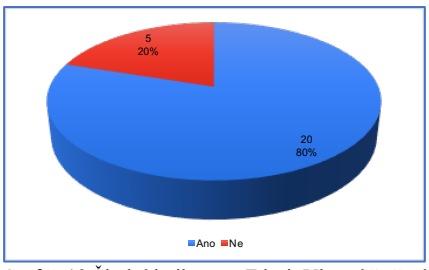
Metody: předčítání dospěláků – (družina, 1.stupeň ZŠ) * vyhrazené hodiny ČJ pro individuální čtení * dramatizace textů z čítanek * CLIL * čtenářské deníky * skládankové čtení * dotváření textů * práce s emocemi * čtenářské dílny

Soutěže – olympiáda ČJ * Stroj na jedničky * recitační soutěž * Nejlepší čtenář

Technologie – možnost používání mobilní tabletové učebny * výukové programy na PC

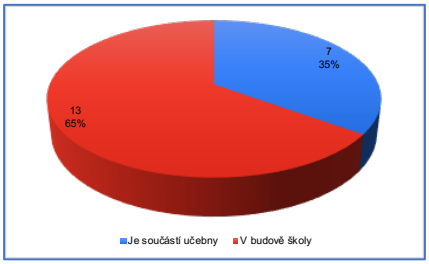
...a další: odběr časopisů do každé třídy * doučování slabších žáků * školení pracovníků v rámci inovativních metod ve výuce * pasování prvňáků na čtenáře

2) Disponuje vaše škola školní knihovnou?



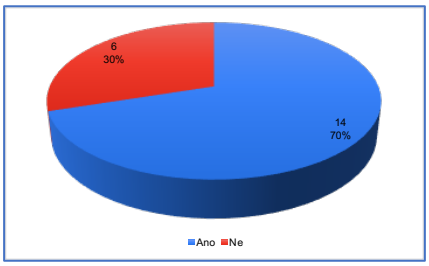
Graf č. 19 Školní knihovna; Zdroj: Vlastní šetření

3) Školní knihovna funguje:



Graf č. 20 Kde funguje školní knihovna; Zdroj: Vlastní šetření

4) Mají žáci volný přístup do školní knihovny?



Graf č. 21 Přístup žáků do školní knihovny; Zdroj: Vlastní šetření

5) Jak je školní knihovna využívána?

1. Půjčování na doma (uvádí 19 škol)
2. Společné čtení (uvádí 17 škol)
3. Půjčování na přestávky (uvádí 15 škol)
4. Čtenářský klub (uvádí 11 škol)

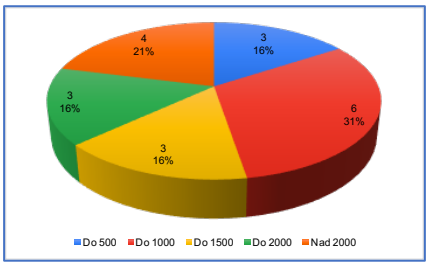
Dále školy uvádí využívání pro mimočítankovou četbu, využívání naučných knih a encyklopedií ve výuce.

6) Kdo se stará o chod knihovny?

1. Učitel českého jazyka (uvádí 10 škol)
2. Více učitelů, střídajících službu (uvádí 5 škol)
3. Ředitel/ka školy (uvádí 4 školy)
4. Učitel jiného předmětu (uvádí 1 škola)

7) Kolika svazky vaše škola disponuje?

Odpovědělo 19 škol z 20, které disponují knihovnou



Graf č. 22 Počet svazků ve školní knihovně; Zdroj: Vlastní šetření

8) V čem by se podle Vás vaše škola mohla v ČG zlepšit? Uveďte...

Školy uvádějí řadu možností, jak se v rozvoji zlepšit:

organizování čtenářských dílen * častější besedy * zlepšení spolupráce s rodiči formou společného čtení * zlepšit přístup k nejnovějším knižním svazkům (textům) * zúčastňování besed se spisovateli * vedení školního časopisu * spolupráce s knihovnou * zajištění návštěv spisovatelů ve škole * větší kladení důrazu na samostatné vyjadřování dětí a žáků – individuální přístup k jednotlivým dětem a žákům * potřeba knihovny * častější zapojování v rámci řízené činnosti * větší zájem ze strany žáků-motivace * podpora domácího čtení * projektové hodiny čtení * lepší vybavení knihovny novějšími knihami * větší počet akcí * zaměření se na školení a využití vhodných a pochopitelných metod při rozvoji ČG * zapojení rodičů, aby četli dětem * motivace ke čtení na 2. stupni ZŠ * více odborné literatury ze současně vydaných knih, zlepšení organizace a umístění knihovny * zakoupení digitálních čteček * nové projekty * využívání nových metod * více aktivit a akcí pro žáky ve volném čase * zefektivnění využívání ČG i v jiných předmětech * dramatická výchova * účast na literárních a recitačních soutěžích

9) Škola by potřebovala k rozvoji ČG:

1. Finanční podporu materiální (uvádí 25 škol)
2. Další studium pedagogů (uvádí 15 škol)
3. Finanční podpora pedagogů (uvádí 8 škol)
4. Technické vybavení (uvádí 4 školy)

Dále školy uvádí potřebu zlepšení prostor školy. Potřeba odborníků na znalost vhodnosti druhu žánrů a titulů knih, které by žáky v jednotlivých ročnících uvedly v takové nadšení, že by žáci začali číst.

9a) V případě zaškrtnutí políčka "technické vybavení" uveďte konkrétně:

knihovnický výpůjční systém * PC * čtečky * kvalitnější tablety * barevná tiskárna na velkoformátový tisk

Místní akční plán ORP Rakovník II., reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009701
Kancelář: Rakovnicko o.p.s., Lubenská 2250, Rakovník 269 01, www.maprakovnicko.cz

10) Jak probíhá zjišťování úrovně ČG na vaší škole?

Školy uvádí různé kombinace variant testování, většinou všech tří uváděných možností

1. Testování ČŠI (uvádí 16 škol)
2. Vlastní testování (uvádí 15 škol)
3. Standardizované testy komerčních společností (uvádí 13 škol)

11) Zúčastnili se Vaši učitelé v posledních třech letech vzdělávacích akcí v oblasti ČG?

ANO uvádí 28 škol

NE uvádí 6 škol

12) Jakou formu aktivit byste uvítali pro zlepšení ČG ze strany MAP?

Z odpovědí na tuto otázku vyplývá, že většina škol by uvítala praktické semináře formou workshopů a besedy s autory.

1. Workshop (uvádí 24 škol)
2. Beseda s autory (uvádí 21 škol)
3. Školení (uvádí 14 škol)
4. Exkurze (uvádí 12 škol)
5. Přednáška (uvádí 6 škol)
6. Webinář (uvádí 6 škol)

Dále jsou zmiňovány E-learningy a sdílení zkušeností formou ukázkových hodin.

13) Jaká témata aktivit byste uvítali pro zlepšení ČG ze strany MAP?

1. Práce s textem (uvádí 18 škol)
2. Komunikační projev (uvádí 15 škol)
3. Předčtenářská gramotnost (uvádí 14 škol)
4. Podpora výuky slohu (uvádí 14 škol)
5. Podpora činnosti knihovny (uvádí 9 škol)
6. Gramatika (uvádí 5 škol)
7. Literatura 21. století (uvádí 4 školy)
8. Poezie (uvádí 4 školy)

Dále by školy uvítaly doporučení vhodných textů, podporu v dramatické výchově a pohádkách.

I.C Matematická gramotnost

1) Jaké jsou podle Vás silné stránky v MG na vaší škole?

1. Metody (uvádí 22 škol)
2. Soutěže (uvádí 15 škol)
3. Nové technologie (uvádí 9 škol)
4. Projekty (uvádí 8 škol)
5. Akce (uvádí 4 školy)

Dále školy zmiňují existenci kroužku cvičení matematiky, účast zástupce školy v krajském kabinetu matematiky, výuku podle nových učebnic Nové školy (nns) podporující samostatné logické myšlení.

1a) Popište konkrétní aktivity zvolené v otázce č.1

Jedna škola mimo jiné uvádí přístup a zkušenosti svých učitelů jako jednu z podmínek pro správný rozvoj matematické gramotnosti. Další škola zmiňuje problémy s nízkou pamětí žáků, kdy žáci nepřenášejí znalosti do postupných ročníků, používání technologií MG zhoršuje. Uvádíme konkrétní aktivity, které školy pro rozvoj MG na svých školách realizují:

MŠ

Bee boty * robotické hračky * využívání IPadů, interaktivních tabulí * děti se ráno sami počítají * seznamování s číselnou řadou * geometrické tvary * meziprostorové vztahy * projektové dny

ZŠ

Metody: Hejného metoda * skupinová výuka

Soutěže: Logická olympiáda * celoroční motivační soutěže na různá témata, např. pirátská * Matematický klokan * Cvrček * Pythagoriáda * Přírodovědný klokan * Speedmat * Matematická olympiáda * Pangea * Stroj na jedničky * Brloh

Projekty: Cestujeme * Projekt obchod * projektové školní dny * Kalibro * Kroužek zábavné logiky * Logické hry

A z dalších příkladů: doučování slabších žáků, využívání ICT technologií, dataprojektorů, interaktivních tabulí, pracovních sešitů, využívání matematické knihovny, podpora finanční gramotnosti

2) V čem by se podle Vás vaše škola mohla v MG zlepšit? Uveďte...

V odpovědích se objevily například následující možnosti, jak se v MG zlepšit:

Více spolupráce s rodiči * zařazení více matematických projektů * lepší zázemí školy * další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti MG * potřeba větší podpory MG ze strany rodiny * lepší vybavení

pomůckami * větší časová dotace výuky matematiky, popř. dělené hodiny * častější využívání IT v hodinách * exkurze do různých IQ parků * snaha o vyšší motivaci žáků * zapojování se do projektů a soutěží * geometrie * propojování matematiky s praxí * využívání interaktivní tabule * nové výukové programy a metody * v pravidelnosti * spolupráce s jinou malotřídní školou ve výuce Hejného matematiky * důraz na problémové a praktické úlohy * potřeba osvěty v nových výukových metodách

3) Škola by potřebovala k rozvoji MG:

1. Finanční podpora materiální (uvádí 20 škol)
2. Další studium pedagogů (uvádí 19 škol)
3. Finanční podpora pedagogů (uvádí 10 škol)
4. Technické vybavení (uvádí 9 škol)

Dále školy uvádí například potřebu výborného učitele na 2.stupni ZŠ a podporu zájmu rodičů o vzdělávání svých dětí. U technického vybavení se nejčastěji objevuje potřeba více počítačů, tabletů, sluchátek, vznik specializované učebny, wifi, nové názorné pomůcky, interaktivní tabule a výukové programy do počítačů.

4) Jak probíhá zjišťování úrovně MG na vaší škole?

1. Vlastní testování (uvádí 21 škol)
2. Testování ČŠI (uvádí 14 škol)
3. Standardizované testy komerčních společností (uvádí 14 škol)

5) Zúčastnili se vaši učitelé v posledních třech letech vzdělávacích akcí v oblasti MG?

ANO uvádí 24 škol

NE uvádí 10 škol, z toho jich je 9 mateřských

6) Probíhají na vaší škole aktivity zaměřené na podporu MG mimo základní výuku? (kroužek, práce s rodiči atd.)? Uveďte...

14 škol uvádí, že u nich jiné aktivity na podporu MG mimo základní výuku neprobíhají, ostatní školy zmiňují například: klub deskových her * individuální doučování * počítačový kroužek s matematickou výukou * předvádění metod rodičům * kroužek logiky * spolupráce s bankou na podporu finanční gramotnosti * kroužek cvičení z matematiky - příprava na přijímací řízení na SŠ * klub logiky

7) Jaké aktivity vyvíjíte pro podporu nadaných dětí v matematice?

1. Soutěže (uvádí 14 škol)

2. Kroužky (uvádí 7 škol)
3. Školní projekty (uvádí 7 škol)

Jedna škola uvádí, že nadaným žákům 4. třídy věnují 1 hodinu týdně a dále mají i specializované matematické třídy. Další škola zmiňuje nadstavbové učivo a individuální přístup k nadaným žákům.

8) Účastní se vaše škola matematických soutěží?

17 škol uvádí, že se matematických soutěží účastní. Vyskytuje se zde i názor, že žáků, kteří mají chuť zkoušet nové soutěže, výzvy, rapidně ubývá.

9) Jakou formu aktivit byste uvítali pro zlepšení MG ze strany MAP?

1. Školení (uvádí 24 škol)
2. Workshop (uvádí 21 škol)
3. Exkurze (uvádí 11 škol)
4. Přednáška (uvádí 9 škol)
5. Webinář (uvádí 7 škol)
6. E-learning (uvádí 3 školy)

Vítané je zprostředkování sdílení zkušeností a praxe s jinými školami a proškolování učitelů na efektivní využívání nových pomůcek.

10) Jaká témata aktivit byste uvítali pro zlepšení MG ze strany MAP?

1. Logické uvažování (uvádí 18 škol)
2. Předmatematická gramotnost (uvádí 15 škol)
3. Finanční gramotnost (uvádí 14 škol)
4. Slovní úlohy (uvádí 13 škol)
5. Geometrie (uvádí 10 škol)
6. Hejného metoda (uvádí 9 škol)

Mezi dalšími tématy se objevila Waldorfská schémata výuky matematiky a geometrie volné ruky. Dále zapojování her a stavebnic do výuky.

I.D Digitální gramotnost

1) Jaké jsou podle Vás silné stránky v DG na vaší škole?

vybavení školy * používání interaktivní tabule ve většině předmětů * využívání PC, tabletů, IPadů a notebooků při výuce * disponujeme animačním ateliérem * vybavení mobilními zařízeními * používání digitálních učebních materiálů * nová PC učebna * mobilní tabletová učebna * kvalifikovaný pedagog * pokrytí wifi signálem ve většině prostor školy * online školní informační systém * 3Dboxy * kroužek informatiky * dostupnost seznámení se s prací na počítači všem dětem * dostupnost PC i ve školní družině * osobní počítač pro každého učitele * učitelé proaktivně využívají možnost vyhledávání motivací, inspirací na PC, YouTube atd. * existence jazykové laboratoře * realizace projektů na podporu DG * podpora: kyberbezpečnost, kyberšikana, fake news, práce s textovými editory * projektor-Boxed * využívání logopedických pomůcek v MŠ

Výše uvedený výčet silných stránek se, bohužel, netýká všech škol. Na podpoře rozvoje DG na školách se podílí i fakt, jestli je škola sama nebo ve spolupráci se zřizovatelem schopna čerpat dotace z dostupných dotačních titulů. Jedna škola uvádí, že v letošním roce u nich dojde k výraznému posunu díky dotaci z IROP. 5 škol uvádí, že rozvoj DG je buď velmi malý nebo žádný, a to z důvodů nedostatečné vybavenosti školy.

2) V čem by se podle Vás vaše škola mohla v DG zlepšit? Uveďte...

Ideálním stavem je dostatečně vybavená škola ICT technologiemi, která zároveň disponuje kvalitními kantory po odborné stránce. Tato kombinace zajišťuje efektivní využívání dostupných technologií a dostatečný rozvoj digitální gramotnosti. Z dotazníkového šetření ale vyplývá, že tato kombinace není zajištěna v každém případě u těch škol, které nedisponují dostatečným ICT vybavením (většinou z finančních důvodů, zastaralé prostory atd.), byť by měla proaktivní pedagogické pracovníky. Zároveň u některých škol, které disponují kvalitním ICT zázemím, by uvítali lepší přístup svých učitelů a jejich proškolování, aby bylo zajištěné maximální využití všech technologií, kterými škola disponuje. Ne všechny školy vidí rozvoj DG jako prioritu. Školy by uvítali vzájemné sdílení dobré praxe v území.

<u>Školy zmiňují následující možnosti, ve kterých vidí prostor pro zlepšení:</u>

lepší přístup učitelů k technologiím, potřeba jejich motivace, proškolování * vybavení a pomůcky v těch školách, které ještě nejsou ICT technologiemi vybavené * obměna vybavení v těch školách, které ICT technologiemi disponuje, ale bohužel již zastaralými * jednotnost zázemí (HW i SW) * efektivnější

využívání ve výuce všemi vyučujícími * rozšíření pokrytí wifi signálu * modernizace stávajících sítí * zavedení robotického kroužku * v programování

3) Škola by potřebovala k rozvoji DG:

1. Finanční podpora materiální (uvádí 21 škol)
2. Další studium pedagogů (uvádí 17 škol)
3. Technické vybavení (uvádí 14 škol)
4. Finanční podpora pedagogů (uvádí 11 škol)

Dále školy zmiňují, že by pro rozvoj DG potřebovali lepší prostorové podmínky a IT odborníky. Technickým vybavením je ve většině případech míněno obecně vybavení různými technologickými pomůckami. Dále je zmíněna potřeba kvalitního miracastového zařízení pro bezdrátový přenos obrazu. Pro rozvoj DG není potřeba jen prvotní vybavení školy, ale i dostatek finančních prostředků pro udržitelnost stávající techniky.

4) Zúčastnili se vaši učitelé v posledních třech letech vzdělávacích akcí v oblasti DG?

ANO uvádí 15 škol

NE uvádí 19 škol

Z dotazníkového šetření vyplývá, že ze všech tří gramotností jsou učitelé nejméně proškolování v oblasti digitální gramotnosti.

5) Probíhají na vaší škole aktivity zaměřené na podporu DG mimo základní výuku? (kroužek, práce s rodiči atd.)? Uveďte...

17 škol uvádí, že nikoliv. Ostatní školy zmiňují například kroužky (animační, informatiky atd.). Na podporu volnočasových aktivit rozvíjejících DG chybí lektoři a finance na ně.

6) Jakou formu aktivit byste uvítali pro zlepšení DG ze strany MAP?

1. Workshop (uvádí 23 škol)
2. Školení (uvádí 20 škol)
3. Exkurze (uvádí 9 škol)
4. Přednáška (uvádí 8 škol)
5. E-learning (uvádí 5 škol)
6. Webinář (uvádí 4 školy)

7) Jaká témata aktivit byste uvítali pro zlepšení DG ze strany MAP?

programy pro MŠ a obecně školení pro učitelky MŠ, co je vhodné * používání interaktivní tabule v MŠ i ZŠ * jak aplikovat technologie ve výuce? * vytvoření učebních materiálů pro jednotlivé ročníky spolu s tematickými plány * využívání iPadů ve výuce * práce v cloudovém prostředí * využívání online nástrojů a aplikací * spolupráce s IT odborníkem * robotika * digitální technologie ve výuce různých předmětů * metodická setkání

Shrnutí:

Rovné příležitosti

Jednou ze tří hlavních priorit Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 je snižování nerovností ve vzdělávání. I přes významný posun spočívající v odstranění řady formálních i neformálních bariér jsou nerovnosti ve vzdělávání přetrvávajícím rysem vzdělávací soustavy a současně jedním z jejích dlouhodobých problémů. Proto je tato priorita součástí i navazující Strategie vzdělávací politiky 2030+, viz Strategická linie 2: Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání. ČR patří mezi státy s největšími vzdělávacími nerovnostmi, které se projevují výraznou závislostí výsledků vzdělávání na sociálním statusu rodičů, značnými rozdíly mezi výsledky žáků z různých škol i regionů a nízkou mezigenerační mobilitou ve vzdělávání, jež je způsobena nízkou schopností vzdělávacího systému vyrovnávat sociální status rodiny a motivovat žáky k dosažení vyšších stupňů vzdělání. Důsledkem je relativně vysoký počet žáků, kteří na konci základní školy dosahují velmi nízké úrovně základních typů gramotností. Dalším z důvodů prohlubujících se nerovností v kvalitě vzdělávání mezi jednotlivými kraji a školami je výrazný nedostatek kvalifikovaných, aprobovaných a kvalitních pedagogů.

Na území Rakovnicka jsou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami zařazeni jak v běžných třídách základních škol, tak v základních školách speciálních. Vzdělávání ve speciálních základních školách zajišťují v regionu ZŠ a Prš Jesenice a dále Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, které mají díky vyhlášce zkušenosti s integrací či inkluzí již od roku 2005.

Společné vzdělávání s sebou přináší i řadu problémů, vedle neutěšené finanční situace je to dále nedostatečná kapacita asistentů pedagoga kvalitních po odborné i osobnostní stránce, nedostatek speciálních pedagogů, kterého nemá dle dotazníkového šetření 82% dotazovaných škol a z provedených dotazníkových šetření dále vyplývá, že ve školách chybí i školní psychologové. Vedle výše zmíněných problémů, které jsou více či méně společné pro všechny školy v území, je zde i řada dílčích komplikací,

se kterými se školy musejí každodenně vypořádávat a které souvisí s jejich individuálními podmínkami, personálním obsazením, s lokalitou, ne/spoluprací rodiny apod.

Na vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných (ve znění vyhlášek MŠMT a jejich pozdějších úprav) je nejen místními školami, ale i ostatními aktéry podílejícími se na vzdělávání dětí a žáků na území ORP Rakovník, nahlíženo různě. Je to živý proces, jemuž vůbec neprospívají neustálé změny ze strany Řídícího orgánu. Díky tomu se proces integrace jako takový nemá šanci dostatečně ve vzdělávacím systému zakotvit. Na veškeré novelizace dotčených vyhlášek je školami nahlíženo již velmi obezřetně, neboť po svých zkušenostech už nemají důvěru ve stálost provedených změn. Ztráta důvěry škol ve vedení Řídícího orgánu s sebou, bohužel, nese negativní vliv na snahy Řídícího orgánu o úspěšné implementace nejen dílčích změn, ale i velkých zásahů do vzdělávacího systému, jakými jsou například implementace dlouhodobých Strategií vzdělávací politiky ČR.

Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost je soubor znalostí, dovedností a postojů využitelných při práci s texty v nejširším slova smyslu. Utváří se celoživotně a vzdělávání otevírá možnosti pro její systematický rozvoj.

Náš region, stejně jako jiné oblasti v ČR, čelí aktuální výzvě čtenářskou gramotnost na školách zvýšit. Ukazuje se, že žáci s nízkou úrovní čtenářské gramotnosti, nejsou schopni v dospělosti čelit vážným problémům spojeným s uplatněním na trhu práce, ale zároveň i s obecným zapojením se do společnosti. Komplexním cílem každé školy je zvýšit celkovou úroveň čtenářské gramotnosti. Prvním důležitým krokem byly Rámcové vzdělávací programy, na jejichž základě byly vypracovány Školní vzdělávací programy a jejichž součástí je právě čtenářská gramotnost. Rozvíjení této oblasti je velmi dobrým a konkrétním prostředkem rozvoje klíčových kompetencí žáků.

Současné mezinárodní výzkumy vyžadují výraznou změnu v dosavadních pedagogických metodách v oblasti čtenářské gramotnosti, a tak již některé školy přistoupily k rozvoji této oblasti především pomocí metody RWCT tj. Čtením a psaním ke kritickému myšlení – podvojný deník, párové čtení, pětilístek, Vennův diagram, volné psaní, brainstorming a další.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že každá z místních škol si zvolila vlastní způsob, jak rozvoj čtenářské gramotnosti podpořit (různými projekty, čtenářskými dílnami/kluby, akcemi, metodami, soutěžemi apod.), a to s ohledem na své vlastní zázemí a možnosti. Školy specifikovaly konkrétní oblasti, ve kterých vidí prostor ke zlepšení, a protože úroveň rozvoje čtenářské gramotnosti je napříč místními školami různá, většina škol by na podporu svého rozvoje uvítala možnosti sdílení praxe,

zkušeností, vzájemné inspirace a společné vzdělávání v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti. Jako ve většině oblastí, i zde rozvoj čtenářské gramotnosti brzdí nedostatek finančních prostředků.

Matematická gramotnost

Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit úlohu matematiky ve světě , dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana. Jde především o používání matematiky v celé řadě situací, od nejjednodušších, každodenních, až po neobvyklé a složité.

Matematická gramotnost má celou řadu aspektů. Klíčové je, aby žáci uměli uplatňovat dovednosti nabyté ve škole v rozmanitých situacích, chápali rozsah a omezení daných matematických pojmů, dále pak rozpoznávali a formulovali matematické problémy a rozuměli matematickému obsahu tvořenému strukturami a pojmy.

Výsledky mezinárodních šetření naznačují, že je třeba matematické gramotnosti v České republice věnovat dostatečnou pozornost. Postavení matematiky a pohled na rozvoj matematické gramotnosti se mění a o výuce matematiky se stále častěji mluví v souvislosti s klíčovými oblastmi naší společnosti. Řada škol v regionu chápe, že je třeba rozvoj matematické gramotnosti realizovat napříč předměty a neomezovat se jen na rutinní odučení hodin matematiky. Rozvoj matematické gramotnosti na školách probíhá stejně tak, jako u čtenářské gramotnosti, různými způsoby. Některé školy aplikují netradiční způsoby výuky matematiky, mezi které nejčastější patří výuka matematiky Hejného metodou, většina se zaměřuje na zpestřování formou projektů, akcí a soutěží, s cílem udělat pro žáky výuku matematiky zábavnou. U tohoto předmětu platí více než u jakýchkoliv jiných, že je potřeba u žáků rozvíjet logické uvažování a dovednosti, nikoliv jen znalosti a vědomosti. V některých školách tak vznikají kroužky deskových her, zábavné logiky apod.

Jednoduše formulovaným cílem školy je, aby matematika nebyla jen neoblíbeným předmětem, ve kterém jde jen o biflování neužitečných pouček, ale byla chápána jako jedinečný nástroj poznávání světa, který usnadňuje řešení úkolů praktického života a pro který je potřeba žáky nadchnout. Pro dosažení tohoto cíle je potřeba kvalitních a motivovaných pedagogických pracovníků, kteří by byli schopni toto nadšení v žácích probudit. I proto řada škol uvádí, že v této oblasti je potřeba zejména dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které je dokáže adekvátně motivovat a ukáže jim správnou cestu ke vzbuzení zájmu o matematiku.

Digitální gramotnost

Digitální gramotnost je soubor jednotlivých (digitálních) kompetencí, které jedinec potřebuje k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života. Digitální kompetence jsou chápány jako průřezové klíčové kompetence, bez kterých není možné rozvíjet u žáků plnohodnotně další klíčové kompetence, které jsou potřebné k aktivnímu uplatnění ve společnosti a na trhu práce.

Konkrétní kompetence, které tvoří digitální gramotnost, nejsou však stálé, trvale platné. Mění se v závislosti na tom, jak se mění způsob a šíře využívání digitálních technologií ve společnosti a v životě člověka.

Všechny školy si v současné době uvědomují, že vzdělávání ve 21. století není jen o využívání digitálních technologií ve výuce, ale zejména o přípravě dětí a žáků na život ve světě digitálních technologií. I díky různým dotačním titulům se školám povedlo dostatečně vybavit, převážně přenosnými digitálními technologiemi. Bohužel ne na všech školách je vybavení ICT dostačující a v souladu s požadavky dnešní doby. Nejen dostatečné vybavení ICT je ale limitujícím faktorem v žádoucím rozvoji digitální gramotnosti. Dalším a velmi významným problémem je fakt, že i když učitelé mají k dispozici vhodné nástroje, chybí jim takové znalosti a dovednosti, díky kterým by je uměli správně a efektivně používat. Problematika vybavení škol ICT technologiemi je více méně otázkou nedostačujících financí, nicméně jejich následné, správné využívání, které by napomohlo kýženému rozvoji digitální gramotnosti, je již otázkou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zde se školy bez výrazné pomoci a metodického vedení Řídícího orgánu neobejdou.

Závěr:

Školy na území ORP Rakovník čelí všeobecně z různých stran příliš mnoha výzvám najednou a díky aktuálním podmínkám (způsob financování škol, administrativní zatížení vedení škol, personální obsazení, současný stav infrastruktury škol apod.), a to i přes veškerou snahu, je pro ně velmi těžké se systematicky zaměřovat na kvalitní rozvoj všech základních gramotností dětí a žáků, zajišťovat a udržovat kvalitní klima ve škole a současně pracovat na dlouhodobém snižování nerovností ve vzdělávání.

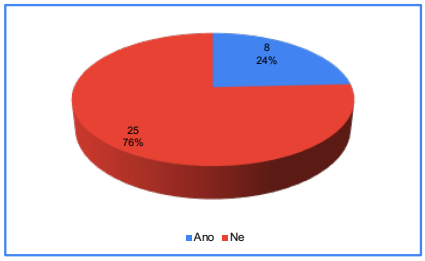
3.1.3.2.2 Dotazníkové šetření - infrastruktura školy

Sběr dat k infrastruktuře škol probíhal v zapojených školách v období od dubna do června 2020. Tohoto dotazníkového šetření se zúčastnilo 33 subjektů zapojených do projektu MAP ORP Rakovník II, z toho 14 subjektů odpovídalo za mateřskou školu a 19 subjektů za základní školu (z nich bylo 11 základních škol úplných). Toto rozdělení je pro vyhodnocování dotazníku důležité, neboť dotazník byl jednotný pro ZŠ i MŠ. U otázek určených pouze pro základní školy, volily mateřské školy variantu „nerelevantní pro MŠ“. Dotazník byl rozdělen do 4 částí: bezbariérovost škol, technická infrastruktura, energetická náročnost objektu a ostatní. Dotazník byl do škol rozeslán elektronicky, ve formě Google forms, aby bylo zpracování dotazníku pro respondenty co nejpohodlnější a byla podpořena co největší návratnost dotazníků.

II.A Bezbariérovost škol

Otázka bezbariérovosti jednotlivých institucí byla rozdělena na bezbariérové řešení vnitřního a bezbariérové řešení venkovního prostoru. Zájmem bylo zjistit, zda mají instituce bezbariérově řešené následující – přístup do budovy, toalety, pohyb po objektu, vnitřní vybavení (například lavice), vstup do venkovního areálu a pohyb po něm. Bezbariérovost je umístěna na samotný začátek dotazníku. Považujeme ji za stěžejní otázku a oblast, které by měla být věnována náležitá pozornost. Nejedná se pouze o osoby na invalidním vozíku, ale také např. o maminky, které s kočárky doprovází své děti do školy atd.

1) Má škola zajištěn bezbariérový přístup?



Graf č. 23 Bezbariérový přístup; Zdroj: Vlastní šetření

25 dotazovaných škol uvedlo, že nemají zajištěn bezbariérový přístup, pouze 8 škol bezbariérový vstup do objektu umožňuje. Způsoby jsou různé, například terénně upravená plošina, rampa, chodník přizpůsobený vozíčkářům, nájezdy, bezschodišťový hlavní vchod, svým umístěním v přízemí či

přístupem okenními dveřmi ze zahrady. Technická řešení jsou různá a školy je přizpůsobují terénu i technickým možnostem svých budov.

2. Má škola uzpůsobený vnitřní provoz pro handicapované osoby?

28 škol uvádí, že jejich vnitřní provoz není uzpůsoben pro handicapované osoby. 5 škol uvedlo, že umožňují bezbariérový pohyb po objektu, např. za pomoci schodolezu, 4 z těchto škol dále uvedly, že disponují bezbariérovými toaletami a vybavení jejich tříd je uzpůsobeno vozíčkářům, disponují například výškově nastavitelnými lavicemi. Jedna z dotazovaných škol uvedla vedle výškově nastavitelných lavic i další z vybavení pro handicapované osoby: židle, toalety, umývadla, polohovací vaky, hydromasážní vana, čtecí lupy, kompenzační pomůcky.

3. Máš škola uzpůsobený vnější provoz pro handicapované osoby?

18 škol nemá vnější provoz uzpůsoben pro handicapované osoby. V 15 školách je vnější provoz uzpůsoben handicapovaným osobám, školy uvedly například: bezschodišťové jednoúrovňové možnosti pohybu; široké cesty bez bariér; plynulé bezbariérové navazování jednotlivých částí areálu od parkoviště až na zahradu; využití prkenných plošin. 2 školy, které uvedly, že disponují bezbariérovým přístupem do budovy, nemají uzpůsoben vnější provoz pro handicapované osoby.

Bezbariérovost – závěr:

Řešení bezbariérovosti je na našich školách značně omezené, ačkoliv počet škol, které umožňují alespoň některá z bezbariérových řešení, postupně přibývá. Jedna škola například uvedla, že řešení bezbariérovosti plánuje zrealizovat v roce 2021. Současná dotační politika je u některých operačních programů nastavena tak, že na dotaci nelze dosáhnout, pokud škola není již bezbariérově uzpůsobena nebo pokud příslušný projekt současně bezbariérovost neřeší. Lze říci, že i tímto způsobem jsou školy nuceny otázku bezbariérovosti řešit. Nicméně je potřeba konstatovat, že v některých případech je otázka bezbariérovosti velmi ztížená například stářím budov, kde jsou stavební zásahy, řešící bezbariérovost, značně problematické. Současně lokace některých budov, například v památkové zóně, může řešení bezbariérovosti značně komplikovat. Některými školami, u kterých je řešení bezbariérovosti komplikované, může být vázání dotačních titulů na bezbariérovost chápáno jako velmi limitující.

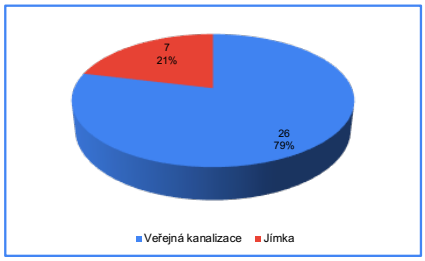
Na závěr je nutné podotknout, že komplexní bezbariérové řešení, tzn. bezbariérový vstup a současně i vnitřní a vnější bezbariérový provoz, umožňují pouze 3 z dotazovaných škol. Prostory, do kterých je sice umožněn vstup, ale nejsou již dále komplexně bezbariérově uzpůsobeny, jsou celkově

nevyhovující. Většina dotazovaných škol, když už, umožňuje jen některá bezbariérová řešení. Na základě těchto výsledků lze konstatovat, že řešením je cílená finanční podpora škol na komplexní řešení bezbariérovosti jako celek.

II.B Technická infrastruktura

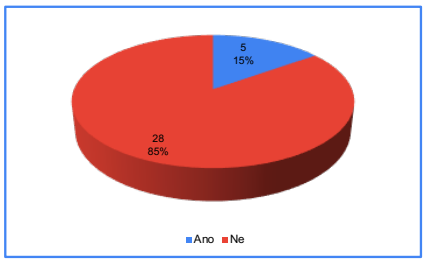
Ve druhé části dotazníku se otázky týkaly technického řešení školských zařízení. Obsahovala otázky ke zmapování způsobu odkanalizování objektů, otázky na to, zda instituce zpětně využívá dešťovou vodu, zda disponuje vlastní studnou s užitkovou vodou, zda je napojena na plynovod a vodovodní řád a v jakém stavu se nacházejí inženýrské sítě objektu. Například hospodaření s dešťovou vodou považujeme za podstatnou oblast. Zejména v současné době, kdy se jako stát potýkáme s vážnými problémy s nedostatkem vody. Šetrné hospodaření s vodou není jen žádoucí, ale nutné. Škola, jakožto výchovná a vzdělávací instituce, může svým přístupem k dané problematice vychovávat ke stejnému zodpovědnému přístupu i své žáky.

1. Jakým způsobem je komplex školy odkanalizován?



Graf č. 24 Odkanalizování komplexu školy; Zdroj: Vlastní šetření

2. Zachytává škola dešťové vody pro zpětné využití?

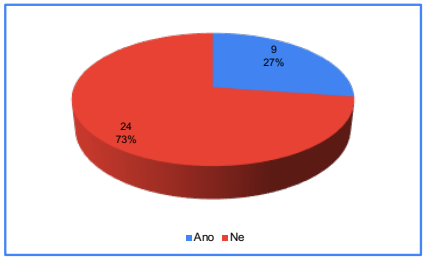


Graf č. 25 Zachycování dešťové školy; Zdroj: Vlastní šetření

Ve všech případech, kdy škola dešťovou vodu zachytává, je jejím využitím zalévání školní zahrady. Jedna škola uvádí jako další účel využití dešťové vody při výuce: vodní hrátky (vodní korýtka, stavby v bahništi a pískovišti), voda pro domácí zvěř, která mají ve školce (kozy, ovce, králíci, morčata atd.).

V případech, kdy dešťová voda není zachycována, uvádí školy její přirozené vsakování do půdy, svod do trativodu či kanalizace. V kontextu s alarmujícím nedostatkem vody na našem území je využívání dešťové vody školami nedostačující.

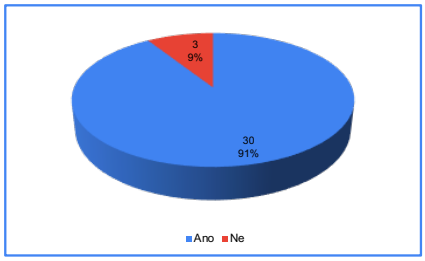
3. Má škola vlastní studnu s užitkovou vodou?



Graf č. 26 Studna s užitkovou vodou; Zdroj: Vlastní šetření

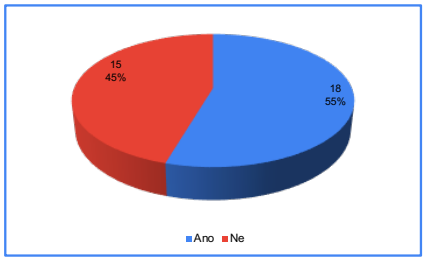
Jedna škola, která uvedla, že má vlastní studnu, neuvedla, jakým způsobem vodu využívá. 2 školy uvedly, že studniční vodu nijak nevyužívají. 3 školy ji uvedly jako zdroj pitné vody. 2 školy ji využívají na zalévání. Jedna škola uvedla splachování toalet.

4. Je škola napojená na vodovodní řád?



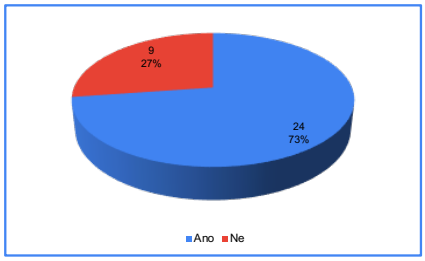
Graf č. 27 Napojení školy na vodovodní řád; Zdroj: Vlastní šetření

5. Je škola napojená na plynovod?



Graf č. 28 Napojení školy na plynovod; Zdroj: Vlastní šetření

6. Nachází se inženýrské sítě ve vyhovujícím stavu?



Graf č. 29 Stav inženýrských sítí; Zdroj: Vlastní šetření

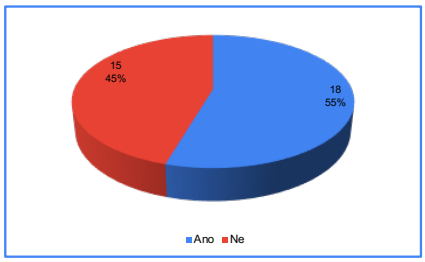
2 školy, které uvedly stav svých inženýrských sítí v nevyhovujícím stavu, blíže tento stav nespecifikovaly. Jedna škola uvádí stav jako havarijní, který řeší průběžně. Ostatní uvádějí například: problémy s kanalizací či elektroinstalací, okapové potrubí ve špatném stavu, nevyhovující chodníky, zastaralé rozvody elektřiny a vody. Jedna škola uvádí jako problém neexistenci vodovodního řádu v obci, díky čemuž jsou nuceni upravovat studniční vodu na pitnou.

II.C Energetická náročnost objektu

Energetická náročnost objektu je třetí částí dotazníku, která obsahuje otázky věnující se zateplení systémové hranice objektu, způsobu vytápění a využití solární energie. Snižování energetické náročnosti objektu je i nadále velkým tématem dnešní doby. Nejde pouze o snížení nákladů na vytápění, ale o celkové zajištění kvalitního vnitřního prostředí, o snížení negativních dopadů objektu ve fázi provozu na životní prostřední atd. Přestože školy a vzdělávací instituce v době největších zisků solárních systémů fungují převážně v omezeném provozu či nejsou v provozu vůbec, mohou instalací těchto systémů demonstrovat svým žákům šetrný přístup k životnímu prostředí, rozvinou jejich zájem o technické vzdělání atd.

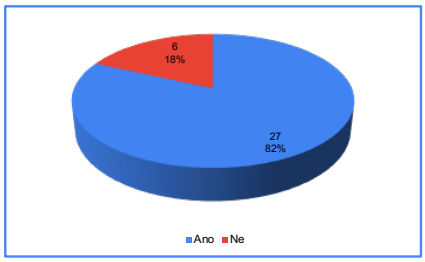
Zateplení systémové hranice objektů

1. Tepelně izolační dveře



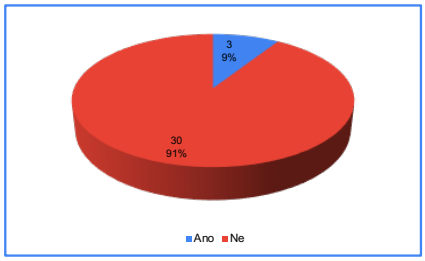
Graf č. 30 Tepelně izolační dveře; Zdroj: Vlastní šetření

2. Tepelně izolační okna



Graf č. 31 Tepelně izolační okna; Zdroj: Vlastní šetření

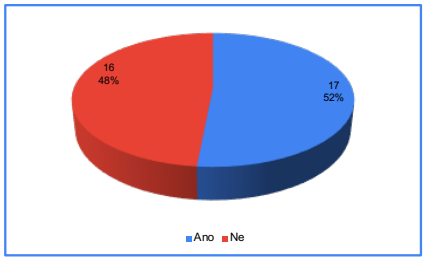
3. Zateplení podlah na terénu



Graf č. 32 Zateplení podlah na terénu; Zdroj: Vlastní šetření

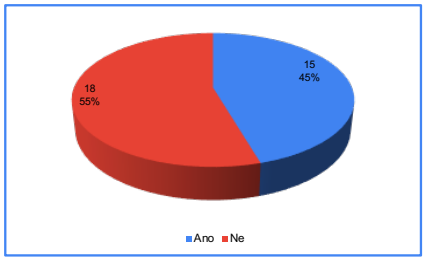
Zateplení podlah na terénu je realizováno jen u 3 škol, které se dotazníkového šetření zúčastnily. Nicméně tento způsob zateplení je bezesporu jeden z nejnáročnějších zásahů do konstrukcí z hlediska dodatečného zateplování. A to jak po finanční, tak i často po realizační stránce.

4. Zateplení obvodových stěn



Graf č. 33 Zateplení obvodových stěn; Zdroj: Vlastní šetření

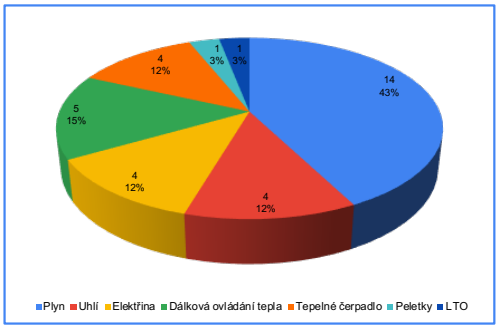
5. Zateplení stropní konstrukce nad posledním podlažím, alt. střechou



Graf č. 34 Zateplení stropních konstrukcí; Zdroj: Vlastní šetření

Vytápění

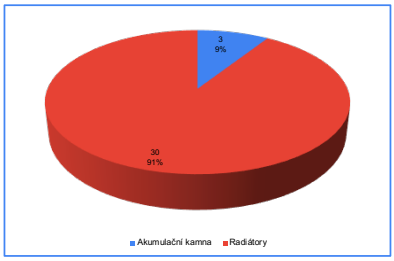
1. Čím je objekt vytápěn?



Graf č. 35 Vytápění objektu; Zdroj: Vlastní šetření

2 z dotazovaných škol uvedly kombinaci různých způsobů vytápění: kotel na tuhá paliva + stropní infrapanely + akumulační kamna; tepelné čerpadlo + akumulační kamna;

2. Jaká jsou otopná tělesa?



Graf č. 36 Otopná tělesa; Zdroj: Vlastní šetření

Jedna škola uvedla kombinaci akumulačních kamen se stropními infrapanely. Jedna škola uvedla kombinaci akumulačních kamen s radiátory a jedna kombinaci radiátorů a podlahového topení.

3. Obsahuje otopný systém regulaci?

32 z dotazovaných škol uvedlo, že jejich otopný systém obsahuje regulaci. 17 z nich disponuje centrální regulací, v některých případech v kombinaci s lokální na tělesech, ostatní pouze lokální. Pouze jeden subjekt je bez regulace. Nejefektivnějším způsobem regulace je inteligentní regulace, která by sama vyhodnocovala stav vnitřního prostředí a upravovala výkony jednotlivých otopných těles. Takovéto řešení by v dlouhodobém horizontu přineslo objektům snížení nákladů na vytápění a také by nepřímo docházelo ke snížení negativních dopadů na životní prostředí ve fázi provozu objektu.

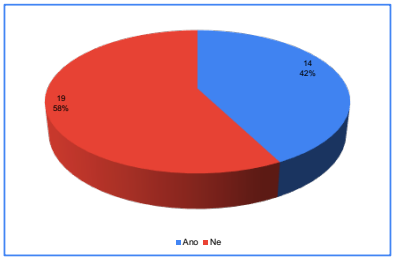
4. Má škola solární panely pro ohřev vody a fotovoltaické panely pro výrobu elektřiny?

2 školy uvádí, že mají solární panely pro ohřev vody, zbývající nikoliv. Fotovoltaické panely pro výrobu elektřiny nemá žádná z dotazovaných.

II.D Ostatní

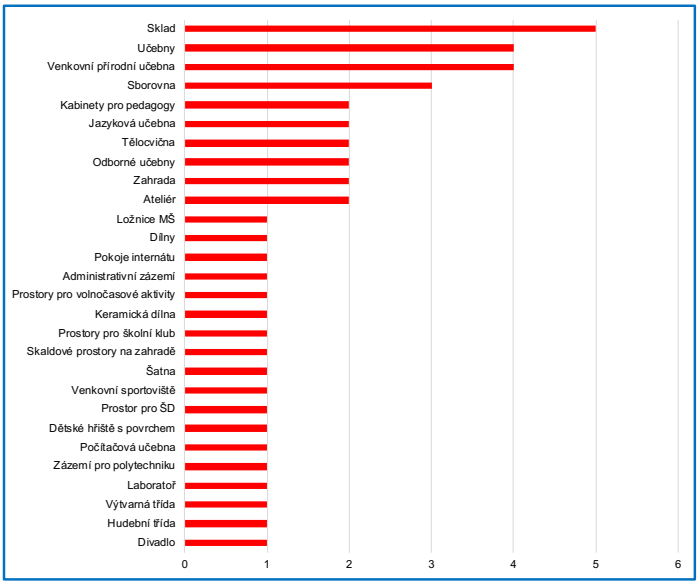
Tato část zahrnovala souhrn otázek, které směřovaly ke zjištění potřeby řešit úpravy venkovního areálu objektu, způsobu stínění oken a větrání objektu, otázky, zda škola má zajištěnou aktuální pasportizaci stávajícího stavu objektu a dostatečné vybavení, zda má zajištěnou celkovou vnitřní konektivitu, zda má využitelný a využitý půdní prostor atd. Tato část byla v aktuálním šetření rozšířena o více otázek týkajících se vybavení škol ICT, práce s digitálními technologiemi atd.

1. Má škola dostatek objektů a prostor pro svou činnost?



Graf č. 37 Dostatečnost prostor pro svou činnost; Zdroj: Vlastní šetření

19 škol z dotazovaných není spokojeno s dostatkem objektů a prostor pro svoji činnost. Z chybějících objektů, či prostor uvedly školy například:



Graf č. 38 Chybějící objekty, prostory; Zdroj: Vlastní šetření

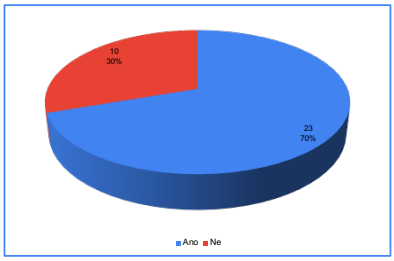
2. Má škola zabezpečený vstup do objektu, dvora?

Nejběžnějším způsobem zabezpečení vstupu do objektu je uzamykání vrat a přístupových dveří. Ne všechny školy, které uvedly, že zabezpečením disponují, ale dále specifikovaly způsob. 5 škol uvádí kamerový systém a 2 alarm. 6 dotazovaných škol disponuje videotelefonem u vchodových dveří.

3. Je zpracovaná aktuální pasportizace stávajícího stavu objektu?

Pasportizace stávajícího stavu je důležitým podkladem pro jakékoliv investiční stavební záměry na objektu školy. Je tedy žádoucí, aby školy a další výchovné a vzdělávací instituce měly k dispozici aktuální pasportizaci, která jim usnadní a zefektivní práci při plánování. 19 škol uvedlo, že mají pasportizaci stávajícího stavu objektu zpracovanou, 14 škol nikoliv.

4. Je potřeba řešit úpravy zeleně, prostranství dvora, zahrady atd.?



Graf č. 39 Potřeba řešení zeleně, prostranství dvora, zahrady; Zdroj: Vlastní šetření

Školy v rámci této otázky uvedly konkrétní příklady potřebných úprav: vybavení zahrad mateřské školy herními prvky; oprava pochozích ploch, schodišť, chodníků; kácení stromů a výsadba nových stromů a keřů; vybudování nových záhonů pro vzdělávání; vybavení relaxačního místa pro školní družinu; údržba zeleně; posezení pro společné akce; zajištění přívodu vody na školní zahradu; oddělení pozemku od pozemku sousedního; komplexní řešení svažitého pozemku školní zahrady; založení arboreta.

23 škol uvedlo, že není aktuálně potřeba řešit úpravy zeleně, prostranství dvora či školní zahrady. 10 škol uvedlo, že úpravy na pozemcích škol potřeba jsou. Areál školního pozemku (zahrada, prostranství dvora atd.) má v ideálním případě šanci být plnohodnotnou součástí celého vzdělávacího komplexu a může sloužit nejen k výuce pracovních činností či tělesné výchovy, ale i k výuce všech ostatních předmětů, či k volnočasovým aktivitám a relaxaci. Díky trendu „vzdělávání venku“ vznikají ve školních areálech například venkovní učebny. Z dotazníkového šetření je možné vyčíst, že školy vedle běžné údržby zeleně počítají i s relaxačními zónami či s prostory pro společné akce. Možností využití venkovních prostranství je řada, jedna z dotazovaných škol plánuje například založení vlastního

arboreta. Některé školy uvedly, že na údržbě zeleně, prostranství dvora a zahrad spolupracují se zřizovatelem školy.

5. Má škola dostatečné vybavení učeben?

Tab. č. 30 Dostatečnost vybavení učeben

Učebna	Ano	Ne
Jazyk a jazyková komunikace	16	5
Člověk a jeho svět	15	6
Matematika a její aplikace	16	4
Člověk a příroda	19	4
Fyzika	9	2
Chemie	8	3
Přírodopis	9	2
Zeměpis	9	2
Člověk a svět práce	11	9
Environmentální výchova	15	11
Školní zahrada	12	18

Zdroj: Vlastní šetření

Školy odpovídaly podle toho, jakými odbornými učebnami jejich škola disponuje. Pouze 2 školy (úplné základní) uvedly, že vybavení všech uvedených učeben mají vyhovující. U ostatních škol vždy alespoň jedna z učeben nemá takové vybavení, jaké by škola považovala za vyhovující. Pouze jedna škola (neúplná základní) uvedla, že nevyhovující je vybavení všech jejích odborných učeben. 8 úplných základních škol z 11 uvedlo více než polovinu svých odborných učeben ve vyhovujícím stavu.

Z doplňující podotázky, která se ptá na konkrétní nedostatky, vyplývá, že školy nemají celkově dostatečné množství učeben, aby mohly některé vyčlenit jen konkrétním odborným předmětům a adekvátně je vybavit. Vybavení odborných učeben se týká zejména úplných základních škol. Ty, které uvedly nedostačující vybavení, zmínily například: celková renovace učeben a nábytku, demonstrační pomůcky, vybavení laboratoří, sady na pokusy, IT zařízení (interaktivní tabule, vybavení pro robotiku, PC, dataprojektor), vybavení dílen, vybavení jazykové učebny, vybavení na podporu EVVO, náčiní pro práce na pozemcích, skleník/fóliovník, sazenice, vybavení nebo zřízení venkovní učebny pro EVVO.

6. Má škola zajištěnou celkovou vnitřní konektivitu, v jakém rozsahu?

22 škol uvedlo, že mají celkovou vnitřní konektivitu zajištěnou. Ve dvou případech školy uvedly, že je zapotřebí zvýšit rychlost internetového připojení. 11 škol má zajištěnu jen částečnou vnitřní konektivitu.

7. Máš škola připojení k internetu?

32 škol uvedlo, že ano. Jedna škola (mateřská) uvedla, že připojení k internetu nemají.

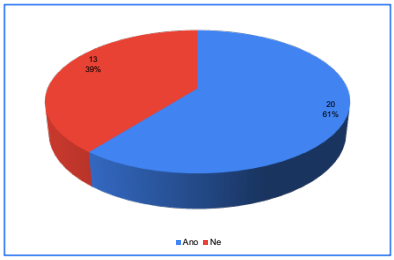
8. Má škola Wi-Fi pokrytí? Je Wi-Fi přístupná i žákům, nejen učitelům? Je připojení chráněno proti nebezpečnému obsahu internetu?

29 škol uvedlo, že mají Wi-Fi pokrytí. Z toho 17 škol má Wi-Fi přístupné i žákům, nejen učitelům, jedna škola na tuto doplňující otázku neodpověděla. 4 školy uvedly, že Wi-Fi připojení nemají. Proti nebezpečnému obsahu internetu je chráněno 25 škol. 7 škol své připojení proti nebezpečnému obsahu internetu chráněné nemá a jedna škola na tuto otázku neodpověděla.

9. Je vyhovující vybavení IT učebny? Pokud ne, co je potřeba změnit? Je IT učebna zpřístupněna i jiným vyučovacím předmětům?

12 základních škol považuje vybavení svých IT učeben za vyhovující, 7 škol nikoliv. K doplňující podotázce školy uvedly například: vybavení učeben nábytkem, interaktivní tabulí, PC přístroji, sjednocení vybavení po stránce HW i SW, vyčlenění samostatné místnosti jen pro výuku IT, modernizace stávajícího vybavení učebny. 18 škol uvedlo, že jejich IT učebna je zpřístupněna i jiným vyučovacím předmětům, 2 školy uvedly, že IT učebny jiným předmětům zpřístupněné nejsou.

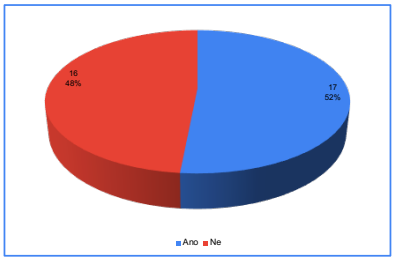
10. Disponuje škola mobilními zařízeními? Pokud ano, jakými?



Graf č. 40 Vybavení mobilními zařízeními; Zdroj: Vlastní šetření

3 školy nespecifikovaly konkrétní vybavení. 12 škol uvedlo používání notebooků, 2 z nich dále specifikovaly, že se jedná o notebooky pouze pro pedagogy. V osmi případech jsou školy vybaveny tablety a 4 školy disponují iPady.

11. Má škola zřízeny e-mailové schránky pro učitele? Pokud ano, jaké?



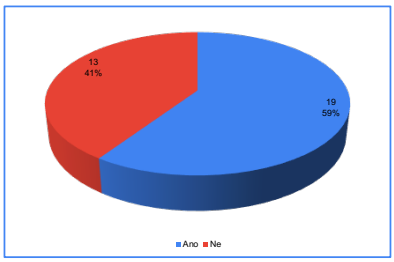
Graf č. 41 E-mailové schránky učitelů; Zdroj: Vlastní šetření

Nejčastěji je využíván Office 365. V 11 školách mají vlastní e-mailové účty spravované školou i žáci.

12. Má škola elektronickou podobu třídnické knihy/školní informační systém?

8 škol z dotazovaných používá elektronickou podobu třídnické knihy: 4 x Bakaláři; 1 x EduPage; 4 x Škola OnLine (Jedna škola používá jak Bakaláře, tak i Školu OnLine). Elektronickou třídnickou knihu/školní informační systém používá 42% z dotazovaných škol.

13. Je vyhovující vybavení školní kuchyně a jídelny? Pokud ne, co je potřeba změnit?



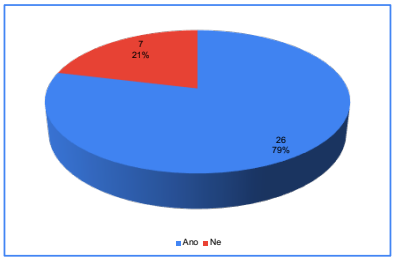
Graf č. 42 Vybavení školní kuchyně a jídelny; Zdroj: Vlastní šetření

8 škol uvedlo, že je potřeba pořídit novou gastrotechnologii (konvektomat atd.), 2 školy uvedly potřebu rekonstrukce kuchyně, jídelny a hygienického zázemí pro kuchařky, 3 školy zmínily stoly a židle do jídelny, jedna škola uvedla potřebu sušičky na prádlo.

14. Je vyhovující vybavení tělocvičny? Pokud ne, co je potřeba změnit?

9 škol uvedlo, že vybavení tělocvičny je vyhovující, 9 škol, že nikoliv. Jedna škola tělocvičnu nemá vůbec, využívá místní „sokolovnu“, kde ale bohužel vybavení není dostačující, postrádají hrazdu a šplhací tyče. 5 škol potřebuje novou podlahu a 6 zmiňuje obecně nedostačující nářadí. Jedna škola má tělocvičnu v příliš malých prostorách a v jedné je nevyhovující světlo i odhlučnění.

15. Je vyhovující stav osvětlení?



Graf č. 43 Stav osvětlení; Zdroj: Vlastní šetření

16. Jakým způsobem jsou stíněna okna?

2 školy okna stíněná nemají. 2 školy používají závěsy. 6 škol uvedlo rolety a 20 škol žaluzie. 2 školy mají kombinaci žaluzií a rolet a jedna škola kombinaci žaluzií a závěsů.

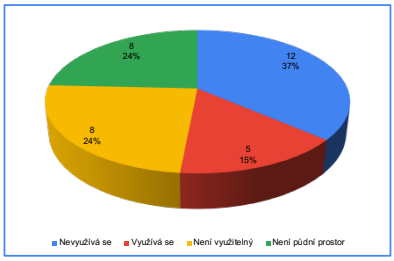
Ve většině případů jsou uváděny vnitřní způsoby stínění oken, které nejsou z hlediska přehřívání zcela efektivní. U rolet bohužel všechny školy neuvedly, zda se jedná o vnitřní nebo vnější rolety. Žaluzie jsou z vnitřních způsobů stínění nejvhodnější, neboť umožňují regulaci toku sluneční energie do vnitřního prostředí a zároveň nechávají prostupovat světelné záření.

17. Jakým způsobem je objekt větrán?

Jedna škola používá k větrání objektu kromě oken i zabudovanou vzduchotechniku a jedna klimatizaci. Ostatní školy jsou větrány pouze okny.

Kvalita vnitřního prostředí je důležitá nejen z hlediska samotného zdraví, ale také z hlediska schopnosti se učit a soustředit. Důležitým faktorem vnitřního prostředí je zejména koncentrace CO2, jejíž výše nás citelně ovlivňuje. U objektů, ve kterých jsou osazena nová tepelně izolační okna a které jsou k tomu ještě dodatečně zatepleny, nedochází k přirozené výměně vzduchu pomocí netěsností atd. Dochází tedy k navyšování koncentrace CO2 a následným projevům v podobě ospalosti, zhoršené schopnosti soustředění atd. Nepředpokládá se, že větrání okny je natolik intenzivní, aby byla ve vnitřním prostředí udržována přípustná koncentrace CO2. Z těchto důvodů je tedy nutné zaměřit otázce větrání vnitřních prostor patřičnou pozornost.

18. Využití půdního (podkrovního) prostoru:



Graf č. 44 Využití půdního prostoru; Zdroj: Vlastní šetření

Ve třech případech půdní prostory slouží jako sklad a ve dvou případech jako učebny.

19. Disponuje škola vlastním svozovým automobilem?

Vlastním svozovým automobilem disponuje pouze jedna škola z dotazovaných. Pouze 4 z dotazovaných uvedly, že by pro vlastní svozový automobil měly využití. Otázka svozu žáků je palčivá v těch obcích, kde je dostupnost veřejnou dopravou nevyhovující.

3.1.3.2.3 Popis potřeb školy

Úvodní Popis potřeb školy, jako součást podaktivity „Podpora škol v plánování“, byl naplánován na jaro 2020 ve formě osobní schůzky se zástupci jednotlivých škol zapojených do projektu MAP ORP Rakovník II. Bohužel situace spojená s pandemií covid-19 v ČR nás donutila změnit formu z osobního setkání na elektronické vyplnění dotazníkového formuláře. Na toto úvodní dotazníkové šetření bude po 12 měsících navazovat druhé šetření a poslední, závěrečné, proběhne na konci projektu (předpokládá se jaro 2022). Hlavním cílem této aktivity, která částečně plní funkci sebereflexe školy, je nejen samotné zjištění aktuálních potřeb škol, ale díky následným šetřením i zjištění jejich plnění, příčin, proč se plnění nedaří a podpora škol v identifikaci případných řešení.

Popisu potřeb škol se zúčastnilo 35 subjektů z 39 zapojených do projektu MAP ORP Rakovník II, tzn. že účast na úvodním Popisu potřeb školy byla 90%.

Dotazníkové šetření se skládalo z těchto částí:

- **Vize školy**
  - Jaká je vize vaší školy? Pokud máte vizi školy zpracovanou v samostatném dokumentu, můžete ji zaslat jako přílohu společně s vyplněným Popisem potřeb školy.

- Jak se vám daří její naplňování?
- Identifikujte, prosím, případné potíže při naplňování vize školy či okolnosti, které brání jejímu naplňování. Uveďte důvody, proč se domníváte, že tomu tak je.
- Popište, prosím, potřeby, které by napomohly plnění vize vaší školy a uveďte možnosti dosažení těchto potřeb.
- Domníváte se, že by vám mohl být projekt MAP nápomocen v naplňování vize vaší školy a jak?

- **Investiční potřeby školy**
  - Jaké investiční projekty plánujete realizovat v následujících 12 měsících a z jakých finančních zdrojů?
  - Uveďte, prosím, plánované investiční projekty v dlouhodobém horizontu (do roku 2030) a uvažovaný zdroj financování.
  - Popište, prosím, jaké investiční projekty se vám nedaří realizovat a proč?
  - Co by bylo potřeba, aby se jejich realizace uskutečnila?
  - Domníváte se, že by vám mohl být projekt MAP nápomocen v naplňování investičních potřeb školy a jak?
- **Neinvestiční potřeby školy**
  - Jaké neinvestiční projekty plánujete realizovat v následujících 12 měsících a z jakých finančních zdrojů?
  - Uveďte, prosím, plánované neinvestiční projekty v dlouhodobém horizontu (do roku 2030) a uvažovaný zdroj financování.
  - Popište, prosím, jaké neinvestiční projekty se vám nedaří realizovat a proč?
  - Co by bylo potřeba, aby se jejich realizace uskutečnila?
  - Domníváte se, že by vám mohl být projekt MAP nápomocen v naplňování neinvestičních potřeb školy a jak?

Shrnutí:

Všechny školy mají svoji vizi. Některé ji mají vypracovanou jako samostatný dokument, který zaslaly jako přílohu vyplněného formuláře Popisu potřeb školy. Většina jich svoji vizi specifikovala přímo do formuláře. V každém případě vize všech škol jasně konkretizují, jakým směrem se škola má ubírat, jaký je ideální stav a jakým způsobem chtějí svého cíle dosáhnout. Zaměření škol je různé od orientace na IT, cizí jazyky nebo environmentální výchovu.

Společným jmenovatelem všech vizí je škola srdečná, otevřená, přátelská, moderní, rodinná, veselá, atraktivní, respektující, podporující individualitu, rozvíjející potenciál a osobnost každého jedince, spolupracující s rodinou a do které chodí rádi děti i učitelé.

Řada škol uvedla, že se jejich vizi daří více méně naplňovat, i když mnohdy ne v takovém tempu, jak by si samy přály nebo v dalších případech se nedaří ji plnit celkově, ale jen částečně. U některých škol se vizi nedaří plnit vůbec. Většinou se daří plnit ty části vize, které nejsou závislé na financích. Samotná vize školy velmi úzce souvisí s dalšími dvěma částmi Popisu potřeb školy, neboť naplnění investičních a neinvestičních potřeb současně napomáhá naplňovat i vizi školy. V částech investiční a neinvestiční potřeby školy konkretizovaly dílčí projekty a plány v krátkodobém i dlouhodobém horizontu.

V identifikaci okolností, které brání v plnění vize a investičních i neinvestičních potřeb školy, panuje mezi všemi školami shoda v hlavní příčině, a tou je **všeobecný nedostatek financí**. Otázku nedostatku financí je možné rozvinout následovně:

- Ačkoliv se zřizovatelé ve většině případech snaží reagovat na všechny potřeby svých škol, vždy záleží na prioritách dané obce a rozpočtových možnostech a v samotném výsledku na tom, kdy se na potřeby školy ve skutečnosti dostane. Na úkor škol jsou mnohdy řešeny aktuálnější obecní potřeby (byť i oprávněně). Často se v případě škol pouze „hasí“ jen to nejnutnější. Školám se nedostává finančních prostředků na běžnou údržbu stávajícího stavu svých budov a areálů, nároky se stále zvyšují. Řada školských budov je energeticky ztrátových a v nevyhovujícím stavu, jejich rekonstrukce by znamenala kompletní rekonstrukci, na což školy/zřizovatelé nemají finance.
- Způsob získávání financí za pomoci dotačních titulů s sebou přináší pro školy další administrativní zátěž a není celkově ideálním nástrojem pro financování škol. Neexistuje žádný systémový nástroj, díky kterému by se školy dozvídaly o vhodném dotačním titulu. V této oblasti nemají školy žádnou metodickou podporu ze strany Řídícího orgánu a ani zřizovatelé neplní plně tuto funkci. Řešením by byl externí pracovník/nezávislý poradce, který by ale nebyl hrazen z rozpočtu školy. Podmínky pro dosažení na některé dotační tituly jsou nastaveny tak, že na ně řada škol vůbec nedosáhne (například u dotačního titulu na podporu polytechnického vzdělávání je oprávněným příjemcem pouze 2. stupeň ZŠ

nikoliv 1. stupeň; vázání dotačního titulu na navyšování kapacit; vázání dotačního titulu na bezbariérovost; dotační titul na vybavení učeben, ale jen kmenových, nikoliv odborných atd.). Dotační tituly mnohdy nesedí na konkrétní potřeby škol a přizpůsobování původních záměrů tak, aby pasovaly podmínkám dotace, už samo o sobě odklání školy od naplňování svých původních potřeb. Dotační tituly a potřeby škol se časově nepotkávají. Školy by uvítaly snížení financování z dotačních programů, a naopak posílení systémového financování škol.

- Školy nemají finanční prostředky na dostatečné motivování svých pedagogických pracovníků formou finančních odměn.
- Školy nemají dostatečné finanční prostředky pro nepedagogické pracovníky.

Školy uvedly řadu dalších okolností ovlivňujících naplňování vizí, například: spolupráce s rodiči – mnohdy jsou příliš zaneprázdněni, nejeví zájem o spolupráci se školou a v některých případech o vzdělávání svých dětí vůbec; pro nedostatek prostorů není například možné zřídit odborné učebny, na jejichž speciální vybavení by sice mohly být finance, ale není kde ho umístit; úbytek žáků v obcích, kde není zřízeno předškolní vzdělávání, děti dojíždějí do mateřských škol mimo obec a ve většině případů už mimo obec nastoupí i na základní školu; negativní pohled části rodičovské veřejnosti na málotřídky, díky čemuž se rodič rozhodne nedat dítě do místní školy - přetrvávající konkurenční prostředí; přístup některých zřizovatelů škol; přílišné administrativní zatížení některých pedagogických pracovníků, díky kterému nemají volné kapacity, které by mohli věnovat dalším aktivitám ve škole (školní časopis, kroužky, akce a aktivity spolupráce s veřejností, rodiči, ostatními školami atd.); pro realizaci volnočasových aktivit v rámci školy chybí prostory, finance na provoz a vybavení, zájemci, kteří by kroužek vedli, ať z řad pedagogů nebo z řad rodičů; chybí školní psycholog; pro výuku jazyků by bylo vhodné zajištění rodilého mluvčího, například sdíleného s ostatními školami; nedostatečné finance a chybějící prostory pro zřízení školního divadla a ateliéru; vzdělávání žáků se SVP v běžné škole mnohdy způsobuje roztříštění koncentrace pedagogů v rámci třídy – pokud se věnuje pedagog žákům se SVP a asistent pedagoga zbývajícím žákům, nedostává se dostatečné pozornosti žákům nadaným a naopak pokud se asistent pedagoga věnuje žákům se SVP a pedagog ostatním, nedostává se adekvátnímu přístupu pedagoga žákům se SVP, neboť asistent pedagoga jej nikdy nemůže dostatečně nahradit.

U všech tří částí měly školy možnost uvádět, v čem by jim mohl být nápomocen projekt MAP. Uváděné náměty jsou vesměs přínosné a podnětné a pro realizátora MAP jsou dobrým vodítkem, jakým směrem svoji intervenci zaměřit. U některých námětů školy uvádějí, že jsou již ze strany MAP úspěšně realizovány. Zmiňovány byly například následující formy pomoci:

- forma dárků, jako byl například nákup pomůcek pro rozvoj gramotností, který proběhl ze strany realizátora MAP v roce 2020
- realizace DVPP na našem území, což je pro místní školy nejdostupnější
- realizace implementačních aktivit spolupráce škol
- realizace setkávání učitelů
- realizace tematických aktivit pro více škol i rodičovskou veřejnost
- upozorňování na dotační tituly
- pomoc s přípravami žádostí o dotaci
- realizace inspirativních exkurzí a poznávacích zájezdů v ČR nebo v zahraničí
- metodická podpora
- sdílení inspirací
- sdílení dobré praxe
- podpora spolupráce místních škol
- zajištění poradenské činnosti (právní, dotační)
- zajištění rodilého mluvčího cizího jazyka (i sdíleného pro více škol)
- zajištění školního psychologa (i sdíleného pro více škol)
- získání sponzorů nebo jiných zdrojů pro financování potřeb
- získávání a šíření informací o nových metodách ve vzdělávání
- podpora komunikace s MŠMT
- zajišťování workshopů vedených místními odborníky, například kdo má z místních škol dobré zkušenosti s polytechnickou výchovou v MŠ by mohl udělat praktické ukázky pro ostatní místní školky, stejně tak například pro práci s interaktivní tabulí apod.
- zajištění sdíleného administrativního pracovníka
- zajišťování workshopů pro rodiče
- podpora meziškolní spolupráce
- financování investičních a neinvestičních potřeb

3.1.4 Charakteristika školství v řešeném území

Území ORP Rakovník se skládá z 83 obcí různých velikostí a počtu obyvatel. Ve školním roce 2019/2020 poskytuje vzdělání celkem 42 mateřských a 28 základních škol. V těchto typech je zahrnuta jedna mateřská a dvě základní školy zaměřené na vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dětem a žákům s různým druhem a typem zdravotního postižení, zdravotního znevýhodnění či sociálního znevýhodnění) a jsou zřizované krajem. Jedná se o: Základní škola a Praktická škola Jesenice, příspěvková organizace a Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník, příspěvková organizace. Ostatní školy jsou zřizovány obcemi, ve školním roce 2019/2020 se zde nenachází žádná soukromá ani církevní škola.

Většina škol je sloučených – mateřská i základní se společným ředitelstvím. V Novém Strašecí je společné ředitelství dokonce pro jednu základní školu a 4 mateřské školy (v celkovém počtu mateřských škol jsou započítané jako jedna, neboť se jedná ze statistického hlediska o jeden právní subjekt). 10 základních škol má pouze první stupeň vzdělávání. Jedná se o školy v obcích Hředle, Chrášťany, Kněževes, Krušovice, Lišany, Olešná, Pavlíkov, Roztoky, Senomaty, Zbečno. Nachází se zde také dvě gymnázia, a to Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník, příspěvková organizace a Gymnázium J. A. Komenského Nové Strašecí. Avšak pouze Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník poskytuje osmileté vzdělání a nahrazuje tím tak část povinné školní docházky. Školní družiny a školní jídelny jsou nedílnou součástí škol.

Co se týče rozmístění škol, nejvíce se jich nachází ve středu území, na okrajích ORP je dostupnost škol již problematičtější.

Od 1. 1. 2014 působí na našem území ORP svazková škola Základní škola a Mateřská škola Bez hranic, která slučuje MŠ a ZŠ Mšec, MŠ Srbeč a MŠ a ZŠ Tuřany (které však již leží mimo území ORP Rakovník). Členem DSO Bez hranic byla i MŠ a ZŠ Řevničov, ta ke konci roku 2015 svazkovou školu opustila. Na území funguje rovněž Lesní mateřská škola s názvem Dětský klubík Mája. Jedná se o předškolní vzdělávací zařízení, které se inspiruje myšlenkou lesních mateřských škol. Jeho právní forma je obecně prospěšná společnost a je určena pro děti ve věku od 3 do 6 let. V současné době sídlí v Husově sboru v Lužné u Rakovníka. Aktuálně se jedná o jedinou alternativní platformu vzdělávání na Rakovnicku.

Patrné rozdíly nalezneme mezi městskými a vesnickými školami. Městské jsou z velké části kapacitně naplněny (na území je celkem 5 městských základních škol: 3 školy jsou ve městě Rakovník, jedna v Novém Strašecí a jedna ve městě Jesenice a celkem 9 městských mateřských škol: 7 škol ve

městě Rakovník, jedna v Novém Strašecí a jedna ve městě Jesenice). V menších obcích na území Rakovnicka školy bojují o každé dítě či žáka a udržení jejich činnosti je každoročně problematické.

Naplněnost kapacit ve školním roce 2019/2020:

u základních škol se pohybuje v rozmezí od 10% do 97%, což značí v rámci území velké rozdíly v naplněnosti kapacit

- 10% - 29% 2 základní školy
- 30% - 49% 8 základních škol, z toho 1 městská
- 50% - 69% 9 základních škol
- 70% - 97% 7 základních škol, z toho 4 městské

u mateřských škol se pohybuje v rozmezí od 47% do 100%, tzn. že všechny mateřské školy v území jsou naplněny alespoň z poloviny a rozdíl v naplněnosti není tak markantní, jako u škol základních

- 47% - 69% 3 mateřské školy
- 70% - 89% 12 mateřských škol, z toho 1 městská
- 90% - 100% 26 mateřských škol, z toho 8 městských

Některé tak fungují tzv. na výjimku z nejnižšího počtu dětí a žáků.



Obrázek 2 Mapa rozmístění škol na území ORP Rakovník; Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka č. 31 Seznam škol a vývoj počtu dětí a žáků v mateřských a základních školách ORP Rakovník

Seznam škol a vývoj počtu dětí a žáků v mateřských a základních školách	Kapacita						Naplněnost škol							
							2016/2017		2017/2018		2018/2019		2019/2020	
	Mateřská škola	Základní škola	Školní družina	Školní klub	Školní jídelna	Školní j. výdejna	MŠ	ZŠ	MŠ	ZŠ	MŠ	ZŠ	MŠ	ZŠ
Základní škola a Mateřská škola Čistá, okres Rakovník	36	240	50	---	200	---	34	93	36	92	36	93	36	104
Mateřská škola Hořesedly, okres Rakovník	25	---	---	---	40	---	25	---	22	---	24	---	24	---
Základní škola a Mateřská škola Hředle, okres Rakovník	28	40	30	---	60	---	25	25	21	25	24	20	22	18
Základní škola a Mateřská škola Chrášťany, okres Rakovník	25	50	25	---	100	50	24	22	18	29	19	22	24	17
Základní škola a mateřská škola Jesenice, okres Rakovník	60	400	75	---	350	50	37	199	59	178	59	178	60	178
Základní škola a Mateřská škola Kněževes, okres Rakovník	75	325	50	---	130	---	40	45	40	48	37	46	35	32
Základní škola a Mateřská škola Kolešovice, okres Rakovník	38	300	75	---	---	38	38	177	38	177	38	170	38	170
Základní škola a Mateřská škola Kounov, okres Rakovník	35	200	75	---	200	---	29	126	28	128	27	133	25	126
Mateřská škola Krupá, okres Rakovník	24	---	---	---	30	---	15	---	14	---	18	---	18	---
Základní škola a mateřská škola Krušovice, okres Rakovník	25	50	20	---	190	---	25	26	22	30	22	26	23	27
Základní škola a Mateřská škola Křivoklát	50	300	60	20	350	---	40	126	38	168	31	169	34	162
Základní škola a Mateřská škola Lišany, okres Rakovník	28	40	35	---	100	---	27	24	24	22	28	15	27	12
Základní škola a Mateřská škola Lubná, okres Rakovník	69	300	75	25	309	---	64	217	59	217	57	215	57	206
Základní škola a mateřská škola Lužná, okres Rakovník	70	250	50	---	310	70	62	143	56	170	61	167	52	177
Mateřská škola Městečko, okres Rakovník	28			---	50	---	21	---	21	---	23	---	22	---
Základní škola Mutějovice,okres Rakovník	---	240	95	---	250	---	---	117	---	128	---	134	---	148
Mateřská škola Mutějovice, okres Rakovník	25	---	---	---	30	---	25	---	25	---	25	---	20	---
Mateřská škola Nesuchyně, okres Rakovník	20	---	---	---	30	---	16	---	20	---	19	---	18	---
Základní škola a mateřská škola J.A. Komenského v Novém Strašecí	215	850	270	---	1130	---	215	694	216	776	213	799	215	794
Základní škola a Mateřská škola Olešná, okres Rakovník	28	50	20	---	100	50	22	16	23	9	27	7	26	12
Mateřská škola Oráčov, okres Rakovník	20	---	---	---	30	---	20	---	15	---	19	---	20	---
Mateřská škola Panoší Újezd, okres Rakovník	27	---	---	---	30	---	23	---	18	---	19	---	23	---
Základní škola a mateřská škola Pavlíkov, okres Rakovník	50	75	29	---	100	---	30	49	35	46	43	50	33	49
1. základní škola, Rakovník, Martinovského 153	---	580	150	---	---	---	---	389	---	412	---	444	---	466
2. základní škola, Rakovník, Husovo náměstí 3	---	730	175	---	---	---	---	682	---	706	---	696	---	709
3. základní škola, Rakovník, Okružní 2331	---	1000	270	150	1000	---	---	766	---	762	---	771	---	792
Mateřská škola V Parku Rakovník, Františka Diepolta 2249	52	---	---	---	200	---	52	---	52	---	52	---	52	---
Mateřská škola Klicperova Rakovník, Klicperova 1904	160	---	---	---	200	---	160	---	160	---	160	---	159	---
Mateřská škola Průběžná Rakovník, Průběžná 2312	100	---	---	---	150	---	100	---	100	---	100	---	100	---
Mateřská škola Šamotka Rakovník, Šamotka 259	50	---	---	---	50	---	50	---	50	---	50	---	50	---
1.mateřská škola Rakovník, V Hradbách 188	72	---	---	---	100	---	72	---	72	---	72	---	72	---
Mateřská škola V Lukách Rakovník, V Lukách 2174	100	---	---	---	200	---	100	---	100	---	100	---	100	---
Mateřská škola Vinohrady Rakovník, Zd. Štěpánka 2232	100			---	100	---	85	---	75	---	75	---	75	---
Základní škola a Mateřská škola V Zahrádkách, Roztoky	50	100	75	---	150	---	50	54	49	48	49	41	46	54
Mateřská škola Ruda, okres Rakovník, příspěvková organizace	49	---	---	---	70	---	48	---	42	---	44	---	48	---
Mateřská škola Rynholec, okres Rakovník	65	---	---	---	65	---	40	---	61	---	62	---	59	---
Základní škola a Mateřská škola Senomaty, okres Rakovník	63	40	25	---	120	---	35	22	37	26	50	25	48	25
Základní škola a mateřská škola Slabce, okres Rakovník	28	200	30	---	100	---	23	73	19	79	25	70	20	65
Mateřská škola Svojetín, okres Rakovník	25	---	---	---	30	---	20	---	18	---	24	---	25	---
Základní škola a Mateřská škola Šanov, okres Rakovník	35	248	50	---	250	---	32	123	24	124	31	120	34	117
Mateřská škola Všetaty, okres Rakovník	25	---	---	---	30	---	13	---	20	---	20	---	25	---
Mateřská škola Zavidov, okres Rakovník	23	---	---	---	30	---	21	---	23	---	23	---	25	---
Základní škola Zbečno, okres Rakovník	---	50	30	---	50	---	---	23	---	20	---	20	---	17
Základní škola a Mateřská škola Bez hranic	125	317	159	---	470	---	123	226	119	237	120	244	118	256
Mateřská škola "Dubínek" v Kroučové, příspěvková organizace	28	---	---	---	---	28	28	---	28	---	28	---	27	---
Základní škola a mateřská škola Řevničov, příspěvková organizace	55	250	90	---	300	55	52	169	53	167	53	169	48	185

Zdroj: Data z MÚ Rakovník

Rozdíly mezi školami se týkají i zařízení a vybavení škol. Vesnické budovy škol jsou stále povětšinou zastaralé, vybavení nedostačující a nemoderní. Rekonstrukce budov, ať celkové, či částečné, dle možností škol/zřizovatelů průběžně probíhají, v řadě případů i díky využívání dotačních titulů.

Školskými zařízeními je z celého regionu nejlépe vybavené město Rakovník. To je dáno tím, že se jedná o populačně největší město obvodu. Nachází se zde 7 mateřských škol, 3 základní školy, od školního roku 2020/2021 jedna církevní a jedna škola pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s platformou mateřského, základního i středního vzdělávání, základní umělecká škola, gymnázium a 4 střední školy. Druhou populačně největší obcí je město Nové Strašecí. V něm jsou situovány 4 mateřské školy, jedna škola základní, gymnázium, základní umělecká škola a odborné učiliště. Ve všech městských školách je rovněž větší možnost zájmových kroužků a volnočasového využití.

Všechny školy se potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pedagogů, ale i ostatních pracovníků škol. Největší problém ředitelé vidí v nemožnosti využívat služeb školního psychologa a na podporu výuky cizích jazyků i rodilého mluvčího.

Základní umělecké školy se na území Rakovnicka nacházejí dvě, v Novém Strašecí a v Rakovníku. Aby byla rozšířena možnost jejich navštěvování, v Jesenici a Šanově byla zřízena odloučená pracoviště rakovnické ZUŠ.

3.1.4.1 Mateřské školy

Správní obvod ORP Rakovník má ve školním roce 2018/2019 celkem 42 mateřských škol zřizovaných obcí a jednu školu zřizovanou krajem. Ta je určena pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. 13 mateřských škol, z toho 6 škol rakovnických, je kapacitně naplněno na 100%. Více zájemců o vzdělávání evidují městské školy, kam své děti přihlašují i rodiče žijící mimo spádovou oblast. Díky tomu se poté některé (především menší) školy potýkají s malým počtem dětí a žáků.

Na území Rakovnicka se nachází třídy MŠ pouze s celodenním provozem. Nevyskytuje se zde žádná s provozem internátním či polodenním. Speciální třídy se v obecních mateřských školách nenachází. Výjimkou je pouze MŠ pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve městě Rakovník. Vyučovací jazyk v mateřský školách je pouze český. Děti navštěvující zdejší MŠ jsou z převážné většiny českého státního občanství.

Základní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku vymezuje Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. RVP PV stanovuje vzdělanostní základ, na který pak navazuje základní vzdělávání. Stanovuje kritéria a požadavky pro tvorbu školních vzdělávacích programů jednotlivých mateřských škol. Z tabulky je patrné, že počet dětí v mateřských školách je v posledních letech více méně stabilní. Nejsou zde žádné extrémní výkyvy. V nebližších letech není očekáván žádný masivní nárůst dětí. Můžeme tedy předpokládat, že kapacity některých mateřských škol budou dostačující. V některých menších obcí lze očekávat nízkou naplněnost škol.

Tab. č. 32 Zápisy k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole za ORP Rakovník podle stavu k 31.5.2020:

Žádosti o přijetí do MŠ	645
Žádosti, jimž bylo vyhověno	539
Žádosti, jimž nebylo vyhověno	106

Zdroj: Data z MÚ Rakovník

Problematika dvouletých dětí

Od školního roku 2017/2018 mohou mateřské školy přijímat děti, které dosáhly věku dvou let, pokud pro to mají vybudované vhodné podmínky. Od školního roku 2020/2021 musí mít všechny obecní mateřské školy vytvořené podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí a garantovat přednostní přijetí dvouletých dětí z jejich spádové oblasti. Jedná se především o zajištění bezpečnosti, vhodných hygienických podmínek, prostorové a materiální zajištění, včetně uzpůsobení organizace vzdělávání. Tato opatření se pak promítají do vnitřních předpisů, školního vzdělávacího programu, školního řádu a dalších.

Za každé ve třídě zařazené dítě mladší 3 let se do doby dovršení 3 let věku dítěte nejvyšší počet dětí snižuje o 2 děti. Tímto způsobem lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 6. Zároveň platí, že toto snížení se neuplatní u mateřské školy, které v jeho plnění brání plnění povinného předškolního vzdělávání dítěte. Nejvyšší počet dětí ve třídě, který se snižuje za každé zařazené dítě mladší 3 let, je standardně 24 dětí, pokud udělil zřizovatel výjimku podle § 23 odst. 5 školského zákona, pak 28 dětí. Zřizovatel může tuto výjimku povolit pouze za předpokladu, že toto zvýšení počtu není na újmu kvalitě vzdělávací činnosti školy a jsou splněny podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.

Pedagogický personál je doplněn o specializované chůvy, které musí splňovat požadavky pozice „Chůva pro děti do zahájení povinné školní docházky“, nebo „Chůva pro dětské koutky“ dle Národní soustavy kvalifikací, nebo musí mít minimálně středoškolské vzdělání v oblasti pedagogiky, zdravotnictví, sociální péče. Chůva v mateřské škole má za úkol pomáhat pedagogům v péči o dvouleté děti, a to zejména v oblasti sebeobsluhy dítěte, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dítěte.

Mateřská škola si stanoví kritéria, která dvouleté dítě musí splnit, aby mohlo být přijato. Jedná se především o určité podmínky na samostatnost.

Povinné předškolní vzdělávání (dítě starší 5 let)

Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává v mateřské škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má dítě místo trvalého pobytu, v případě cizince místo pobytu, pokud zákonný zástupce nezvolí pro dítě jinou mateřskou školu zapsanou v rejstříku škol a školských zařízení nebo jiný způsob povinného předškolního vzdělávání. Zákonný zástupce může pro své dítě (pro které

je předškolní vzdělávání povinné) zvolit individuální vzdělávání. Své dítě pak může vzdělávat doma sám, vzdělávat ho může jiná osoba, nebo může navštěvovat jiné zařízení, než je mateřská škola.

3.1.4.2 Základní školy

Počet základních škol je na území ORP Rakovník stabilní, bez výrazných výkyvů. U škol zřizovaných obcí došlo ke změně pouze ve školním roce 2007/2008, a to z důvodu změny hranic území okresů. Obec Lány, ve které se ZŠ nacházela, od tohoto data spadá do území ORP Kladno. U škol zřizovaných krajem došlo v roce 2011 k ukončení činnosti jedné Základní speciální školy v Novém Strašecí. Ve školním roce 2006/2007 došlo ke změně počtu úplných a neúplných škol - ZŠ a MŠ Kněževes měla do 30. 6. 2006 i druhý stupeň ZŠ. Od školního roku 2020/2021 začala v Rakovníku fungovat 1. církevní škola alternativního typu na území ORP Rakovník, a to Církevní základní škola mistra Jana Husa, která ve školním roce 2020/2021 otvírá 1., 2. a 4. ročník. Zřizovatelem této školy je Pražská diecéze Církve československé husitské.

Vybavení škol

Nedílnou součást moderní výuky na školách tvoří digitální technologie. Školy nabízí svým žákům práci a výuku na počítačích, jak na klasických stolních počítačích, tak na přenosných noteboocích, tabletech a IPadech apod. Tato přenosná zařízení jsou nejčastěji využívána na druhých stupních základních škol, ale hojně se rozšiřují i na prvních stupních základních škol a i v mateřských školách. Některé školy mají samostatně vymezené IT učebny, ale postupně se čím dál více vybavují přenosnými digitálními zařízeními a zřizují pro své žáky např. mobilní učebny. Z tabulky č. 33 je patrné, že počet přenosných zařízení se mezi školními lety 2016/2017 a 2019/2020 zvýšil až o 121,5%, naproti tomu počty stolních počítačů zůstávají zhruba stejné. Mezi již tradiční vybavení patří i interaktivní tabule, které používají k výuce nejen základní, ale i mateřské školy.

Tab. č. 33 Vybavení základních škol počítači a přenosnými digitálními zařízeními

Vybavení základních škol počítači a přenosnými digitálními zařízeními	Stolní počítače		Přenosná zařízení typu notebook, tablet, apod.)	
	Počet celkem	z toho přístupné žákům	Počet celkem	z toho přístupné žákům
Školní rok 2016/2017	**997**	**685**	**297**	**132**
Školní rok 2019/2020	**923**	**670**	**658**	**322**

Zdroj: Data z MÚ Rakovník

Mezi další součásti základních škol na našem území patří například: tělocvičny, hřiště, čítárny, knihovny, internáty, rehabilitační místnosti, přírodní učebny, keramické dílny, rehabilitační bazény, cvičné byty, učebny šití, snoezelen, multimediální učebny atd. Tyto součásti zvyšují kvalitu výuky a trávení volného času žáků.

Děti a žáci mají možnost se prostřednictvím škol účastnit různých sportovních a vzdělávacích aktivit a pobytů. Jako jsou například zotavovací pobyty, lyžařské a plavecké kurzy, návštěvy historických památek, muzeí, divadel a dalších.

Školní družiny a kluby

Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům z jedné nebo několika základních škol podle vlastního vzdělávacího programu. Školní družina slouží výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování. V závěru denního režimu bývá v některých zařízeních zařazena i příprava na vyučování. Školní družina je přednostně určena nejmladším žákům (1. až 5. třída), případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více základních škol speciálních. K pravidelné denní docházce lze přijímat i žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře.

Školní kluby se od školní družiny liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je totiž určena přednostně žákům druhého stupně základní školy, žákům nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře.

Pracovníci školních družin se dělí na vychovatele a ostatní pedagogické pracovníky. Většina vychovatelů na území Rakovnicka jsou interními zaměstnanci školy. Práci školních družin a klubů řídí vedoucí vychovatelka, jmenovaná ředitelem školy. Provozní doba je většinou rozdělena na ranní družinu (před zahájením školní výuky) a odpolední družinu. Kopíruje tak dlouhou pracovní dobu rodičů dětí. Smysluplnému využití volného času dětí po ukončení školní výuky pod dozorem pedagogických pracovníků je jedním z hlavních důvodů využívání této služby rodiči.

Školní družiny jsou součástí všech základních škol na území Rakovnicka. Ty jsou velkou výhodu škol, neboť tak žákům umožňují smysluplné a bezpečné využití volného času po vyučování za dohledu k tomu vzdělaných dospělých osob. Rodiče si díky této službě mohu své děti vyzvednout až po pracovní době svého zaměstnání. Ve školních družinách probíhá pestrá nabídka zájmových činností ve známém

prostředí, které dává dětem pocit bezpečí, a pro rodiče je finančně dostupná. Počet školních družin na Rakovnicku je stabilní a jejich kapacita přímo souvisí nejen s nárůstem/poklesem žáků ve škole, ale i se zájmem rodičů o tuto službu.

Tab. č. 34 Provoz školních družin

Týdenní rozsah provozu školní družiny, zapsaní účastníci, evidenční počet pedagogických pracovníků školních družin podle stavu k 31. 10. 2019	Týdenní rozsah provozu ŠD	Zapsaní účastníci	Evidenční počet pedagogických pracovníků (vychovatelů) ŠD
Základní škola a Mateřská škola Čistá	30	50	1,1
Základní škola a Mateřská škola Hředle	18	18	0,8
Základní škola a Mateřská škola Chrášťany	24	17	0,8
Základní škola a mateřská škola Jesenice	47,5	62	1,8
Základní škola a Mateřská škola Kněževes	30,5	22	1,0
Základní škola a Mateřská škola Kolešovice	86,2	68	2,0
Základní škola a Mateřská škola Kounov	49	60	1,7
Základní škola a mateřská škola Krušovice	24,1	20	0,8
Základní škola a Mateřská škola Křivoklát	40	55	1,4
Základní škola a Mateřská škola Lišany	21	12	0,7
Základní škola a Mateřská škola Lubná	73	70	2,6
Základní škola a mateřská škola Lužná	55	50	1,4
Základní škola Mutějovice	50	56	1,7
Základní škola a mateřská škola J.A. Komenského v Novém Strašecí	192,5	182	4,6
Základní škola a Mateřská škola Olešná	16	12	0,6
Základní škola a mateřská škola Pavlíkov	22,5	26	0,8
1. základní škola, Rakovník, Martinovského 153			
- Martinovského 152	51,5	59	1,8
- Frant. Diepolta 2249	52	56	2,0
- Martinovského 153	22,3	28	1,0
2. základní škola, Rakovník, Husovo náměstí 3			
- Žižkovo nám. 168	43	39	1,5
- Martinovského 176	31	11	1,0
- Frant. Diepolta 2249	50	60	2,0
- Frant. Diepolta 1542	51	55	2,0
3. základní škola, Rakovník, Okružní 2331	201	253	7,4
Základní škola a Mateřská škola V Zahrádkách, Roztoky	36,9	52	1,4
Základní škola a Mateřská škola Senomaty	21,2	16	0,8
Základní škola a mateřská škola Slabce	25	23	1,0
Základní škola a Mateřská škola Šanov	55	50	1,5
Základní škola Zbečno,	17,5	18	0,5
Základní škola a Mateřská škola Bez hranic			
- Mšec	51	73	1,8
- Tuřany	65	72	2,4
Základní škola a mateřská škola Řevničov	67	79	2,5
Celkem		1 724	54,4

Zdroj: Data z MÚ Rakovník

Ve školním roce 2016/2017 bylo do ŠD zapsáno celkem 1892 účastníků, ve školním roce 2019/2020 je to 1724 účastníků, je tedy možné pozorovat mírný pokles na úroveň zhruba školního roku 2015/2016, kdy bylo do ŠD zapsáno 1730 účastníků. I nadále platí, že většinu účastníků tvoří nejmladší žáci, kteří nejsou většinou natolik vyspělí, aby sami zvládli dojít po vyučování domů a postarat se o sebe, nebo je jejich rodiče nechtějí nechat o samotě v domácím či venkovním prostředí. Družina nejen že nad dětmi vykonává výchovný dozor, ale nabízí také možnosti jejich dalšího rozvoje, které by dítě o samotě nemělo (např. vlivem vzorců chování – televize, počítač).

3.1.4.3 Školní jídelny

K utváření správných stravovacích návyků má přispívat výchova, která se primárně formuje v rámci rodiny. Je velmi důležité, aby byl návyk pravidelného stravování v rámci celého dne vytvářen již od dětského věku. Důležitá je také potřeba a motivace k přípravě a konzumaci zdravých jídel. Toto je problém charakteristický pro dnešní dynamickou dobu, která se vyznačuje změnami a nedostatkem časových kapacit. Děti se svému přístupu a chování učí od svých rodičů, dospělé napodobují, proto mají rodiče a dospělí v jejich okolí velký vliv na jejich rozhodování, a to nejen v rodině, ale i ve školách. Školní jídelny nabízejí vyváženou a zdravou stravu, která je finančně dostupná a pomáhá tak k utváření zdravých stravovacích návyků dětí a žáků. Školy a školní jídelny nemohou, bohužel, ovlivnit stravování dětí a žáků v rodinách, které mnohdy ovlivňuje přístup dětí a žáků ke zdravé stravě ve školních jídelnách. Důsledkem toho se ve školních jídelnách často můžeme setkat s odmítáním a vracením těch jídel, na které děti nejsou z rodiny zvyklé, bohužel se většinou jedná o zeleninu, luštěniny, ryby apod., které pak v jídelníčku dětí úplně chybí. Řada škol se snaží již od útlého věku děti motivovat ke zdravému stravování, například seznamováním s různými druhy potravin, zvykáním na nové a netradiční chutě apod.

Přestože je v České republice považován systém školního stravování za propracovaný a může být vzorem pro jiné země, mohou se některé školy potýkat s místními specifickými problémy. Školní stravování se obecně řídí vyhláškou MŠMT o školním stravování ve znění jejích pozdějších úprav, dále je zde například Metodický návod Ministerstva zdravotnictví ČR k hodnocení výživových ukazatelů, Doporučení MZ ČR ke spotřebnímu koši a další podpůrné materiály Řídícího orgánu ke správnému sestavování školních jídelníčků.

Tab. č. 35 Školní jídelny

Zapsaní strávníci a ostatní pravidelně stravovaní ve ŠJ podle stavu k 31.10.2019	Strávníci (děti, žáci, studenti) celkem	Ostatní pravidelně stravovaní
Základní škola a Mateřská škola Čistá	125	137
Mateřská škola Hořesedly	24	6
Základní škola a Mateřská škola Hředle	40	26
Základní škola a Mateřská škola Chrášťany - MŠ	24	4
- ZŠ výdejna	16	22
Základní škola a mateřská škola Jesenice - MŠ výjedna	50	0
- ZŠ	176	147
Základní škola a Mateřská škola Kněževes	64	53
Základní škola a Mateřská škola Kolešovice - náhradní stravování	126	0
- MŠ výdejna	38	0
Základní škola a Mateřská škola Kounov	110	89
Mateřská škola Krupá	17	3
Základní škola a mateřská škola Krušovice	50	73
Základní škola a Mateřská škola Křivoklát - MŠ	34	7
- ZŠ	155	108
Základní škola a Mateřská škola Lišany	40	50
Základní škola a Mateřská škola Lubná - MŠ	57	7
- ZŠ	199	28
Základní škola a mateřská škola Lužná - MŠ výdejna	52	6
- ZŠ	169	63
Mateřská škola Městečko	22	11
Základní škola Mutějovice	146	146
Mateřská škola Mutějovice - výdejna	20	0
Mateřská škola Nesuchyně	18	13
ZŠ a MŠ J.A. Komenského v Novém Strašecí - Jiřího Šotky 723	85	23
- Al. Jiráska 938	102	15
- Do Hlinišť 660	28	3
- Palackého 1140	923	367
Základní škola a Mateřská škola Olešná - MŠ	26	4
- ZŠ výdejna	12	3
Mateřská škola Oráčov	20	15
Mateřská škola Panoší Újezd	22	4
Základní škola a mateřská škola Pavlíkov	82	50
3. základní škola, Rakovník, Okružní 2331	802	221
Mateřská škola V Parku Rakovník, Františka Diepolta 2249	177	16
Mateřská škola Klicperova Rakovník, Klicperova 1904	160	68
Mateřská škola Průběžná Rakovník, Průběžná 2312	100	14
Mateřská škola Šamotka Rakovník, Šamotka 259	50	8
1.mateřská škola Rakovník, V Hradbách 188	72	13
Mateřská škola V Lukách Rakovník, V Lukách 2174	100	18
Mateřská škola Vinohrady Rakovník, Zd. Štěpánka 2232	75	12
Základní škola a Mateřská škola V Zahrádkách, Roztoky	100	45
Mateřská škola Ruda	48	48
Mateřská škola Rynholec	59	26
Základní škola a Mateřská škola Senomaty	77	26
Základní škola a mateřská škola Slabce	78	43
Mateřská škola Svojetín	25	5
Základní škola a Mateřská škola Šanov	150	233
Mateřská škola Všetaty	25	4
Mateřská škola Zavidov	25	16
Základní škola Zbečno	18	5
Základní škola a Mateřská škola Bez hranic - Mšec	184	42
- Tuřany	141	29
- Srbeč	22	17
Mateřská škola "Dubínek" v Kroučové - výdejna	27	5
Základní škola a mateřská škola Řevničov - MŠ výdejna	49	0
- ZŠ	153	153
ŠJ Rakovník, Martinovského 270	1338	192
Celkem	7 127	2 742

Zdroj: Data z MÚ Rakovník

V Rakovníku funguje Školní jídelna Rakovník, příspěvková organizace města, která vznikla ke dni 1. 7. 2015. Zajišťuje stravování pro žáky, pedagogy a další pracovníky 1. ZŠ, 2. ZŠ a Gymnázia Zikmunda Wintera v Rakovníku, dále pro vlastní zaměstnance a cizí strávníky. Dříve stravování zajišťovala společnost SCOLAREST. Ostatní školy na území ORP mají buď svojí školní jídelnu, či jídlo jejich dětem a žákům dováží z jiné vývařovny či výdejny.

Největší část stravovaných ve školních jídelnách tvoří žáci základních škol, poté ostatní pravidelně se stravující (široká veřejnost, pracovníci škol, apod.) a poté děti mateřských škol.

3.1.4.4 Základní umělecké školy

Na území Rakovnicka se nachází dvě základní umělecké školy, v Rakovníku a Novém Strašecí. Obě mají velký podíl na výchově a vzdělávání dětí a žáků v jejich volném čase.

ZUŠ Rakovník má školní vzdělávací program v oboru:

- hudebním, v rámci kterého zde funguje i několik souborů
  - oddělení strunných nástrojů
  - oddělení dechových nástrojů
  - oddělení bicích nástrojů
  - oddělení pěvecké
  - PHV a hudební nauka
- literárně – dramatickém
- výtvarném
- tanečním

Připravuje žáky pro vzdělávání na středních školách uměleckého zaměření a konzervatořích, popřípadě pro studium na vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. V jednotlivých oborech organizujeme přípravné studium, základní studium I. a II. stupně, i studium s rozšířeným vyučováním. Škola je rovněž připravena poskytnout základní umělecké vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělává žáky mimořádně nadané. Výuka probíhá v hlavní budově Okružní 2331 v Rakovníku a na odloučených pracovištích v Jesenici (Školní 323) a v Šanově (č. 91). Školu pravidelně navštěvuje ca 900 žáků. Počet pedagogických pracovníků se pohybuje kolem 40. Škola disponuje 32 učebnami, jejichž součástí je potřebné nástrojové vybavení, sálem a místností

pro rodiče. Učebna pro hudební výchovu a kolektivní výuky je vybavena interaktivní tabulí. Začátečníci mají možnost si nástroje od školy vypůjčit. Taneční výuka probíhá v tanečním sále se zrcadlovými stěnami. Literárně dramatický obor pracuje ve třídě, která je upravena na malý divadelní sál s oponou, reflektory a židlemi pro veřejná představení.

ZUŠ v Novém Strašecí poskytuje dětem a žákům vzdělávání v oboru:

- hudebním, v rámci kterého zde funguje i několik souborů
  - klávesové nástroje
  - dechové nástroje
  - bicí nástroje
  - strunné a drnkací nástroje
  - sólový a sborový zpěv
- literárně – dramatickém
- výtvarném
  - obsah vyučovacích předmětů:
    - plošná tvorba
    - prostorová tvorba
    - objektová a akční tvorba
    - výtvarná kultura
- tanečním
  - pro předškolní děti přípravná taneční výchova
  - pro žáky ZŠ: taneční průprava, lidový tanec, klasická taneční technika (balet), současný tanec, taneční praxe
  - pro žáky SŠ: lidový tanec, historický tanec, klasická taneční technika (balet), současný tanec, taneční praxe

Škola je rovněž připravena poskytnout základní umělecké vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělává žáky mimořádně nadané. Kapacitu má 500 žáků a vyučuje zde okolo 25 pedagogů. Škola využívá 16 učeben vybavených a uzpůsobených k účelné výuce. Škola je vybavena malým a větším koncertním sálem, 2 tanečními sály, 3 učebny výtvarného oboru, fotokomorou, místností s pecí na keramiku, učebnou pro literárně – dramatický obor a dalšími učebnami pro výuku

hudebního oboru. Téměř ve všech učebnách se nachází klavír. Děti a žáci mají možnost si hudební nástroje od školy zapůjčit.

3.1.5 Sociální situace

3.1.5.1 Sociálně patologické jevy

Sociální patologie je shrnující pojem pro nezdravé, obecně nežádoucí společenské jevy tzn. společensky nebezpečné chování. Sociologický pojem „sociálně patologické jevy" je někdy ve školství nahrazován pojmem „rizikové projevy chování". Dnes se se sociálně patologickými jevy setkáváme ve větší či menší míře na všech typech škol a ve všech školských zařízeních, a tak ve školním prostředí pracují pedagogičtí pracovníci s rizikovým chováním. V našem regionu se klade velký důraz na oblast primární prevence. Základním principem primární prevence rizikového chování žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, které jsou následovné:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- záškoláctví
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování

Každá škola musí pravidelně zpracovávat „Minimální preventivní program" zaměřený na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Program zpracovává školní metodik prevence na období jednoho školního roku. Primární prevenci představují také aktivity podporující smysluplné využívání a organizaci volného času, např. zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravému rozvoji osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Školy spolupracují s různými odbornými institucemi – Pedagogické poradny, Speciální pedagogická centra, Oddělení sociálně – právní ochrany dětí, Policie ČR a další. Pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají v problematice rizikového chování.

Nejčastější problémy, se kterými se školy v našem regionu v minulosti u žáků setkávaly, byly: šikana, kyberšikana, agresivní chování, kouření, záškoláctví, konzumace alkoholu a drog, ničení školního majetku, nekázeň a výchovné problémy, lhaní a podvodné jednání, sebepoškozování, slovní napadání pedagogů. Sociálně patologické jevy se objevují na celém území správního obvodu ORP Rakovník. Vyskytují se především na 2. stupni základních škol. Avšak se závažnými patologickými jevy se pedagogové setkávají i na 1. stupni. Ukazuje se, že čím větší město, tím jsou kázeňské přestupky žáků závažnější. Jestliže se ve školách objeví nějaké sociálně patologické projevy, řeší se nejprve vzájemnou spoluprací na úrovni rodina – škola, včetně spolupráce s výchovným poradcem nebo metodikem prevence. V případě toho, že nelze problém vyřešit na této úrovni, je nezbytné se obrátit a požádat o pomoc již výše zmiňované instituce nebo zařízení, které jsou pro tuto činnost uzpůsobeny. Postup jak se má škola zachovat v případě zjištění sociálně patologických jevů je legislativně daný.

3.1.5.2 Výskyt sociálně vyloučených lokalit

Na území správního obvodu ORP Rakovník se nenachází žádná oficiálně sociálně vyloučená lokalita.

3.1.5.3 Zájmové a neformální vzdělávání a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče v regionu

Rejstřík organizací a spolků zabývající se neformálním a zájmovým vzděláváním dětí a mládeže na Rakovnicku je velmi pestrý. Mezi zařízení, jejichž činnost zabezpečují kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci, patří ze zákona školní družiny, školní kluby a domy dětí a mládeže. Dále zde nalezneme velké množství zájmových spolků s různým zaměřením, obzvláště pak sportovním. Většina organizací je situována na území měst regionu – Rakovník, Nové Strašecí a Jesenice. Propagace činnosti je v těchto městech bohatá, ale není zde žádné další propojení na vesnice, které do regionu spadají. I menší obce se svým občanům snaží zajistit co nejširší možnou nabídku volnočasových aktivit. V řadě obcí probíhá zájmový kroužek fotbalu pro mladší i starší žáky. Aktivní jsou Sbory dobrovolných hasičů, které realizují pro děti a žáky kroužky „hasičů“. Dále je zde možnost zapojit se do kroužku stolního tenisu, volejbalu apod. Pro děti dělají každý rok několik akcí - ZŠ a MŠ dohromady. Velmi aktivní jsou různá sdružení maminek. Většina starších žáků (bráno od 3. ročníku) dojíždí na volnočasové aktivity do Rakovníka. Např. do ZUŠ nebo na jiné sportovní aktivity. Také v této oblasti chybí informovanost veřejnosti o nabízených aktivitách, ať již pravidelných nebo jen jednorázových akcích.

V průběhu realizace MAP I bylo zjištěno, že regionu chybí databáze existujících organizací a spolků, které se zaměřují na neformální a zájmové vzdělávání dětí i dospělých. V průběhu realizace MAP I byla tato databáze vytvořena a v současné době je k dispozici na webových stránkách projektu (www.maprakovnicko.cz). V aktualizaci se průběžně pokračuje i v průběhu realizace MAP II.

Níže je detailněji popsáno několik organizací, které se na území realizují:

- **Dům dětí a mládeže Rakovník**

Dům dětí a mládeže Rakovník je školské zařízení pro zájmové vzdělávání dětí, mládeže i dospělých. Zřizovatelem je Středočeský kraj. Své odloučené pracoviště má v Novém Strašecí. Mezi jeho hlavní činnosti patří:

- pravidelná zájmová činnost (kroužky, kluby, kurzy),
- příležitostná zájmová činnost (soutěže, přehlídky, karnevaly),
- spontánní činnost (akce pro veřejnost),
- metodická činnost (semináře, exkurze, kurzy),
- propagační a ediční činnost,
- prázdninová a víkendová činnost.

Struktura zařízení v Rakovníku je dána odbornými odděleními, které si řídí externí pracovníci. Na odloučeném pracovišti v Novém Strašecí trvale pracuje jedna pracovnice. Pedagogické pracovníky a ekonomku přímo řídí ředitelka, externisty a provozní pracovníky zástupkyně. Největší rozsah mají v tělovýchovné činnosti, o kterou je největší zájem. V posledních letech se rozšířila činnost v oblasti přírodovědy a estetiky.

- **Centrum pro děti, mládež a dospělé DRAK, z.s.**

Tato nezisková organizace se zabývá volnočasovými aktivitami pro děti, mládež, dospělé, seniory i hendikepované spoluobčany. Hlavní činností je (pravidelné i nepravidelné) hlídání dětí od 6 neděl do 15 let. Pořádají akce pro veřejnost při aktivní účasti dětí, rodičů i prarodičů. Provozují Dětskou skupinu „U Dráčka“, jejímž cílem je doplnění chybějící kapacity stávajících institucionálních zařízení zaměřených na péči o děti tak, aby bylo umožněno co nejširšímu okruhu rodičů na Rakovnicku vstoupit nebo vrátit se na pracovní trh, sladit pracovní a rodinný život a předcházet tak sociálnímu vyloučení. V nabídce centra naleznete i únikovou hru, která je průběžně obměňována. Pořádají kroužky pro děti od 4 měsíců do 18 let – Parkour, Street dance, Myšáci, Lišáci, Silver Light, Zumbička, Jiné malování, Albi tužka, Angličtina, LÓRA, Street. O letní prázdniny pořádají každoročně Prázdninové výlety s Dráčkem.

- **Jazyková škola Arinara**

Jazyková škola Arinara sídlící v Rakovníku poskytuje výuku cizích jazyků, překladatelské a tlumočnické služby, provádí korektury, pořádá příměstské tábory a zajišťuje studijní pobyty v zahraničí pro děti, mládež i dospělé do celého světa.

- **Mateřské centrum Paleček**

Mateřské centrum Paleček funguje jako klasické centrum pro rodiče s dětmi. Nabízí širokou škálu využití volného času. Ať už formou pravidelných kroužků či jednorázových besed a tematických akcí. Dále nabízí zapůjčení potřeb pro péči o děti (cestovní postýlky, chůvičky, jídelní židličky atd.). Mezi novou činnost patří například „sdílená kancelář".

- **Včelí stráž, z.s.**

Včelí stráž je zapsaný spolek, jehož hlavním posláním je propagace včelařství a zvýšení aktivního včelařství v ČR. Prioritně působí na děti, mládež a organizace pracující s touto věkovou skupinou. Dále v rámci spolku běží volnočasový kroužek pro mládež: RAKOvčelaříci, jsou pořádány přednášky a besedy, soutěže a další aktivity zaměřené na včely a s tím související témata.

- **Skautský oddíl Fénix**

Oddíl v Rakovníku zahájil svou činnost v září 2018. Dnes má více jak padesát členů a schází se 3x do týdne. Program oddílu je přizpůsoben potřebám a věku dětí. Od září do června se kluci a holky schází každý týden na družinových schůzkách, každý měsíc podnikají víkendové výpravy. V programu oddílu nechybí hry, zábava, legrace, ale i učení a spolupráce a množství různých akcí během celého roku – Vánoce v klubovně, Betlémské světlo, Skauti v parku nebo účast na celostátních akcích či postupových závodech. Na jaře vyjíždějí na týdenní jarní tábor, v létě potom na čtrnáctidenní letní tábor.

3.1.6 Návaznost na dokončené vzdělání

Na území Rakovnicka se nachází 11 škol poskytujících středoškolské vzdělávání v širokém oborovém rozmezí. Díky tomu mají žáci ukončující povinnou školní docházku řadu možností si vybrat dle svého budoucího zaměření přímo z místních středních škol.

3.1.6.1 Vazba na středoškolské vzdělání

Na území Rakovnicka se nachází široké spektrum možností středoškolského vzdělávání od gymnázií, přes odborné střední školy až po učiliště. Školy jsou situovány většinou do měst, které se na území nachází. Jmenovitě se jedná o Rakovník, Nové Strašecí a Jesenici. Gymnázia se na území nachází dvě. Jedná se o Gymnázium Zikmunda Wintra Rakovník, které nabízí čtyřleté i osmileté studium a Gymnázium J. A. Komenského, Nové Strašecí, které nabízí pouze studium čtyřleté.
Dále se zde nachází tyto střední školy a učiliště:

- Střední průmyslová škola Emila Kolbena Rakovník
- Střední zemědělská škola, Rakovník
- Masarykova obchodní akademie, Rakovník
- Střední odborné učiliště, Nové Strašecí
- Střední lesnická škola a Střední odborné učiliště, Křivoklát
- Integrovaná střední škola Rakovník
- Integrovaná střední škola, Jesenice
- Speciální střední školy
    - Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Rakovník
    - Základní škola a Praktická škola Jesenice

Žáci základních škol mají možnost pravidelně navštěvovat přehlídku středních škol a učilišť, která se koná v Kulturním centru v Rakovníku a pořádá ji Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště v Rakovníku. Zde se jednotlivé školy prezentují a žákům představují své nabízené obory. Žáci si tak mohou vytvořit ucelený přehled o možnostech ve středoškolském vzdělávání a lépe se rozhodnout. Tato přehlídka se kvůli pandemii viru Covid-19 výjimečně nekoná ve školním roce 2020/2021. Výchova k volbě povolání je rovněž začleněna např. do předmětů občanská a rodinná výchova. Pedagogové se snaží žákům vštípit dovednosti důležité při rozhodování o významných životních krocích a plánování budoucnosti. Jsou jim dobrými posluchači a rádci při řešení jejich nastávajícího vzdělávání. V rámci výuky mohou také navštěvovat různé školy, podniky a další instituce, kde se seznámí s jednotlivými druhy povolání a činnostmi práce. Dále je možné navštívit úřad práce – informační a poradenské středisko pro volbu povolání v Rakovníku. Další možností ve středoškolském vzdělávání je vybrat si střední školu za hranicí území Rakovnicka. Blízké a navštěvované střední školy v okolí se nacházejí v městě Stochov, Kladno,

Beroun, Praha, Žatec, Louny, Kralovice a Podbořany. V těchto případech studenti využívají autobusové či vlakové dopravy, případně jsou přes týden ubytovaní v různých internátních zařízeních.

3.2 Specifická část analýzy

3.2.1 Analýza cílových, dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce, komunikace apod.

Tab. č. 36 Analýza cílových skupin v oblasti vzdělávání

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti a žáky v MŠ, ZŠ	° alternativní způsoby výuky, alespoň zakomponování do klasického školství ° zkvalitnění výuky cizích jazyků především na malých obcích ° zlepšení prostředí pro výuku, využití nových pomůcek při výuce (např. interaktivní tabule, tablety, IT technologie) ° neopouštět od tradičních výukových metod ° podpora rozvoje samostatnosti, především na vyšších stupních ZŠ ° lepší vybavení školních a okresních knihoven	° nadměrná očekávání rodičů od školy ° finanční omezení některých rodičů podílet se na spolufinancování výletů, školních pomůcek apod. ° nespolupráce rodičů se školou ° preference určitých pedagogů ° vytváření nadměrných požadavků na dítě ° nezájem rodičů o přípravu a prospěch jejich dětí	° prostřednictvím třídních schůzek ° nahlížení do elektronického informačního systému o prospěchu, absenci žáka a chování ° pravidelnou korespondencí ° osobní kontakt ° sdružení rodičů a přátel školy	° Pravidelná informovanost rodičů o školním vzdělávacím programu ° možnost prezentace jednotlivých vyučujících ° zřizovatelem vytvořený rezervní fond pro nízkopříjmové rodiny ° zapojení rodičů do mimoškolních aktivit
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	° kvalitní výuka ° dostatek volných míst ° dostupnost škol v místě bydliště ° individuální přístup pedagogů k dětem ° možnost vhodného využití volného času po škole ° kvalitní strava ve školní jídelně	° preference určitých škol, především na základě osobního doporučení ° neadekvátní požadavky	° prezentace školy na webových stránkách škol ° výroční zprávy ° dny otevřených dveří ° publikační činnost ° zápisy dětí do škol	° prezentace školy v různých médiích ° školní vzdělávací program ° počet škol dle demografického vývoje daného území ° školní družiny, kroužky ° pestrý a vyvážený jídelníček ve školních jídelnách ° informování rodičů o výhodách místní školy
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	° získání znalostí a dovedností ° zábavná forma výuky ° získání nových přátel ° hodní učitelé ° očekávání nových hraček a možnosti si s nimi hrát	° nedodržování povinné školní docházky obzvláště u nepřizpůsobivých a sociálně slabých rodin ° problémové a agresivní chování ° šikana ° nezvládání výuky ° odmítavý přístup ke škole	° osobní kontakt dítěte/žáka s učitelem ° prostřednictvím rodičů ° hodnocením žáka	° zvýšení bezpečnosti na školách ° prevence patologických jevů ° pokud žák nedodržuje povinnou školní docházku, je vhodná spolupráce s oddělením sociálně právní ochrany dětí
Pedagogové a další zaměstnanci	° lepší platové ohodnocení ° lepší možnosti pro sebevzdělávání ° větší volnost při sestavování výuky	° nedostatečná kvalifikovanost pedagogů ° neochota ke změnám ° zastaralý způsob výuky ° nedostatečná autorita u žáků	° pravidelné schůzky pedagogů	° zvýšení platů pedagogům ° pravidelné vzdělávání pedagogů ° představení modernějších způsobů výuky a pomůcek ° zvýšení prestiže pedagogů ve společnosti
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	° nedostatek žáků ° zvýšení podpory ze strany kraje a státu	° nízká kvalita škol ° nedostatek financí ° konkurenční boj mezi školami	° pravidelná společná setkání	° meziobecní spolupráce
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	° umístění jejich občanů do spádových škol			
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, …)	° zviditelnění sponzorů na různých akcích škol, webových stránkách ° spolupráce škol s NNO	° preference určitých škol ve sponzoringu	° osobní jednání ° společenské a kulturní akce	° prezentace škol a vyzdvihování jejich kvalit
Představitelé obcí SO ORP	° viz. představitelé obcí, kde je/není ZŠ a MŠ	° viz. představitelé obcí, kde je/není ZŠ a MŠ	° viz. představitelé obcí, kde je/není ZŠ a MŠ	° viz. představitelé obcí, kde je/není ZŠ a MŠ
Kraje, stát	° zajištění povinné školní docházky vůči státu	° nedostatečné financování škol	° prostřednictvím zákonů a vyhlášek	° zjišťování potřeb obcí

Zdroj: Data z MÚ Rakovník

Analýza cílových skupin zahrnuje všechny zainteresované skupiny oblasti předškolního a školního vzdělávání. Hlavní cílovou skupinou jsou děti a žáci, jejich rodiče, pedagogové a ostatní pracovníci škol. Každá z nich má určitá očekávání od vzdělávání. Je potřeba se jimi zabývat a nastavovat vhodná opatření, kterými se předejde rizikům spojených s každou skupinou.

3.2.2 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Analýza rizik obsahuje všechna možná rizika, která mohou ohrozit oblast školství na území Rakovnicka. Jsou rozdělena do pěti skupin – finanční, organizační, právní, technická a věcná. Nedostatek financí na provoz, mzdy a investice do modernizace a vybavení je největším rizikem, který ovlivňuje chod celé školy. Pokud se k tomu přidá i např. demografický úbytek dětí, je to pro školu a jejího zřizovatele velmi obtížná situace.

Ke každému riziku jsou navrhnuta určitá opatření, která by mohla vést k jejich vyřešení či předcházení. Záleží na každém zřizovateli, jak se mu podaří těmto rizikům vyvarovat.

Tab. č. 37 Analýza rizik v oblasti vzdělávání

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost	Dopad	V=P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	4	5	20	1. Navýšení rozpočtu obcím 2. Dotační tituly na rekonstrukce a opravy škol	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	2	3	6	1. Navýšení rozpočtu obcím 2. Dotační tituly na rekonstrukce a opravy škol	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	2	5	10	1. Navýšení platů pedagogům	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	4	4	1. Vznik svazkových škol 2. Vznik poboček škol v jiných obcích	Obce daného území
Přebytek dětí mateřských škol (nepříznivý demografický vývoj)	2	5	10	1. Vznik nových tříd mateřských škol, vždy však s ohledem na demografický vývoj	Obce daného území
Nedostatek dětí základních škol (nepříznivý demografický vývoj)	3	5	15	1. Rušení druhých stupňů základních škol v malých obcích	Obce daného území
Rušení základních škol na malých obcích	2	5	10	1. Podpora malých škol ze strany obyvatel	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	3	4	12	1. Zřízení školního autobusu 2. Komunikace s dopravci 3. Plánování dopravních spojů s ohledem na školní výuku	Obce, kraj, Svazek obcí pro zajištění dopravní obslužnosti
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	2	4	8	1. Kooperace mezi obcemi zřizujícími ZŠ a MŠ a vytvoření komunikační platformy, která bude sloužit k vyjednávání stanovených normativů	Obce daného území

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost	Dopad	V=P*D		
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	1	4	4	1. Vytvoření rezervních fondů pro vynucené investice 2. Průběžné investice do vybavení a zařízení škol	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	1	4	4	1. Připomínkování zákona	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	4	12	1. Dotační tituly na opravu a rekonstrukci budov škol	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	4	3	12	1. Modernizace a rekonstrukce prostor a budov škol 2. Pořízení modernějších vybavení a pomůcek	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	1	5	5	1. Výměna vedení školy	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	5	10	1. Odborní pedagogové vyučující na více školách 2. Vytvoření školské rady, která by měla rozhodující slovo při výběru personálu	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	4	8	1. Motivace rodičů, aby žáci navštěvovali školu v místě bydliště 2. Podpora školy ze strany místních občanů 3. Svoz dětí do školy z okolních obcí zdarma	Konkrétní ZŠ, MŠ
Migrace mladých rodin do měst	2	4	8	1. Propagace bytí na malých obcích	Společnost
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk)	2	3	6	1. Pravidelné vzdělávání pedagogů 2. Přijímání pouze kvalifikovaných pracovníků	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: Data z MÚ Rakovník

3.3 Východiska pro strategickou část

3.3.1 Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy

Území ORP Rakovník je charakteristické svým rozložením (velké množství malých obcí a 3 obce se statutem města) a nízkou hustotou zalidnění. Od toho se odvíjí i stav a podoba školských, neformálních a zájmových zařízení. Hlavními centry jsou města Rakovník, Nové Strašecí a Jesenice, kde je situováno nejvíce škol i služeb pro volný čas dětí i dospělých. Většina škol na území Rakovnicka je zřizována obcemi, je zde jedna škola církevní, zřizována Pražskou diecézí Církve československé husitské. Velká část škol je sloučených. To znamená, že mateřská i základní mají společné ředitelství. Celkový počet škol na území Rakovnicka je 42 mateřských a 28 základních. Nachází se zde také dvě školy pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Od 1. 1. 2014 působí na našem území ORP

svazková škola Základní škola a Mateřská škola Bez hranic, která slučuje MŠ a ZŠ Mšec, MŠ Srbeč a MŠ a ZŠ Tuřany (které leží na území ORP Kladno). Existují zde velké rozdíly mezi městskými a vesnickými školami. Městské jsou plně či z velké části naplněné, aktuálně se tak na rozdíl od menších vesnických škol nepotýkají s existenčními problémy. V nejbližších letech není očekáván masivní nárůst dětí. Menší školy se tak v budoucnu mohou potýkat s ještě závažnějším problémem než dnes.

Rozdíly jsou i ve vybavenosti a stavu školních budov. Městské školy jsou velké, mají větší možnosti získání financí na potřebné vybavení a udržení dobrého technického stavu budov. Stavby v menších obcích jsou proti tomu zastaralé, vybavení nedostačující a nemoderní. Školy nedostatek financí na vybavenost, infrastrukturu, mzdy zaměstnancům a celkový rozvoj vidí jako velký problém. Nejlépe vybavenou obcí školskými zařízeními je město Rakovník. Je to dáno tím, že se jedná o populačně největší město obvodu. Nachází se zde 7 mateřských škol, 4 základní školy, z toho jedna církevní, jedna škola pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, základní umělecká škola, gymnázium a 4 střední školy + jedna střední škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Nedílnou součástí škol jsou školní družiny, kluby a školní jídelny. Ty jsou součástí všech škol na analyzovaném území.

Všechny školy se potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pedagogů, ale i ostatních pracovníků škol. Největší problém ředitelé vidí v nemožnosti využívat služeb školního psychologa, je zde i nedostatek speciálních pedagogů, jak vyplynulo z vlastních dotazníkových šetření. Školy by uvítaly i více kvalifikovaných pedagogických i nepedagogických pracovníků, jako je například údržbář, kuchařky, IT specialisté a další.

Co se týče vybavenosti škol, většina má k dispozici tělocvičnu a školní zahradu s herními prvky. Rozdíly ve škále vybavenosti mezi mateřskými a základními školami jsou znatelné. Je to však logické, neboť výuka v základních školách vyžaduje mnohem více různých didaktických pomůcek, speciálních učeben atd.

Děti a žáci se mohou na svých školách zapisovat do volnočasových kroužků. K dispozici jsou jim rovněž dvě základní umělecké školy, v Rakovníku a Novém Strašecí, které žákům klasických škol nabízejí v odpoledních hodinách kroužky dle jejich zájmů. Organizace zájmového a neformálního vzdělávání jsou rovněž bohaté a reagují na potřeby dnešní doby, nabídka těchto organizací se tak neustále aktualizuje. Zaměřují se především na sportovní aktivity, jazykové dovednosti, technické a přírodovědné zájmy a další. V rámci projektu vznikla databáze zájmových a volnočasových aktivit.

Jedná se o první snahu tohoto formátu na našem území, kterou se budeme snažit udržovat, rozšiřovat a průběžně aktualizovat.

3.3.2 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

- Nízká naplněnost základních škol vyjma města Rakovník.
- Nedostatek financí na potřebnou vybavenost, infrastrukturu škol a mzdy vč. personálního obsazení pro kroužky a volnočasové aktivity.
- Nedostatek kvalifikovaných pracovníků a nepedagogických pracovníků.
- Nedostatečná vybavenost škol a stav budov.
- Horší dopravní dostupnost určitých částí území.
- Problém s udržením naplněnosti škol – odliv dětí z vesnic do města.
- Spolupráce mezi školami se daří díky projektu rozvíjet, ale stále je považována za nedostačující.
- Problematika dvouletých dětí.
- Problematika „inkluzivního vzdělávání“.
- Nedostatečné vzdělání pedagogických pracovníků v oblasti speciální pedagogiky.
- Nedostatek financí a materiálního zabezpečení pro realizaci inkluze (vysoké nároky na malé pedagogické sbory).
- Ředitelé, starostové rozhodují, zda budou rodičům rozesílat nabídky na volnočasové vzdělávání – nefunguje spolupráce mezi školami a ZNEF (prostory by mohly být ve školách, ty to nechtějí).
- Malá podpora ze strany zřizovatelů/vedení města (finance, podpora propagace a prezentace subjektů).
- Nouze o kvalitní zaměstnance/lektory v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání.
- Nedostatečné materiálně-technické zázemí, špatné budovy (vlhké) X hygienické normy u neformálního vzdělávání.
- Chybí oblast technického vzdělávání, kyberšikany, domácího násilí, šikany, atd. u neformálního a zájmového vzdělávání.

3.3.3 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Tab. č. 38 Seznam prioritních oblastí rozvoje

Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5	Priorita 6
Zvyšování kvality předškolního a základního vzdělávání	**Další vzdělávání zaměstnanců**	**Podpora dětí a žáků se SVP**	**Rozvoj a podpora neformálních, zájmových aktivit a ZUŠ**	**Rozvoj infrastruktury**	**Podpora spolupráce v regionu, síťování**
Zvýšení a prohloubení úrovně a kvality dovedností a znalostí dětí a žáků	Dostatek kvalitních, kvalifikovaných a motivovaných učitelů	Včasná diagnostika potíží a účinná podpora dětí a žáků	Kvalitní nabídka celoživotního, zájmového a neformálního vzdělávání	Modernizace a zkvalitnění infrastruktury základních, mateřských, speciálních a uměleckých škol, družin, jídelen a prostor využívaných pro zájmové a neformální vzdělávání	Spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání
Kvalitní vzdělávání zohledňující budoucí uplatnění dětí a žáků	Dostatek kvalifikovaných dalších pedagogických a nepedagogických pracovníků	Podpora škol, pedagogických pracovníků a žáků	Kvalitní zázemí a materiálně-technické zajištění pro poskytování aktivit zájmového a neformálního vzdělávání	Zajištění bezbariérovosti	Setkávání zástupců subjektů aktivních v oblasti vzdělávání
Prevence školního neúspěchu	Rozšíření znalostí pedagogů v oblasti speciální pedagogiky	Zlepšení materiálně-technického zázemí pro práci s dětmi a žáky se SVP		Výstavba, modernizace a vybavení odborných učeben	Spolupráce se zřizovateli
Podpora dětí a žáků nadaných a mimořádně nadaných	Kvalitní a efektivní management škol			Realizace úprav v okolí školních budov	Podpora spolupráce rodiny, školy a ostatních vzdělávacích subjektů
				Rozvoj kapacit	

Zdroj: MAP ORP Rakovník II

3.3.4 Vymezení doporučených, průřezových a volitelných opatření MAP

Na základě zpracovaných dat bylo rozhodnuto, že se dále budeme ve strategickém rámci zabývat těmito opatřeními:

Tab. č. 39 Přehled opatření

1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost - inkluze - kvalita	**Povinná opatření**
2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání	
3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	
4. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků	**Doporučená opatření**
5. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání	
6. Kariérové poradenství v základních školách	
7. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků	**Průřezová a volitelná opatření**
8. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	
9. Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků	
10. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	

Zdroj: MAP ORP Rakovník II

3.3.5 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Tab. č. 40 SWOT-3 analýza - Rovné příležitosti

Silné stránky	Slabé stránky
• znalosti a dovednosti pedagogů s aplikací inkluzivního vzdělávání ve školách • otevřená spolupráce škola-rodič-pedagog na bázi partnerství • spolupráce s obcí/městem • materiální zajištění škol na podporu inkluzivního vzdělávání	• nedostatek asistentů pedagoga kvalitních po odborné a osobnostní stránce • nedostatek speciálních pedagogů v ZŠ a MŠ • nedostatečné vzdělání pedagogických pracovníků v oblasti speciální pedagogiky • administrativní přetížení pedagogických sborů • dlouhá čekací lhůta na vyšetření PPP • nevhodně nastavený systém (nároky na vstupní úroveň uchazečů) pro získání odbornosti asistenta pedagoga přes rekvalifikaci
Příležitosti	**Hrozby**
• sdílení příkladů dobré praxe mezi školami a specializovanými pracovišti • zajištění a sdílení zkušeností, vzdělávacích materiálů, pomůcek • možnost navázání spolupráce s VŠ a SŠ studenty – asistenti *(praxe, zkušenosti, pracovník školy)* • existence projektu MAP	• neúspěšná implementace inkluzivního vzdělávání v důsledku rychlých a nepromyšlených změn systému • výrazně odlišné (negativní a pozitivní) vnímání inkluzivního vzdělávání odbornou i širokou veřejností • hrozba špatného zařazení dítěte *(ponechání dítěte v klasické škole v rámci inkluze v případě, kdy by pro něj bylo prospěšnější zařazení do speciální školy a naopak)* • nedostatečné personální kapacity ŠPZ

Tab. č. 41 SWOT-3 analýza – základní školy

Silné stránky	Slabé stránky
• Školy pro žáky se speciálními potřebami • Dobré rozmístění škol • Sociální klid • Nabídka kroužků • Možnosti vzdělávání • Motivace učitelů od zaměstnavatelů • Možnost spolupráce s MAP	• Nenaplněnost škol, vesnice x město • Nedostatek pedagogických i nepedagogických pracovníků • Nedostatečná vybavenost škol, stav budov a kapacit • Inkluze • Spolupráce mezi školami • (ne)spolupráce rodičů • Neexistence třídy pro děti s poruchami chování • Chybí informace o grantech, dalších finančních možnostech škol • Nedostatečné kapacity pedagogicko-psychologické poradny, tzv. čekání na poradnu
Příležitosti	**Hrozby**
• Modernizace odborných učeben • Vzdělávání učitelů • Spolupráce – škol, sportovních a jiných organizací • Spolupráce s rodiči a dalšími partnery	• Nedostatek kvalitních učitelů a nepedagogických pracovníků • Udržení naplněnosti škol žáky (=odliv dětí z vesnic do měst) • Neochota spolupráce periferních škol • Nutnost zaměstnávat nekvalitní pedagogické a nepedagogické pracovníky

Tab. č. 42 SWOT-3 analýza – mateřské školy

Silné stránky	Slabé stránky
• Podpora škol zřizovatelem • Výborná atmosféra školy v malotřídním kolektivu • Školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v Rakovníku a Jesenici • Ochota místních subjektů spolupracovat • Vybavenost škol díky dalším finančním možnostem	• Problematika dvouletých dětí • Nedostatek kvalifikovaných pedagogů a provozních zaměstnanců • Nedostatek financí na mzdy • MŠ-ZŠ-SŠ – disproporce, nelze finančně motivovat; nespravedlnost v nastaveném systému ohodnocování
Příležitosti	**Hrozby**
• Přijímaní nových a kvalifikovanějších pedagogů a průběžné vzdělávání stávajících pedagogů • Přiměřená/žádoucí zainteresovanost rodičů do dění školy • Posílení spolupráce školských a poradenských zařízení	• Malé možnosti, jak ohodnotit zaměstnance • Nedostatečná informovanost ze strany státu • Nízké pravomoci a autorita učitelů • Nízká prestiž povolání • Nekoncepčnost řízení MŠMT • Nedostatečné kapacity speciálních škol • Současný výchovný trend v rodině („nevýchova“)

Tab. č. 43 SWOT-3 analýza - zájmové a neformální vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
• Kvalitní činnost školních družin ve městech i na vesnicích • Kvalitní základní umělecké školy + jejich ochota a aktivní účast na vzdělávání v ZŠ • Výběr volnočasových aktivit a jejich stálý růst na malých obcích • Spolupráce školních družin • Kvalitní informovanost o školních a mimoškolních aktivitách • Podpora ze strany státu a komerčních subjektů (Šablony II, výzvy operačních programů, nabídky komerčních subjektů) • Podpora ze strany zřizovatelů škol	• Nouze o kvalitní zaměstnance/ lektory • Nedostatečné technické zázemí pro venkovní i vnitřní využití • Chybí oblast technického vzdělávání • Vliv inkluze na realizaci volnočasových aktivit • Neexistence sdílení zkušeností s lektory • Chybí setkávání vychovatelek a jejich sdílení zkušeností
Příležitosti	**Hrozby**
• Spolupráce škol a sportovních organizací • Spolupráce rodič a výchovný poradce/ pedagog směrem k nalezení vhodných aktivit pro děti v tématech, ve kterých vynikají a jsou nadaní	• Nedostatek finančních prostředků na opravy budov, provoz budov, investice a platy • Nedostatečná kapacita prostor družin a poskytovatelů volnočasových aktivit

SWOT-3 analýzy byly aktualizovány pracovními skupinami ve školním roce 2019/2020:

- PS pro rovné příležitost - SWOT-3 analýza - rovné příležitosti
- PS pro předškolní vzdělávání - SWOT-3 analýza – mateřské školy
- PS pro ČG a MG - SWOT-3 analýza – základní školy
- PS pro zájmové a neformální vzdělávání - SWOT-3 analýza – zájmové a neformální vzdělávání

4 Zdroje

- Strategické záměry, dokumenty:
  - MAS Rakovnicko. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014 – 2020
  - Svazek měst a obcí Rakovnicka. Strategie území správního obvodu ORP Rakovník v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a vodovodů a kanalizací (Dokument pro období 2015 až 2024)
  - Strategický plán rozvoje města Rakovník do roku 2022
  - Statistická ročenka Středočeského kraje – 2019
  - Statistická data z Městského úřadu Rakovník – oddělení správy školství

- Agregovaná data MŠMT 10_2019

- Internetové zdroje:
  - Základní umělecká škola Rakovník [online]. Dostupné z WWW http://www.zusrakovnik.cz/
  - Základní umělecká škola Nové Strašecí [online]. Dostupné z WWW http://zusbubu.webpark.cz/
  - Včelí stráž, z. s. [online]. Dostupné z WWW http://www.vcelistraz.cz/
  - Mateřské centrum Paleček Rakovník [online]. Dostupné z WWW http://www.mc-palecek.com/
  - Dům dětí a mládeže Rakovník [online]. Dostupné z WWW http://www.ddmrako.cz/
  - Jazyková škola ARINARA [online]. Dostupné z WWW http://www.arinara.com/
  - Centrum pro děti, mládež a dospělé DRAK, z.s. [online]. Dostupné z WWW http://www.hlidaniudracka.cz/
  - Skautský oddíl Fénix [online]. Dostupné z WWW https://rakskaut.skauting.cz/

5 Seznam zkratek

MAP	Místní akční plán
ORP	Obec s rozšířenou působností
ČSÚ	Český statistický úřad
MŠ	Mateřská škola
ZŠ	Základní škola
SŠ	Střední škola
VŠ	Vysoká škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
SR	Strategický rámec
ČR	Česká republika
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
CHKO	Chráněná krajinná oblast
SID	Středočeská integrovaná doprava
EU	Evropská unie
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
IROP	Integrovaný regionální operační program
PrŠ	Praktická škola
DSO	Dobrovolný svazek obcí
MÚ	Městský úřad
ŠVP	Školní vzdělávací program
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna
SO	Správní obvod
PS	Pracovní skupina
PID	Pražská integrovaná doprava
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
ČG	Čtenářská gramotnost
MG	Matematická gramotnost
DG	Digitální gramotnost

IT	Informační technologie
ICT	Informační a komunikační technologie
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
CLIL	Integrovaná výuka předmětu a cizího jazyka
ČŠI	Česká školní inspekce
HW	Hardware
SW	Software
RWCT	Čtením a psaním ke kritickému myšlení
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
MZ ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky